

הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

זה ספר : מעשה חושב

על מלאכת המשכן

ספרנו זה הנערך עמנוטא חי כלאס ב' אברהם ריקי נ. ש.
 כשנת ה'תשס"ח הזאת הבאה כן ספח לעצרת .
 והוגה ככל כמי ועומס ידו יד כסה , אסקופה הנדרשת לרגלי
 החכמים שלמה זלמן מלובוב , סנכנסמו כעובי
 הקורא כהורים , וככרס סמד כהורים , וכבדקים כדקתי עד
 מקום סידי מנעת , ינעמי ונצמתי סמר חורין עתאק גם נכר
 חול לאזרויטא , מהני מולי מעלויטא , דכרו סכמים ומיזמאס ,
 גל כסה קטות סממרא ותוככות , כריותות ומוסעמות וסדרשים
 ועם ספרמי המורה הנדלויס אשר בארץ העם הנבורים אשר מעולם
 אכסי הסס , נעמסה סמווכה , קוסר בוטא אל ביעא וקולע אל
 הסערה ולא ימניא סעמיד דכר על בורוי ובורה על סכוכה ,
 ולסעמיס גם על סרעכס וסכ"מ מותיכ ומפרק ומסיק סעעתיא
 אלוכא להכמת לסמחא , כל אלה סכרו אל ענק הנדום מחשבת
 מוכר סבור הכל קנר' אומר ויקס סדבר עם' פניס עבות ועמון
 סכוכ , סוה ועוה הס כמוכיס כקדס האכוכ ,
 ואלה מוסוף על הדאסניס , סכאיוכו סקומון סנו , כמתמי
 כסה סידוסי משני דקני ורענו , וסנכתיס לך כזוניס ,
 כומחאס על סמי הסעמיס , כסדר א"ב כמכוניס , כאשר עין הקורא
 סקויכ כאמניס . ולאקסכיה יסעו כסוף הס על דגלוה סכוכס .

מהו יא בתרא

ונדפס : ב'ויציאה . בסנת

ותח'ל כל עברת משכן אהל מועד , לפ'ק :

Nela Stamparia Bragadina

Con Licenza de Superiori

בפנים

מס יו אל האחד ז' אל
 הטבעת האחד יט ואת ז' את
 מס כ נראה ז' ונראה
 ז ע"א טו בעסק' ז'ל במסק'
 פס ע"ב כט החקיץ ז'ל מחריץ
 מס ע"ד כ לי זיל ז'ל לחול
 ח ע"א יד לחב ז'ל לחבר
 מס כא בפס ז'ל במסקא
 מס ע"ג ז מרילו ז'ל לי
 יב ע"א ב הקרמי ז'ל הקדמי
 מס ע"ג יו הב' קקור' בסעו' והד' י
 מס ע"ד לא ז'ל לי דאיה ממאי
 יב ע"א כג מאודס ז'ל מאוכס
 יו ע"ד ו אחר סוף הדבו' ז'ל ה'
 ח ע"ג ג דותרות ז'ל ויתדות
 נח מ"ג ג המחלוצ ז'ל המסולג
 כא ע"א לב ז'ל ז'ל א"י
 כב ז ב הטבעת ז'ל הטבע'
 כג ב כה הם ז'ל הם
 פס לר בר חב ז'ל ברוב
 כו ע"ד לר ומלמו' ז'ל ומליסות
 כז ע"ג ג וברא ז'ל ונראה
 כט ע"א לא סבעות ז'ל סבעות
 ל ע"ד יד ממקומו ז'ל ממקומו
 לב ע"ב יב סברחו ז'ל סברקו
 לה ע"א ח ב פירוס ז'ל בסי
 פס ע"ג ב ויה דה ז'ל יהודה
 ג ח מהקדמת הסור' ז'ל
 בי עוז לאלקים

דף יא ע"א סורה יד כחזי (רוחב)
 הקרס ז'ל כחזי קרס
 דף כ"ה ע"א א טבעת ז'ל טבעות
 מס ע"ב ד הדרמו' ז'ל הדרמו
 כח ע"א ח מה ו ז'ל פהיו
 מס ו זויות ז'ל זויות
 לא ע"ב יד דאחצעי ז'ל האחצעי
 לב ע"ב ד אדר ז'ל אדר
 לה ע"ב ח הארון ז'ל הארון

בפירוש

דף ה ע"א סורה כ"ח הסמי כקודות
 בסעות והכל דבור ח'
 כ"ב ז'ל ס' אחת :
 עם ז' קודול
 יגאלמו' דבו'
 כג כגבהו תחלת
 דבור
 מס ע"ב כא וזר ז'ל ולרבי
 פס ע"ד א גרויס ז'ל גרויס
 מס לר ז'ל אחר בלי קו
 ו ח ט טכילה ז'ל טכול
 מס סורה י"ב אחר במטה ז'ל
 וכן פירסו רזל
 תוכו האמור בסומאח כלו חרס ע"ג
 מאורו
 פס ע"ב יט כסהורינו ז'ל
 כסהוריו
 פס ע"ד ז לפי ז'ל ולפי

תת

הסכמת מעלת חרב המוכהק זה ק"נה
הכמה ובינה יתירה, חוקן משיבט
ויניציאה כמוה'דר ש'ן יצו.

הסכמת המופלא חכם השלם והכולל
מוהר"ר א"ך מאוסטרא שהרביץ תור'
בבה"ט ספרדי ד"ק"ק אמשטרם וק"ק
האג יצו.

יען

ובעון, פוקודי העשן, פאת ה'
יערים פשעמי לב, ושנו חכמים
פעשכן פשכן כנתמשכן קני פעמים, מפני
גזנותיון של ישראל, אשר על כן, חונה כפולה
ותכופלת עליו, כמו ישראל, עם קרכו, קלא
ימוסו מפניו, ופמי זרעו, פעמת ועד עולם,
להעלות על לב, ולנפתון כשלם פערת כפה,
כשום סכל, ולשכון כפקרס, עד עמוד כסן
לאורים ותומים בעליו, כנה כין כן, יבורך זכר,
ירא ש, מעלת המכר, המרכי כר' א' לכ כמבמה,
ודך ככמים, נקשר כקשר של קימל, כמין פמרי,
אמו כחכלי כו, כמרגימל דלוי כה טעיו, ודלס
ש' סיא לוצרי, פרכין תורה כק' גזרי' יצ' א' זעס,
גכרס יקירל דלוריותל כתיבא לוי פדירל, דלא
פסוק גרסל פעמים, ועם ולילס לא יתכות,
תורתו למרגימי, זר' יוחל דרמור דמדוק, ועל
כן ותגל על עוקר כסכל תלוי כו, כוסעמידו ת
תלמידיה סרכ, עומד עליוס ערב וכקר ונכריוס
כאמת ואסונה, כמלתל דעכילל לנלוי כק"ק
גזריותל כ'ל, ויהי כהווס סוס, העמיק סרכי,
כשכלו כסיר וסיר, תילוס של סלכות, כמיכורו
הלז, כמורזו, וכמוקו עמו עוכוס השנוס,
ויקרא עמו כקרב וסרל, מעשה חושב,
ויפדוס את ה'ל' אור כח ומנחמ על העשכן,
וכא עד קנו, ולמען לזכר עולם יהיה צדיק, כו
כז סורת סדין כותנת כענו ונמרו, סלמרגימי
למרות טסורות, וסמילוי, וכתכון כספר ויוחקו
וכעט כרול ועופרת יתכנון, ולהדפיוס אמר למרתו,
וכסכמת אלופי, פעלת רכני יסוכ, דכללותכר', אשר פה ק' ויניצי' זעס, בגזר גזירס
לגזירס, כולה חדל גזירס היא וכספמר פן ואל, על כל אשר כסס ישראל יכונה, אופ או אש
קטן, או גדול, יכוס מי סוכיס, סלמעך זמן עשר סכיס רכופות מתמילות טיוס סללמת כמור וס, על
יפגיס ספרא סדין, אס לא ברשות פעלת המכר כר' וסמקבל עליו כסמכת וסע' יס'א כרכס פאת ה'
ועליו תכ' כרכת טוב, אכיר: פס ויניצי' וס ס'אזי זכ' ווס, למדס פנחס, ב'ס'ת וכלי משכן, לפ'ק
גבמר, בתורה הולת אשר לכני כותן לפניכם טיוס,
ועירל דען כמרויל, סוקן סכסס, שלמה, ככמוס'רר יסעיה ניצח, זלסז:

מירי

עכרי, הולך ונוסע הנכה,
לעלות לירושלים עס'ק מוכ'כ
ככילו לפני וס סספר הנותן למדי ספר, פירוש
כלה ותקבל על פלאת המשכן וכל כליו דרך
קצרה ולרכה וס סמו מעשה חושב והול
פסיו כככמה וכמלכה, מלאכת מחשבת אסרס
פורה, אשר ככר חכם למד, עיווד מכני למילל
סלכך המרכי סמולל מוה'ר' עמנו' סו ריקו
כר' ו'מ'ק' רווינו, וספגרו כו לסכיס אתו עמו
לפעלותו על מוכס סדפוס, ומלסר סרלית רוב
דכריו סוסדי על אדני עז, הנס כו סול פעץ
סכמות הול רכ סלכות, וסג'ס ססמעתי פמי
עגידו אסת, כו פעלת סמכר הוס, תורתו
לומטנו, וכונתו לסס סעיס, לכן אף כו סין
וס ספדלו לטיוס פן ססכיסים, אפס לרוב
סספדס, וככירוף סעעיס סוככיס,
ונלמי פון סגדר מסיתו, וספור למרתו עם
סספר לסמוך סתו ודי כליו כו רכ כומו ולוכו,
ורליו וככון לכות את סרכיס כאלה דכריוס
דכריוס, ווסזו סעיוכטיו מונס, כלל כה דכרי
לככוד סמורה ולומדיה סחותס פס ויניצי'אה
סיוס עס'ק ר'ס אב לסדר זלסטר אלס מס'ני
בני ישראל לזירה.

סקטן אפרים כהנא אוסטרא :

לפי'על' טכ'א, וישר מילוס, וכסכמת
וכסכמת אלופי, פעלת רכני יסוכ, דכללותכר', אשר פה ק' ויניצי' זעס, בגזר גזירס
לגזירס, כולה חדל גזירס היא וכספמר פן ואל, על כל אשר כסס ישראל יכונה, אופ או אש
קטן, או גדול, יכוס מי סוכיס, סלמעך זמן עשר סכיס רכופות מתמילות טיוס סללמת כמור וס, על
יפגיס ספרא סדין, אס לא ברשות פעלת המכר כר' וסמקבל עליו כסמכת וסע' יס'א כרכס פאת ה'
ועליו תכ' כרכת טוב, אכיר: פס ויניצי' וס ס'אזי זכ' ווס, למדס פנחס, ב'ס'ת וכלי משכן, לפ'ק
גבמר, בתורה הולת אשר לכני כותן לפניכם טיוס,
ועירל דען כמרויל, סוקן סכסס, שלמה, ככמוס'רר יסעיה ניצח, זלסז:

הלכה

רווחת, ותורה וזאת, שאין אדם מגיד, וחוזר ומגיד, ועתה באתי
 בדברים אלה, לאמר לאחרים אומרים, קובלים אנו עליך, חובר
 חבר, כאב וירעוני, ודורס אל המתים, מו שמך לאיס מר וסופט כדק, לחזק את
 ברוך הבית העליונה, של פניו אוחזים בטלית סכלה תכלת, כסא כבוד מרום מראסון,
 מסב בסתר עליון, בצלאל ואהליאב, הלא אין בך רעת ליטאל כענין, ולהשיב
 כהלכה, כי כבר בספרי דקדוקי עניות סחברתי על פותח ספרי ממנה, אשר ערויז
 לא ראהו, אור הדפוס, כתבתו בטוב טעם ודעת, כי גם בלא רעת, כעם לא טוב,
 היות האדם לבדו מפתח בזה, ואין לזרים אתה הנאה ממנה, שאף כי שמחה לאיס
 במענה פיו, דבר בעטו מה טוב להזכירה, להסאיר אחריו ברכה, ואם טעה בדבר
 ממנה, חוזר מעורכי המלחמה של הורה, המביגים נבולו, ובעודו בחיים חוותו
 יכול לתקן את המעוות, מה שאין כן, בכותב ספרים ומניחן לאחרים, להדפיסן אחרי
 מותו, שלפעמים טעה בסיקול הדעת ולא ראתיה, כי כל הכנעים אדם רואה, חוץ
 מנבגי עצמו, ויראים בני אדם לכפר אחרי המת ולבגע בו יד, וסבתא כיון דעל
 על, ולפעמים איפכא מקתברא, שהמחבר דבר נכונה, וכימוקו עמו, ובני אדם
 לא ירדו על סוף דעתו, ואחרי מותו הסחת וסחיתון כל מה טעמה, ואין לאדם שלא
 בפניו, ואלו היה פס לא היה כג' אל בקוסמותיהם, כי היה בידו לתרסם, בטעמים
 הגלויים לו ולא להם, וכהיוא דפ' ים נוחלין א'ל רבא לרב פפא ולרב הונא ברית
 רב יהושע כי אתי פסקא דדינא דידו לקמיוכו וחיותו ביה פירכא לא תקרעוניה
 עד דאיתתו לקמיה, אי חית לי טעמינא אינונא לברותי כח הדורתי, כחודר מיתא לא
 מיקרע תקרעוניה ולא מגמר תגמרון מוכיחו, מיקרע לא תקרעוניה דאו הוונא קיים
 אמיתא לכו טעמא ומיגמר לא תגמרון מוכיח דאין לדיון אלה מה טעמינו ראות ע"כ
 ולכן עלה במחשבה לפני, אף כי בער אכני מאיס, ולא בינת אדם לי, להאיר באור
 הדפוס, את אשר שמתו בין כתבי, לזכרון מזכרת עיון אשר עשיתי, בעודני חי על
 האדמה, כי זכותא דרבים עדיפא לי להאיר עיני אס טעיתי, כי זה אומר בכה, וזה
 אומר בכה, ומתוך הפלפול מתברר האמת, וה' יכחי בדרך אמת -

ארוז

לעולם, יעמוק אדם, בתורה ומצות, אפילו שלא לסמה, שמתוך שלא
 לסמה, בא לסמה, ובדידי הוה עוברא, בחבור זה, טבעודי עומד
 על הכערים מלמד פה טריאסטי, בפרשת תרומה, להבינס טעמה, הוצרכתי לעשות,
 מעשה אפור, בקלף קטן, ואיס מתן, כמד' אברהם אורי בר וחואל חפץ, בא
 אלי, וראה מעללי, וואמר אס ככה אתה עושה לי, כל מלאכת המשכן למולי, ה בה
 עלי מאר מהר ומתן, ויהיה בכי ויתן, ואומר לו הכסף כתון לך, ועלי לעשות הטוב
 בעיני סבלך, ואת אשר כדדתי קיימתי מיר, ולקחתי מיר על יד, כיור עב הכקרא
 קרטון ועשיתי את המשכן קטון, והחצר סביב סביב לו, וכל כליו הראוים למפעלו,
 ויסרתי מעשיו, על הכתוב ומפרטו -

ואחר ידו עמיתה זאת, ראותי כי לא טוב היותו לברו, בלי עור כנברו, מפירות מספיק לכל אדם, לרעת מה זה, ועל מה זה ועלה במחשבה לפכו, לכתוב על הקרטון הפכו, סבתוך החצר, כל דינו הממכן וכליו, ויהו כראותי כי אין כל בורת הדברים ומדתם אליבא דכ"ע, ועשריכוס סעד לתמכס, אליבא דהלכתא, ומקום החצר קטון מהגיל כל הראיות, אמרתי אני בלבי שטוב לעשות על זה חבור קטן בפני עצמו, ולכלול בתוכו כל המעשה אשר בעשה במלאכת הממכן וכליו, מראש ועד סוף ויהיו הנסתרות בעובי הקרפס, שא"ל לעשותם בקרטון גלויות בניור, בטעמים נכוחים למבין.

ואנב חדא תרתי שמע מינה, והוא רמז כחה על סימן סדר פסח שחרטתי בשנה הזאת, וכעת סתתלתי לחבר הספר הזה, סהיה בימי חול המועד של פסח, ממטעם זה כתבתיו פה

וקראתי בסם ה' לפניך החבור הזה **מעשה חושב** כי כשמו כן הוא, אמלאכת הממכן

חושב, רקאמר קרא הוא בורת כסר מכאן וארו מכאן כמו שכתוב במקומו, ואף זה כן הוא שבפנים כתבתי בלשון קל כנסר היותו כראה לע"ד בלי טום קסוא'ותירוץ, ובפירושם הוצרכתי להתגבר כארו לחכם אחר עקרו הרברים, וליושב הלמוכות על בוריים, שלא רציתי לכלול כאחד הפירוש והפנים, שלא לערבב הרברים, ומטעם זה הלקתי לפרקים, והערתים לעסקות, גמדרתים בענין שלא תהא פסקא אחת צריכה לעסקא שלאחריה להבינם, והערתים הם שמונה, לכוננה ידועה, כי עבר מלכם לפניהם, וה' בראשם וסופם יעובד על תחלתם, והוא מעשה שכתב ועמו לי מקדם ושכנתי בתוכם, אמן כן יהי רבון:

התנצלות המחבר

ואל יחסדני שומע, בראותו שבפרקים הראשונים הוכחתי בפירוש איוה דברים מסברתי, ואחריהם כתבתי ששבחתי אחר כך במדרש סכן הוא, שאני מתלכס ה"ו בטלית שאינו שלי, וכל סכן ברברי רז"ל המפורקמים, להראות תפארת גדולתי, סח"ו לא היה ולא יהיה, ואדרבא מואם אני במתלבטים בטלית שאינה שלהם, אלא מעשה סהיה כך היה, שאחר שכתבתי אותם הפרקים ושירוסם, כתבלה לי אותו המדרש סמתחילה לא ידעתי ממנו, וכשהעתיקתו הספר על ככון כתבתי כל דבר ממנו על מקומו לסיוע דברי, שלא היה לי פכאי לחזור וליושב אותו הלשון עצמו, שעל פי אותו המדרש, כי מלאכת ה' רמזא עליו, והמנן ברדי הוא גסובה יום ונכבת לילה, הלא תראה סכן הוא, שבפרקים אחרונים שכבר האיר ה' עיני בראותו מדרש, תמכתי ויתרתי עליו מתחלה בכמה דברים, מה שלא יכלתי לעשות כן בפרקים הראשונים מטעם הזמן שכתבתי, ועוד מטעם אחר, והוא כי בעונותי ה' פס

התנצלות המחבר

עם חלקי מיוסבי צות המת'רע עמי חסוב כמת, ופרנסתי ממוצמת, ומחשבותי
 מרווחת, והסכחה מצויה בי על זה, ולפעמים כתבתי בלסון חיזה תובה הצרכה
 לו לרמות חיזה דבר, או להמלט מאיזה קוסנא, ובהעתקת הלסון ההוא בלסון אחר,
 ביזם אחר, לפעמים איכי זוכר, טעם כתבתי לאותה התובה, וכמדומה לי סבטיות
 כתבתי, והכני מוציאה אותה לחוץ, וכמא סתקנתי קלקלתי כי כן אידיע לי כמה
 פעמים ולכן איך אכי תאמין בעצמי, לסנות לסון אחר סכתתי מתמים ללסון אחר
 כל היכא דאפשר לי, ובוחן לבות הנא מדע, סכלכי כן פי, ואשר דרנו אותי לכף
 זבות כן יעסה להם, אמן כן יהי רצון:

אזהרת המחבר

שמעוני אחי ועמי, אם התכא תמצא בספר הזה דבר שאי אפשר לסמוע
 על פי דרך האמת המקובלת מפני האר' עליה אף אם הוכחתי
 בס'כט אנשים וראיות, סלכאורה הם אמיתיות, הכני מרס על האמת, כי אותו הדבר
 בטלה ומבוטלת ומדויק איכי בערו לרבים, כי הדבר רק הוא ממני, ומאותם הראיות
 הם בלתי מובנות אצלי, ה' ואיר פינו בתורתך, ויתן בי כח לעבדתך, כי זו היא
 מצאתי, לתקן כעמי רווח וממתני, הן כן יקי רצון:

הסכמת מעלת הרב המופרג חסיד ועניי במות הר' שר א' יצו.
אבד זרע וכו' דקן פתד ובות רבתי יעל

עיני ראו עפעפי כסנו צנוד פן, כזאספר מעטה הושב תכלת ולרנפן, מורס פראס
 מעטה העסכך אשר נכנו ונטען תליו איליו וכליו כסיעכו וכמדריו כעדד וכסען, סכרו
 עת'ר פתח עמ'ר תקיב אים חסיד ישר ובאסן, עדיכו העצני התורני ומחטוכיו המופלא פוכ'רד עעכוש
 סו ריקו נר', אשר סלכותיו דיפעל כיככו ומסכנל והלכתל כרכ כחמן, אעוכל ואי וזאי למקקו כעט
 ברזל לקיות סוסן, ווטלל ככוד תורתו את כל הארץ אמן, לפען ולקטו רכים את פדיו קדס הלולים
 נטע כעסן, והעסינ גכולו לסדפוסו כלי רשותו כספך אשר גכלו הראסונים סוסן, ליקוס כארור
 לטרקיה חיוי סור פן, והסומע יסכוו כטח ומאלקיו לל יהיס אלמן, ותחויכה עיכוכו ככו לתלפות
 יקוסן, סל וכסוס וקכול דמן, פעסה ידו אמן,

צעיר פצעורי כען, שמוא דורר אומולינגי כבה'ר יחיא זל כותב דך אלול.
 כסדר וסנת, ויסי בכללות פסה לכתוב את דברי סתורס הזאת על ספר עד פסס:

דמה לפיון שרר פסח , אגד יעפס סולם מו לנגמ

קדש זרחץ , כרפס יחץ , סגיד רחצה , מוציא מצרה , מרוד כורך , שלחן עורך , צפון כרך , הלל נרצה .

קדש

עצמך , בסעת חממים , עם אסתך שהיא רומ' כוס וזן , סמקדסין עליו , כמ' ס רל' לא יסתה ארס , בכוס נח , ויתן עיניו , בכוס אחד , זרחץ ידך בלי ברבה , כמ' ס זעל סל' ה סטוב ויסר , לרחוץ הידים , קודם החממים , ואז

כרפס דל' האמה , סכעסת כר לכעלח , במ' ס רל' היא סס דסיחופו מסי סתולעת סבתוכו ברוב הומיס מסרץ , חארץ עולם למחבת סרן העוף בעל בכפים , כן דרע הארס , הכוכר מן הארמס , מכבוסה , עולה למדרגס גדולם סזוכה לכסמת אלוה ממעל , אסר כנסר תעוף בטמים בכל לילה , ואס יטכול סגולת הכרפס סכקרא אפיו המרבה בורע , בחומץ , סגולתו להצמית , ויסהה עצמו על הבטן , ולא יזרוע ער תזרוע אמתו תחלה , אז תהא אסתו יולדת זכר , כמו סאמרו זל איברך כורח פרי האדמה , דהיוכו סיקן סורחה לה' וברך סטוב והטוב על פרי הארמ' סססח הזן סכולר לו לאסתו סכקראת ארמס יקרקע , כמו סאמרו זל אסתך קרקע עולם היא ואז יחץ סיקח המכה האמצעית , והוא אות ברית קדס סכין ססוקיס , ויחלקנו לסתיס , והאז סוחתוך ערלתו , חסיו הגדול , והוא אות ברית קדס סחותר בזוף הארס וסמרהו תחת המפה , כי הוא ערוה , זכריך לכסותו , לאשקיומן בוטריוקן אשקיו מן כירא , ספזוכית המילה און אברקס

אבריהם אבינו מניחו ליכבס באם סל גהונס , וחכיו הקטן סהוא הערלה מתוורק , אותו למקומו בעסר אסר ממנו כוכר , ואז כאמר עליו ,

סגיד דבריו ליעקב סכיון סהוא מהול הותר לו ללמוד תור וחייב ללמדס כי הוא אחד מפלטה עמודיס סהעולם עומד עליו וכן כריך לקיוס ,

רחצה והוא סרוחבין היודיס ומברכץ עליה על סס ארחץ בכיקין כפי גאסוכבה את מזבתך ה' לברך את ה' ולהתפלל אליו , סהוא במקום סעבודה עמוד הסני , ומכות

מוציא מצה הוא רחן לעמוד ססלימו דהיווכו הנמילות חקריס

סחויב ארס לקיוס בהמכוא לעני דו מחסורו אסר יחסר לו , מהו סלוקחוס סמכה סלמה דהיוכו סעסיר סלס בממוז ועומד על הפרנסת לחס עוכו כי עסיר ברסוס ומסול , ולוקחוס אוחס יחד דזמט העסיר סממכוא עצמו לעכנ כרו ליתן ציקס לו , סהוא הנמילות חקריס סכס , ומברכים על ספלטה , סחוכוא לחס מן סארץ ססעסיר מפרנס העבו ומאכילו לחס כעולם הזס , ועל ספרוסה מברכין על אכילת מכה סממורה לע' סעני סממסה מאכיל לבצל הבי' עסיר סעוסה כרקה בכל עית רבול סממסה ויתר מן סעוסה , ואס סכע כך

סעסיר סהוא סיהר סתחילתו מתוק כסיוורד ומסות , וספכו מר כסועלה

כמעולה ומסוין ויורד ונוטל כעמה
 תמתיקהו בחרוסת הנעם מפירו' מתוקי'
 מדבם ונופת נופיס, הן אלו פקודי ה'
 וסדרים משמחי לב ומצות ה' ברה תורת
 ה' תמימה, כמאמר רז"ל אם פגע בך
 מנוול זה ממכהו לבית המדר', ואז תברך
 על אכילת מרור כי תהנה ממנו אחר
 שנכחת אותו כמאמר רבותינו ז"ל, ובזה
 תוכל להיות

בורך המרור והמצה שהוא כנגד יצר
 הטוב, וסמיך וממרתם את
 המצות, ספורמו רז"ל מצוה הבא לידיך
 אל תחמיכנה, ותעבוד את ה' לקיך בכל
 לבבך במיני וצרך ביצר הטוב, וביצר
 הרע, ואם אתה עומה כן אשריך בעולם
 הזה שתזכה
 לשלחן עורך כמלחמם של מלכי' מכל

מעדני מלך, בעומר וכבוד וטוב לך
 לעולם הבא ברכ טוב
 הצמון לך שתאכל פרי האפיקומן דהיונו
 האות ברית קדם אשר שמרת
 בקדושה ובטהר' ותהא
 מברך את ה' בכנס מלא ברכת ה' מיון
 המסומר בעבבנו מססת ומי
 בראשית אשר עין לא ראת' ואז תמור את
 ההלל על הטוב הנכחי אשר זכית, כי
 על העומר וכבוד הזוכה האדם
 בעולם הזה אין ראוי לומר עליו הלל גמור
 כי אין אתה יודע אם הוא וכפר, או אם
 הוא כגבוכה חסי העכבר, מה שאין כן
 בטובות העולם הבא, מהם אמתים
 ונכחיים, כי כבר
 נרצה דרך הלכות בעולם הזה לה' ית'
 ויהי גם ה' מבורך:

סליק

התנצלות המגיה

יען ובען כי הוראת טעה היתה כריכה לכך למהר ולקרב יומא טבא לגמרה
 של תורת ספר זה, ולכן כעת לא הספיק הזמן למלאות דברי בהדפסת
 ההקדמה והחדושים עלי הסוביבם לכאן, ואת אשר נדרתו אשלמה להוציאם לאורה
 בעגלה ובזמן קרוב בעזהי ותמונתו מהיא כהרף עין אכיר:

©(S)© ©(S)© ©(S)© ©(S)©

עו: סוסק בעלאכת הקדש כאמוכה, דוד ככע' סר' רפ"א חיים בואינו זלכס:

פירוש פרק א מעשה וישן פירוש ו

א ידוע וכו' המסכן בסבת דף כ"ח
 ע"א ברסינן, אמר קרא
 ופסות קרשים למסכן, מסכן קרוי מסכן

ידעין ליה, זבסכת דף כ"ח ע"ב פליגי
 בה ר' יהודה ור' כחמיה, דרבו יהודה
 סבר דמלמטה עבין אמה, ומלמעלה

ואין קרשים קרויים
 מסכן ופירם רס"ל
 מסכן קרוי מסכן,
 כגון עטר ירועו פס
 מסזר עכ"ל: ל' אמה
 וכו' בברית דמלאכ'
 המסכן פ"א גרסי',
 המסכן ארכו ל' אמה
 ורחבי עשר אמות,
 וגבהו עשר ר' יוסף
 אומר ארכו ל' א"ע,
 ובכוליה פ"ס לא מ'
 מחתיו הסקיל זטרו
 אלא אליבא דת"ק:
 ורחבו וכו' בסבת
 דף כ"ח ע"ב כתבו יתו דמבית עולמו,
 ולפיכך לה סהיה דחבו מליט ארכו ע"כ,
 והוא פרחב הלל ההיכל הוה עשרי אמה:
 וארכו עם ארך הלל בקה"ק היה ס' אמה
 כגבהו כן הוא, מרת ארך הקרשים,
 כמ"ס לקמן: ב' מוקף מקרשים וכו',
 דכתוב ועסית קרם ס' למסכן עכו: מטוס
 עומרים: דרך גירולן הכי איתא ביומא
 דף ע"ב ע"א: ארכו לגובהו וכו',
 כתב רש"י בפ"י החומש זל' עומרים,
 פיהיה אורך הקרשי, זקוף למעל בקירו'
 המסכן ולא תעשה הכתלים בקרשים
 פוכבים, לשהות דוחב הקרשים לגובה
 הכתלים: קרם על קרם עכ"ל ומדארכו
 לגבהו רחבו לארכו ורחבו: ג ועטר
 אמות וכו' דכתוב עטר אמו ארך הקרם
 וכו': ועביו אמה ממרת החלל והיריעו',
 א א ידעין

א ידוע הוא ומפרסם היות ארך
 הלל המסכן, שלשים אמה, ורחבו
 כגבהו עשר אמות: ב' החלל
 הזה, מוקף מקרשים של עצי
 שטים, עומדים, דרך גירולן,
 ארכם לגבחו, ורחבם לארכו
 ורחבו: ג' ועשר אמות ארך
 הקרש, ואמה והצי רחבו, ועביו
 אמה: ד' היה גותן עשרים
 הקרש, גונעים זה בזה בעבין,
 לדרום החלל, דעשרים לצפוניו,
 ושמנה לכערבו, ונחבא מרוב
 שני קרשי המקצעות, אמה מזה,
 ואמה מזה, בעובי קרשי הדרום
 והצפון: סליק פרקא

אמנות לפאת כפון כ' קרם: כונעים זה
 בזה בעבון כמ"ס הכ"ל גרסי ואורך (פ'
 ולר' יהודה) הא בתיב יחדיו ההוא דלא
 לשלפיניהן מהדרו, ופירם רס"ל דלא
 לשלפיניהו אלפנים, ואל' לחוץ, לא מוסיב
 הקרשים, מכוונים זה אל זה, סייערני
 הקרשים מכוונים, עביה סל זו, כגב
 עביה סל זו, עכ"ל, ולר' כחמיה דמפיק
 יחדיו לכסס סלמט' עבין אמ' כך מלמעל'
 עבין אמה, כ"ל דמלתא דפשיטא הוא,
 דלא לשלפיניהו, כיון דקפיד קראי, פיהיו
 כלס סוות למעלה כלמטה, ושמי למערבו
 וכו' דכתוב ולר' חמיה המסכן ימה תעסה
 ו' קרשים, ומני קרשים העסה למקצעות
 המסכן בדיכתים: ונחבא מרחב וכו' כן
 פרט' זל' והיונו טעמא דחלקסי הכתו, מן
 העסה קרשים: י סליק פרקא
 א א א

א אלו

הקרשים בעיני נקובים
 וכו' כן כתב רמ"א בפירוש
 הח"מ : נקב עגול , הכתב רחוק דמקום
 ברוח התיכון , ודמה למקו' שאר הבריות

ומקומם עגול היה
 כמ"ס לקמן בפירקין
 באמצעיתן , כן כתב
 הד"ס בענין מחקי
 הבריות , אגב
 דיהטא : וכל הנקבים
 וכו' , כן כתב רמ"א
 צפי' החומס : ועיפה
 כמין חכאי קנים וכו'
 ברה"פ אגרוס' ויב'ף
 את הבריות זהב ,
 כיברה עיפה היה
 מכוא סתי ספסיות
 על זהב ארכ' על כל
 חזית וזאת חזית
 ומח' וניתנו בחלל

פרק ב

א אלו הקרשים בעבים , נקובים
 נקב עגול באמצעיותם
 והחולך בכל ר' בהקדש , וכל
 ונקבים בכוונת זה כנגד זה , ועוש'
 כמין צאי קנים של זזב , שארכם
 אמה ורצ' , וקובעם כביב הנקב ,
 שנים כו"ס בכל קרש : ב
 מעביר תוך הו צאי קנים דאלו ,
 בריה של עצי שנים , שארכו
 כרחב כל הידשים , שבארתו
 רוח דגירתן בהם , נמצא היות
 הצפוני , וכן הרומי , שלשים
 אמר , והערכו שנים עשר
 אמר :

גרוס מקום סנותים את הבריות , לסון
 יחיד , וכזן הוא דהבריות התכונים
 קראם הכתוב שלמהס כלאחר בטס ברוח
 לסון יחיד ועיון בכוף פי' ספקא ג' : ב

מעביר וכו' , דכתיב
 והבריות התיכון ב
 בתוך הקרשים ומשמע
 בתוכם ממש כן פי'
 רמ"א : סארכו וכו' .
 נמצא וכו' הכי איהא
 ברה"פ , רמ"א
 אל תפס לבריותא ז
 זו עיקר , אף על גב
 דבטב' דף כ"ח ע"ב
 גרסי והברי התיכון
 בתוך הקרשים הנא
 בגם היה עומד ופי'
 מסול סאחט הקרשי'
 לל' יחיד בארס

לכשון ולמע' ולדרו'
 היה נותנו ומכרו' לשלם הרוחות ואין
 לך אימן , סיכול לעשות כך , ובגם היה
 ככסף מאליו עכ"ל . וכתבו החוקפות
 דהתוספת' פלוגא חברות דמ"ה דקתמי
 בה סהוי ג' ברוחים והראש כת' דס"ל
 לחוספתא , דכירוס מן הקצה אל הקצה ,
 הוא מן הקצה המזרחי רומי , עד הקצה
 הצפוני מזרחי ע"כ , ולכ"ד דמהבריות
 התיכון , דכתב קרא ב'סון יחיד מפיק
 ליה דה"ל לפי דברו הבריות והבריות'
 התכוני' מאי והבריות התיכון ס' מ' רכ"ז
 הבריות התכונים , אפי' סהס' חס' ב'
 לשלם , כי כן מלאכ הבריות מפני סהס'
 כתוניס ב' רוחות מ' מ' אינס לא אחר'
 זהו הכל על פי בברתם אל אבל איז לא

על קדם , מקום סנותים את הבריות ,
 ע כ ומסתברא דבתיכונים איירו וסתי
 דקתמי ר"ל לכל קרם דאו' בחס' כוס מאי
 סתוי הלא באחת לכל קרם רויכו אף יס
 מנסה בה את הטבעת , ולכל הקרשים ,
 ארבעים זמזונה צינין , ואקלות דאכל
 קרם קאי , ומפני שלא היה מוכה בה
 את הטבעת , אלא חולקה לשתים מסמי
 צדדיו כמ"ס לקמן בפירקין , קאמר סתי
 דא' כ מאי ארכה על כל אחת ואחת אמה
 ומחצה דקתמי , הלא הפילו סתיה באחת
 איכן אמה ומח' כי עובי הטבעת ממעט
 ברוח הקרם : אז וראו' בהכונס' מזורו .
 דיקא כמו דקתמי , בחללו של קרם ואז
 בחכונים על גבו הקרם ה' ל' ובידקוט
 גרוס

דמתפסחא להכניס ראשי בין ההרים
הגבוהי הלא הויתו מחוה דעתי הקלוטה
בזה, והוא שאפשר שהתוספת לא פליגא
אבריותא שאף הוא ס' ל' רב' הו', והא
דתנא בנכס היה עומד, ל' סכמהו ב
בתוך הקרטי' לא הו' כונע בצדדי הנקב
אלא עומד באמצעו באויר כרקייע בתוך
המוס, כמו בני ישראל בתוך הים דנפתה
להם טבולה ולא היו המים מונעים בהם
כדאיתא ביומא דף ר' ע' ב' דהכי פרוש
התם ר' ישמעאל תיך הוס וכמו כן תוך
הענן דכתיב במשה, והכא כמו כאמר
דנפקא ליה מתיבת תוך דה"ל והבריה
התיכון בקרטי' דבאמרו בקרטי' בבית
ולא בל' מד כבשאר הבריות, הוינו
מלמדו' דבעינן שיסקע בעובי הקרטי'
ומשמע לו רזו הוא דעת רבונו בחוי,
פכת' אל והבריה התיכון בתוך הקרטיס
מברוח מן הקצה אל הקצה פירש' חמשה
ברוחים הו' לכותל כפון וחמשה ברוחים
לדרום וחמשה למערב, וחמשה או שלשה
הם שהרי הבריה העליון סני חסאון המ
וכן הבריות התחתון אבל התיכון היה
סל' ארכו ל' אמה וזהו מן הקצה אל הקצה
מן המזרח עד המערב, וא"ל בנכס היה
היה עומד אבל בתוספת פירשו שהוא
מבריה לשלשת הרוחות עכ"ל, מרכתב
אבל בתוס' פירשו משמע דהוא לא ס' ל'
כן, לא דמאמר ר"ל קייס אף לפי רש"י
סבאחומס, וזה ודאי כמו שפירשתי
שהיה עומד באויר ואף רש"י אל אף עפי'
ספירש בסבת שהיה אחד לא החליט,
סיהיה פירוש אותה התוספתא, דווקא
כך שהרי בחומס אחר סהזכור הבריות'
דמלאכת המשכן שהיו שלשה לא הזכיר

הס' הכ"ל פלוגא אהא כמו שהזכירה
ביריעת דפלוג אבריות' כמ"ס במקומו
בע"ה וזה אינו אלא מפני דיווע גם הוא
שהתוספתא סובלת פירוש אחר המורה
דלא פליגא ולפיכך רודה כמו דווקא ללא
תנא בנכס היה כותפו דהכי הל"ל לפי
פירוש התוספתא לא תנא בנכס היה עומד
דמשמ' שפירדו היתה בנכס ולא כתיבתו
ויט ליתן טעם לסבת לעמידתו כך באויר
והוא כדו שפספיקו המשכן יהיו יכולים
להכניס אצבעו וידהס סביב לו להוציאו
מן הקרטי' שהיה צריך לכך מרוב כבוד
מחמת ארכו, ואף אותו שבמערב היה
עומד כך אף עפי' שאינו צריך לכך, כדו
סלא ושתנה לגרועותא משאר ברוחים
התכנו' והואל' גם עיק' קרופת המשכן,
והא דקרו להו קרא, והבריה התיכון
לשון יחוד' ל' מפני שכיד ועקב אבינו,
כסאוריכו עמו למצרים כדאוי בתנחומא
היה אחד ולהגיד סבחו כתב כן, ומשה
חלקו לשלשת הרוחו' והוינו דכתב קרא
ועשית ברוחים למשכן חמשה וכו' דלפי
פי התוק' על התוספת' מאוי ועשית וכו'
חמשה, ארבעה הל' ל' שהחמשה היה
עשוי ועומד מזמן ועקב אבינו, ואחר
כתבי זה חזאיתו ס' חכמת המשכן וכתוב
בו בסס משכת המשכן סהברוחים ה'
החצוים ארכס שלשים אמה כנגד כ'
קרטיס והתיכון ארכו טבעים אמה כנגד
טבעים אמה שמשקייע באמצע הקרטיס
לכפון ולמערב ולדרום מן הקצה אל הקצה
ע"כ תורף המסנה, ואכני לא ידעתי
מקומה איה וס' מ' דחמשה ברוחי דקאמר
קרא דווקא הס' כך, זה למעלה מזה
כשחשוב חלק ברוח התיכון סבכל רוח

לאחר ואעפי שלא זכר באותה מסנה :
 סיעור לברוחים החכמים שבמערב ,
 ולמד סתום מן המפורסם או אפשר לומר
 דכמו שהכתוב הזכיר הברוח התיכון
 שהוא אחד לפני דברי המסנה הזאת
 לסלמה באמרו וחמסה ברוחים וכו'
 וחמסה ברוחים וכו' מפני שמברוח לב'
 כן היא הזכירה במנין אחד סני ברוחים
 שפניהם כאחד אינם ממלאים כי אם
 ארך רוח אחד מפני שהם מסובים כא'
 דבתר רוחות אזלין אעפ' שהם סנים
 כי כן מכאם הכתוב וברוחים אנו לומר

וכד הוא מתפרק הוא פטיט הי כחוטרא :
 עכ"ל וזוה אתי ספיר דכתי' ביה ועשית
 ובמדרש סיר הסורים רבא בפסוק עד
 שהמלך וגו' מצאתי אל לוי כתי' והברוח
 התיכון וגו' הברוח לב' אמה ע"כ וכו'
 לרדיוה דהיה עובר אף תוך עובי קרס
 המקצוע ותוך עמוד מסך פתח האהל לפי
 זה התיכון שבמערב אס' היה ארכו לב'
 אמה היה נכנס בתיכונו הצפון והדרום
 סני אמות ומ"ת אכן לא כוזו מבר"ה
 דפסטה דתלמוד מוכח כוותה כדפרשתי
 וכמ"ס רס"י בחומס : ג בכל קרס וכו'

לפי דברי המסנה :
 הזאת שהברוח ה
 התיכון לא היה כ"א
 סבעים אמה שהוא
 מתארך קצ' ככפיתו
 (ער ע"ב) ומצאתי
 עוד במהכל' שהבי'
 התרנוס דיונתן בן
 עוזיאל וזל' ונברא
 מציעאה בגו לוחיא
 מטלבים מסיפי ל'
 לפיפי מן אילנא
 דנטיב אברה בבאר'
 דטבע' וכד עברו
 ישראל ית' מא' קטעו מלאכיה ית' אילנא'
 ועלקוהו לימא ונהו טפי על אכפי מא'
 ונהו מלאכה מכרח דין הוא אילנא דכניב
 אברהם בברא דטבע וכלי תמן בשום
 מתרידה ונסבנה בני ישראל ועבדו
 מוכיה נבראה מציעאה אורכיה סבעין
 אמין ופריסן מתעכבן ביה דכד הוו
 מוקמת ית' משכנא' הוה מהבגלגל הוא
 כעכב' חזור חזור על מלגיו ללוחי משכנא'

גרסי' בבב"ה פ"א :
 ויחדיו יהיו תמ"ס
 וכו' הטבע' האחד
 ומה תלמוד לומר אל'
 האחד מקו' פנותי'
 ואת הברכות עד כאן
 כד דמהאח' דלוחית'
 מסיק ליה דהטבעת'
 אצטריך לאסמעינן
 הא דאמרינן לקמן
 בפרקי שהיו מחברו'
 הקרסום מלמעלה
 בטבעת' ומפני ס'
 שהטבעת' משמע ה'

ולא יותר וכתב כמי אחר הוה ליה מעוט
 אח' מעוט ואין מעוט אח' מעוט לא לרבו'
 מבחוץ כן כתב רס"י זל' : בגובה סתי
 אמות וכו' בגובה סבעה וכו' כן משמע
 מפירוט רס"י עם מ"ס עליו הר"אס והכי
 מפורסם בס' חכמת המסכן : עבול טעם
 לזה הוא היותו פונה מבחוץ לחצאי קנים
 שסמס מוכיח עליה' שהם עגולים ומפני
 כדיו וכו' כת' רס"י כפי החומס זל' ופסית
 את

שבעה אמות והצי' :
 ובכל קרש מבחוץ בגובה שתי
 אמות והצי' באמצע רחבה היה
 קובע טבעת זהב עגול ומשני
 צדיו היה קובע כמין שני הצאי
 קנים של זהב פיהם כנגד פי
 הטבעת וחתוכם בקרש ועגולם
 בחוץ שוה לטבעת וארך שניהם
 עם עובי הטבעת כמלא רחב
 הקרש ופי כל הרצאי קנים
 והטבעות שברוח אחד בסדר
 אחר מכוונים זה כנגד זה ובסדר
 הזה קובעים בכל קרש בגובה
 שבעה אמות והצי' :
 וכד

את הבריות זהב לא מהיה הזהב מרבק
 על הבריות, שאין עליהם שום ציפוי,
 לא בקרם היה קובע כמן שנו עיפוי של
 זהב וכן שנו סדקי קנה חלוק וקובען
 אבל הטבעת לבאן ולבאן ארכן ממלא את
 רוחב הקרם מן הטבעת לבאן, וממנה
 לבאן עכ"ל וכו' דמפניו למד בן ממ"ט
 בדר"ה פ"א והקרסים והבריות והעמודי
 והאחרים מקום עבין של קרסים, מצופה
 זהב סנא' ואת הקרסי תכפה זהב בתים
 לבריות שאין ת"ל בתים לבריות ומה
 ת"ל בתים לבריות מקום מהבריות
 ככנס ע"כ, ועם כתוב כיכר היה עומה
 מביא שתי טעמות וכו' כמו שכתבתים
 לעיל בפסקא ח', והקיום מעסה ציפוי
 הבריות החבון לבריות התיכון דלא מעסה
 הציפוי הכתוב בבריותא עצמה, ככבר
 הזכחתי לעיל בפסקא ח' שאין לפרשו כי
 אם על התיכון או הפער לומר דמוסחא
 אחרת בבריותא נודמנה לו לרפי וציפוי
 לבריות התיכון שמענין ליה סיהו בענין
 זה ממ"ט בבריות מקום עבין של קרסי
 מצופה זהב, דמשמע המקום שבעובי
 הקרסים והוא המקום מהבריות התיכון
 ככנס היה מצופה או הפער דפי' מקום
 עבין של קרסים הוא מה שאכתוב לקמן
 בסדקין ולפי דרס' רפי' נמצא שלא הזכיר
 ענין הציפוי לבריות התיכון ולכאור' הפער
 לומר שלא היה לו ציפוי אם מפני שתחוב
 היה בתוך הקרסים ואינו נראה לצינים
 או מפני שירד לזכרים עם ועקב אבינו
 כך או מפני הכנס מעמסה בו סהיה נף
 על שני הוס ומלאכה מכירת וכו' כמ"ט
 לעיל שלזכרון בהובל ה' הניחוהו כך,
 כמו שהניחו בבית עולמים מער כקכור

של כחשת מצוה מאר' העפרים מהו
 של זהב לזכרון טוב של כקנור בשאלת
 בני אדם מה נפתחה הפער הזה מכל
 העפרים, אבל אינו נראה כן שאם מפני
 שתחוב בקרסים הלא אף שתי אמות,
 מרחב שני קרסי המקצעות היו נכסים
 בעובי הקרס, ואעפ"כ היו מצופים דלא
 מצינו שחלק בהם הכתוב ולא עוד אלא
 דאפשר שזהו פי' מקום עבין של קרסים
 שאלו שני אמות מקום עובי קרסי הפער
 והדרום שבהם נכסה וקמ"לן הבריותא
 דבעי ציפוי, אעפ"כ שהוא כמו מן העין,
 ואם מפני הזכרון הלא נזכר על ידי הכנס
 טעמשה בו למד כראות ליה ולמד כראוי
 ליה לא ודאי הואיל ולא חלק הכתוב בין
 ברוח לבריות, לא אחר שהזכירם כתב
 וצפית את הבריות זהב פ"מ דכלם נשו
 צפוי, ונכסח שלפני בבריותא אמתית,
 ופי' רפי' אמת ויציב כמו שכתבתיו לעיל
 ונמיהם כאלה טובים אחר כתבו זה
 האור' פ' עיני וחפסתי ומבאתי בילקוט
 פ' פקודי שכוונתי לרעת רזל ושמתתי
 עד מאד, והוא דאיתא התם ברמז תכ"ג
 רב נחמן אומר כל הקרסים מבפנים
 ומבחוץ היו מצופי זהב והבריות התיכון
 המבלע בתוך חללן של קרסים מבלע
 בתוך טפופרת של זהב, שארך כל אחת
 ואחת אמה ומתנה נתונה בתוך חללן של
 קרס והבריות התיכון מבלע בהם, מן
 הקצה ל הקצה, ע"כ הרי מפורס כמ"ט
 בפסקא ח' לא שלפני הבריותא השפופרת
 הזאת היתה חלוקה לשתיים, ומלאך אחר
 עשה שתי שלחיות מענין אחר, שמבאתי
 פס הבריותא דרמ' מרות וברמז ת"כ,
 כתוב בה בפי' ציפוי לבריות, התיכונים

כמ"ט רמ"ו והנאכזי ועבולם מכחון פנה
כן כתוב בבבאורי מהר"ן : וכסדר הזה
וכו' בר"ה פ"א גרמ"ו וכל קרם וקרם היו

כל זה כדי שלא יהיו כפרדים זה מזה
סבאמ' והיו תואמים מלמטה וחדות והיו
תמים א' ראשו, א' הטבעת האחת שאין

ת"ל אל הטבעת הא'
ומה ת"ל מקום פ
פנותנים את הבריה
ע"כ שהחזק מניע עד
הטבעת, הקבוצ
בקרם מחזקין הכני'
בו הבריה העלוין,
ומזהו כוונת הכתוב
באמרו אל הטבעת
האחת, וסלא הזכיר
במה וחברס, אס
בטבעו או בחסוקים
דלא הקפיד הכתוב
ע"כ תורף דבריו
אס קבל' היא תכל
דאס לדיוק תפוצה
ומוכיח וכו' אבא לז'
אל ביה נרנא דכתב

ד וארבעה בריחים של עצי שמים
נותנים בכל רוח, בתוך החצאי
קנים ורהטבעות, שנים
למעלה, ושנים למטה, אך
בריה הצפון והדרום, כל אחד
מהם, המשחשט אמה, ובריה
המערב ששה אמות : ה כל
הקרשים מלמעלה, היו הרוצים
משני צריהם, חוץ משני הקרשים
שבשני צרי הפרח, שלא היו
הרוצים אלא בצרם הפנימית,
והחריץ היה כעובי טבעת,
והולך על כל עבים, והוא שמניח
מרחבם אצבע, והורץ, חוץ
מקרשו המקצעות, שבצרם
שנבד עומי הקבצים, שבידו אסוד
והורץ :

בו שתי טבעות זהב
אחר מלמעלה ואחר
מלמטה, סבהן היו
מתנים הברחים,
ע"כ : ד וארבעה
בריהו וכו' זה פשוט
מהבריותא סכתבתו
בסוף פירו' הפסקא
דלעיל מהטבעו' הלן
מוכנסו לכך : בכל
דוח וכו' דכתב ועמית
ברחים למשכן ה'
וכו' וממשה וכו' וה'
וכו' וכבר אמרנו
סאה מל' ה' סאה
הבריה התיכון ארך
בריהו וכו' הכי אית'
בר"ה ע"א : ה כל

הקרשים וכו' גרמ"ו בר"ה פ"א היה חרץ
את הקרם מלמעלה אצבע מכאן ואצבע
מכאן, ע"כ וכתב הראס דאצבע מכאן,
ואצבע מכאן דקתני קאי אמה שמניח
ולא אשועורא דחריץ, והדיון עמו מדקתני
התם וכותנו בטבעת של זהב ואי אחרין
קאי, ה"ל ומתן בו טבעת של זהב,
שהטבעת הוא הנתן בחריץ ולא החריץ
בטבעת, חוץ משני הקרשים וכו' מלתא
דפטיטא הוא סלא היה להם, עוד קרם
אנלס בצרם החפון : כעובי טבעת, כן
כתב רמ"ו ומשמע מזהו שיעור רחבו
ועמקן אבל הרמב"ן ז"ל כת' עפי' הבריות'
שהבריות דקתני בה אחר ומתנו בטבע'

ברישא זל ולא ודעתו, למה לא פי' בהן
הכתוב ויאמר וכו' טבעות זהב תעשה,
וחזיר' החרץ סועפה בקרשים עכ"ר.
ולפי זה קשה טובא, למה הזכיר עומק
החרץ מה סלא עמה כן בידות, וסתק
מהטבעות מה סלא עמה כן בסא' פעולו'
המשכו ספירם עשוית הטבעות אלא
מסתברא מה ספירם רמ"א אל הטבעת
האחת על הטבעות האה ולפר' הדדיותא
כמו ספרטתיה בפס' ג' וא"כ אין עויק
החריץ לא כעובי טבעת וסתק הכתו' בו
כמו ספתק בסא' הטבעו' אע"פ סבכלס
היה צריך לחרוץ במקום סכתנו לקבעם
בו כפי כורך הטבע' מסו' דמלת' דפטיטא

הכתוב סועפס סליבה וזאה מן הקרם
 בעין הזכין זכרים, וכנגדו בקרם סכדו
 סליב אחרת נקיבה ומכנס הזכו לתוך

הוא, ואם נרצה לומר מדברי הרמבן
 הן אמת וברק ופנתן הכתוב, קצבה
 לחריץ זה מפני שהוא מפונ' מחריץ סאר

הטבעות טהור יותר
 מכדי כרכו ולפרס
 הבריותא עפ' דרכו,
 כרוכים אנו לומר
 דרבה הכתו טבעו'
 אלו מתיבת האחת
 המנותרת על הדק'
 ספרטתי בפסקא ג':
 חוץ תקרטי וכו' הכו
 מסתברא דא' ל'
 לחב כל עובי הקרם
 סכמדיהם, מפני
 יהותו' עמה בטבעו'
 כי אס בעינין זה: ו
 עוסה טבעות וכו'
 פסוט הוא מן ה
 הבריותא סהזכרת'
 בפס ר' עיל וכתב
 רס' סאינו יודע אס
 קביעות היו אנו מ
 מטלטלות וכו' אנו
 ומ' הדעת תרעת

ו עושה טבעות זהב, מרבעות
 שחללם מהזיק, כל מה שהניח בין
 הרוץ, להריץ, הסמוך לו, בקרש
 האחר שאצלו, ומכניסם
 בחריצים, נמצא, שכל טבעת
 מובר שני קרשים, הסמוכים זה
 לזה מלטעלה: ז בעובי הקרש
 באמצע האויר, שבין הבריהים
 החצונים לתבון, היו שם שתי
 שליבות, אחרת נקיבה, ונבנסת
 בעובי הקרש, ואחת יוצאת, וכן
 מצדו השני, וכן לכל קרשי
 המשכן, אלא שהיו הנכנסות
 כנגד היוצאות, כדי שישקיעו
 זה בזה, ויתחברו הקרשים קרש עם
 קרש שאצלו, על כל ארבו, ולפיכך
 לשני קרשי המקצרות, נצדס
 החצונרה, היו השליבות קבועים
 ברחבם, כנגד עובי קרשי הצפון
 והדרום, ולשני הקרשים, שמשני
 צדו הפתח, לא היו שליבות, כי
 אם לצדם הפנימית:

והוא סמקויעוס אותם בארזים כזכר
 בכקבה מאי הסינין וכו' דקאל' הא בידו
 קיי חיינן והוה די באמרו, ועוסה להם
 טולפים, כסלם המצרו דבריה' ר' כחמיה
 סר כחציה אימר וכו' ועור סהלסון דחוק
 מאד למרס: על סקיעת הידות בארזים:
 באחצת האויר הכו מסתברא: ונכנסת
 בעי הכו הקרם הכי מסתבר דא' לכ נמצא
 ריוח בון הקרשים ולסון הרמכו: אל
 דויקא דכזכר הזכור תיבות ועזאה מן
 הקרם

טהור מטלטלות: ז בעובי הקרם
 וכו' גרסי בר"ה ע"א מפני סמקויעוס
 מן הקרפי פנוס לכל אחר וא' פ' עס קוע
 את הזכר בתוך הנקבה סכא' משלבות
 אס' א אחותה דבריה' נחמיה סר' אומ'
 אינת ל' משלבות, ומה ת'ל משלבות,
 סעוסה להם סלפים כסלם המצרו ע"כ
 וכתב הרמבן ז' פי' סיבין כען סעוסין
 בארזין להדק ולחבר הדפין זה בזה
 במויתדות סל עץ וכפיו זה נראה סוחא'
 הבקבו

כ"א סניפ
 כ"א סניפ

הקרים ובנקבה כתב וכנגדו בקרם ולא
 ידעתי למה נקרא מיני דגלים מכי קבת,
 רבנקיבת עיבי הקרם ריומו ואין לי לומר
 אלא רגזרת הכתוב
 הוא: וכן מצדו הסני
 מדויק לסוף הרמ' בן
 חסמע כן דסתי' ס'
 פליכות הוי בכל דר
 ולא אחת מכאן וא'
 מכאן לבד, דכתב
 סועם סליב' ונראה
 וכו' וכנגדו בקרם
 סבכירו וכו' ואח"כ

ח הורץ את הקרש לבטה
 בענין, שישאר לו שרתי ידות
 גבורות אמה, ועבין מעובי
 הקרש, הצי אמה, ורהבן
 מרחבו, רביע אמה, ורחוקות
 זו כזו, הצי אמה, וכרין לסוף
 עובי הקרש ככל צר, רביע
 אמה, וכן רביע אמה מהן, לסוף
 רהבו, ומסיד וזוורתיהן, ומשפה
 ראשיהן:

ע"כ ואם הסנים הם אחת מכאן ואחת
 מכאן מהו סנים סנים בסנים אחד דיומו
 אלא ודאי ר"ל סהו סני פעמים סנים
 בכל אחד וא' וכמו
 סכתבתי: ולפיכך
 וכו' הכי מסתברא
 ופסוט הוא: ולסני
 הקרשים וכו' פסוט
 הוא סהרו לא הוה
 חלסם בצד החצון
 עוד קרם לחב' עמה'
 : ה' חורץ וכו'
 גרסינן ב"ר פ"א

היה עושה את האדני' חלולים וחורץ את
 הקרם מלמטה רביע מכאן ורביע מכאן
 והחריץ חציו באמצע, ועושה לו סתי
 ויתירות. כמין סני חמוקין ומכנסן לתוך
 סני אדניס סנא סני אדניס תחת הקרם
~~האחד לסתי חמוקין ומכנסן לתוך~~
 על לסון הבריותה הזאת ואחר סאס
 יחרוץ רביע רוחב הקרם מכאן ורביע
 מכאן וחציו באמצע לא נשאר בו יד ורגל
 כלל, ולכן פירם סזה הרביע והחצי
 דקתני בבריותה הם חלקי רוחב כל
 הסלטה חר' ציס' כאחד דקמ' לן. ספרין
 לחלקו בענין זה אבל לא כהן סעוד לכל
 החרוץ לסו טלא כחכה התורה. סעוד
 לעובי ספחי האדניס סמחכסוס בעובי
 הקרם, וקמ' לן. סעובי ספתותיהם היו
 סוות מסני צדיהם, ולמד סתום ימן
 המפורס סוף סתי ספתותיהם האחרות
 סוות היו ללא נמצא סעובי ספתי האדני'
 סויה הוא מכל דר. ע"כ תורף דבריו
 בט' טעם סהוספתי עליהם, ועל יכוד
 זה בנה תמיהה גדולה על רסי' ול' סכתב
 בפני

כת וכן בקרם האחר ואו העלוב' סבכרו
 הסני קאמר הל' לוכן בצדו הסני, ואו
 אסאר קרסיס קאו' הל' וכן בקרסיס
 אחרים, אלא ודאי הא דקאמר בקרם
 האחר בהא הידועה קאו' אקרם סהזכור
~~באחרות הכרי עכמו עושה כמעט הראסון~~
 סבאותו הכרי עכמו עושה כמעט הראסון
 והוא סיעסה ב'ו סליבה ינאה, וכנגדו
 בקרם סבכירו, והוא הראסון סליבה
 אחרת נקובה ומה סאומר סתהא בכל
 קרם סתי פליבות ככנסות זו בזו ר"ל
 מצד אחד דווקא כתי' דלא קמכיוס אחת
 מכאן ואחת מסאן, ומלתא דפסיסא הוא
 הוא דמה סהוא עושה בצדו האחד עושה
 ג"כ בצדו הסני זכן לכל קרסי המסכן,
 ולא אכטריד לפרסוי, ואם כרצה לרחיק
 עכמו ולפרם דברו בענין אחר ולומר
 סלא הוה סס כו' אס פליבה אחת בכל
 דר, אכתי לא ידעתי אוה מקוס כבודה
 בעובי הקרם ודווק לסין הבריות מוכיח
 כפירום הראסון דקתני הכנין ונכאים מן
 הקרסיס, סנים סנים לכל אחד ואחד
 ע"כ

בפי' החומש זל היה חורץ את הקרם
 מלמט' באמצעו בגובה אמה מכוח רביע
 רחבו מכא' ורבי' רחבו מכאן והן הנהירו'
 והחריץ חצי רוחב הקרם באמצע וכתב
 בסוף הריבור פהירו' היו חרות מסלסת
 כדיתן רוחב החריץ כעובי שפת הארץ
 שיכסה הקרם את כל ראש הארץ ע"כ .
 וכתב זל ואני תמה בו שאם היה החריץ
 שבאמצע חצי רוחב הקרם והם ארבעה
 טפחים וחצי וצורך פיהיה עובי שפת
 הארץ כרביע רוחב הקרם ב' טפחי' וצירל'
 כדי פיהיה עובי שני הארנים ממלא
 החריץ שבאמצע שהוא חצי רוחב הקרם
 ולא יהיה ריוח בין ארץ לארץ ואם כן
 כשאתה חורץ הקרם מסלסת כדיתן
 כך לא יפאר בהם כלום ופסתי הארנים
 סוול' היו מכלל בר עכ"ל והרא"ם זל המליץ
 בעד רס"י כתב ששענת הרמ בן עליו
 אינה טעם פתיו ואמר לו ששפתי הארנים
 שוות היו מכלל בר דילמא בבר החיכון לא
 היה שפת הארץ לא כל שהוא עכ"ל .
 וכבר הראתי לעול' מי אמר לו כן והוא
 הכרייתא בחלוקת רוחב החריץ אבל
 הרא"ם זל רחה פירושנו באמרו שאם כן
 הוא לא הורעו לנו בזה לא פיענו' החריץ
 ולא שיעור הנשאר מהקרם רק חילוק
 החריץ בלבד שהוא כחלק לנ' חלקי' חצי
 באמצע הקרם רביעת מכאן ורביעיתו
 מכאן ולא הדברים אין בהם לא יד ולא
 רבלי' עכ"ד . והנה עינינו ראות שאין
 ברחייה זו עמם שאין הכריות מחויבת
 לאשתמועין מה שאנו מבקשים אלא מה
 שהיא רוצה ודבר גדול אשמושי' בהודיע
 לנו חלוקת החריץ שלא ירענו אותו
 מבלעדה ומ"מ לא כמלט הרמ"בן ממנו

טבא עליו בסענה אחרת באמרו שאין
 למון הכריותא כוכל פירושו כלל שאם
 כדבריו לא היה לה לסנות והחריץ חצי
 באמצע שהיו בחריץ היה עומר ומה
 צורך לזכירו עוד , היה לה לומר רביע
 מכאן ורביע מכאן וחצי באמצע ולסתו'
 באמצע כמו סתתם ברביע שלא פירס
 והחריץ רביע מכאן ורביע מכאן מפני
 סמך על מה שהזכיר בתחילה וחורץ
 הקרם מלמטה אבל מאמר והחריץ חצי
 באמצע זורה בהכרח שמאמר רביע מכאן
 ורביע מכאן הוא על הנשאר מהקרם
 ולכן הזכיר לו פה והחריץ חצי באמצע
 שאם היה אומר סתם וחצי באמצע היה
 מתפרס גם הוא על הנשאר מהקרם
 כמאמר רביע מכאן ורביע מכאן הסמוך
 לו עכ"ד ותמהני חוד' לא ראה שפרס
 רשת לרבלי' סרחה דברי הרמ בן זל
 בתוספת' יבת והחריץ והחיוק בה דברי
 רס"י זל באמרו אבל מאמר והחריץ וכו'
 ולכן הזכיר לומר פה והחריץ וכו' שאם
 היה אומר סתם וכו' היה מתפרס גם
 הוא על הנשאר מהקרם כמאמר רביע
 מכאן ורביע מכאן וכו' ואיך אפשר לטעות
 בדבר זה עד שהזכירה הברית לכתוב
 והחריץ להסיר מפסול מלב העקוב הלא
 אפילו מי שאין בו דעת לנשאל לא יעלה
 על דעתו דברים או שהיו כשיכוח רביע
 מכאן ורביע מכאן וחצי באמצע נמצא
 שאינו חורץ כלום יובברית קתני וחורץ
 וכחא טפי או הוה קאמר רבלי' והחריץ
 היינו מפרשים להערך ואף בזה אין
 לטעות מראת קרא סתי ודות לקרם הא'
 ובענין זה לא היה לו כי אם וד אסת'
 וא"כ למה לא יוטב בעיניו פי' הרמ"בן

הקדם הנשאר שחורצו באמצעו ובו
 כעמים חידות לא שחורצו גם כן מפני
 כדוהם כמו שכתבתי ומטע' שכתבתי,
 והכלל בכלל הרא"ם ז"ל שכל המע' רביע
 האמה טועה הוא מפני שיהרין חזיו
 באמצע דקתני ח"א לפרטו על האמה,
 שהרי לסון נקבה היא בכל מקום והל"ל
 חזיה עכ"ד בפ"י זה נפול תפול שאעפ"י
 שבאמת חזיו הוא חזי אמה מ"מ תיבת
 חזיו קאי ארוחב הקדם המכר בבריית'
 שהוא זכר ומהאוטעמ קתני חזיו בכיוו
 דקאי אקדם המזכר לעיל, מה שאין כן
 ברביע דלא קתני רביעתו דלא קאי לא
 האמה שלא נזכרה בבריית' והטעם הב'
 שכתב להחזיק המפרט כן לטועה והוא
 שלא נזכר בלסין אותה הברייתא אלא
 קרס וחריץ, ולא אמה, טעם חלום הוא
 שהרי הוא הורה לעשות כן לפ' הברייתא
 על המתיושב וותר דעת המפרטה אף
 ברבר שלא נזכר בה אם לטונה מוכיח
 כן, ואין קפידא ברבר זה סדרך התנא
 לסתום לקצר דבורו כמה שרצה לאשר
 ולקיים פי' רס' שבחומט על פי הברייתא
 ולפרט הפך ממה שכתוב בה שהרי לא
 נזכר בה מניח לא ארדבא קתני וחורץ,
 והוא פירסה אמכוח כמ"ס דבריו לעיל,
 וכ"ס שהותר לכו' לפרט רביע, האמה,
 אף עפ"י שלא נזכרה בה הואיל והתנא
 עכמו גולה לנו זה באמרו רביע בלא
 כינוי, מה שאין כן בחזיו כמ"ס לעיל,
 לפרט לסון הברייתא על פירוש היותר
 מתיושב ורע סגס החזקונו ס' להקרט
 היה חרוץ, רביע אמה מכאן, ורביע
 אמה מכאן, וחזי אמה באמצע, ואין לי
 לומר אלא, דמהברייתא הזאת למד כן,
 אלא

ספרים לסון הברייתא כפסוטו' ורחק
 לסון הברייתא על פי פירוש רס' ופירט
 מה שכתוב בו וחורץ דר"ל מניח, דמה
 שהוכרח לפרט כיוצא בזה בחריבוס סל
 מעלה לסון הברייתא עכמה הכריחו,
 כדכתבתי לעיל בפסקא ה' ואין דטן
 הפטר מפאי הפטר ורס' עכמו ז"ל דחזר
 בו מפירוטו שבחומט שהרי בשבת דף
 כ"ח ע"ב כתב בפירוטו בפ"י שהקרטו'
 לא הו חריבוס למטה באמצע כו' אם
 ברוחב חזי אמה, ועוד טכה בפירוש זה
 על מאו ראוי התם בס"ס ת' רחריבוס
 היו הקרטים וחלולים היו הארכים ע"כ.
 וטובים השנים מן הא' ספירט בחומט
 ואין זה כ"א רוחק לסו' הבריית' שהכריחו
 לחזור בו שהרי בס"ס הכל' לא מכ' אפי'
 ברמז סמך לפירוטו דהתם נגד פירוטו
 שבחומט לבו תסכת... אם כן איפה,
 זכינו לרין מדעת רס' והרמ' בן בפירוש
 הברייתא סיה ומרהרין שבאמצע הוא
 חזי אמה' מה שחורץ מכל היר מבחוץ
 שהוא רביע כל השלטה חריבוס כאחד
 הוא רביע אמה. וכן מה שחורץ מפני
 כדי היר, מעובי הקרס הוא רביע אמה
 מכל דר, כיון ששפתי הארכים סוות הן
 מכל דר נמצא היות שיעור היר הנשאר
 מ"ס בפסקא. ועל פי זה יש לפרט לסון
 הברייתא בענין אחר והוא דמאי דקתני
 וחורץ וכו' רביע מכאן ורביע מכאן ר"ל
 רביע אמה ומאי דקתני, והחריץ חזיו
 באמצע ר"ל חזיו מרוחב הקרס הנשאר
 אחר שחרץ הרביע אמה מכאן, והרביע
 אמה מכאן והוא חזי אמה והאינו דחזר
 ואמר והחריץ דלא ראו זה כראוי זה,
 שהרביע ר"ל מהאמה וחזיו ר"ל מרוחב
 ההר

לא דק"ל מהיר היה מרובע, רביע אמה
על רביע אמה, וז"ל להות כן, לפי מה
סתתבתי בסם הרמב"ן, סמפתי הארונים

כל זה פשוט, מן הפסקא דלעיל: חלל
סוה, כבר כתבתי בסוף פירוט הפסקא
דלעיל, שכן כתב הרמ"בן ז"ל:

הו סווק, דכוותיה
מסתברא: ומסיר
זויותיהם וכו' כן כר'
מדקתני בבריותא,
ועוסה לו יתדות כמן
סני חמוקין, לחמוקין
הוא מלמון חמוקי
ירכיך, והורך חזן לו
זויות, לא עבול הוא
וממפה ויורד לכד
הרגל כ"ז עט למרס,
למאן דק"ל דמסלבו'
לא קחי אדות, אלא
סליבות מתם הס
כת"ס בפסקא ז'
דלמאן דק"ל לאורך

ט עושה תשעים וששה
ארנים, של כסף, מכבר לארון,
שגבהם אמה, ורחבם כחצי
רחב הקרש, ועבים כעבוי והלולים
באטצעותם על כל גבהם, חלל
שורה, עשויו למדת ראש היר
הסמוכה לקרש הנבנס בתוכו,
נמצא, שכשנורתן שני ארנים
תחת הקרש האחד, נתמלאו
החריצים, ולא נותר מהם,
הוץ מצדדי הקרש, כלל:
י והקרשים, והבריות והארנים
מקום עבים של קרשים מצופה
זרב:

סליק פרקא

ביסא ממלכות נפקא ליה כמ"ס רס"ג
גרים בבריותא חווקין, במקום חמוקין,
ואורך כמו כראה דממקרא זה מפיק ליה,
זהו מרכתיב ממלכות בלא ויז העטוף
דמשמע דקחי אהך גיסא ואהך גיסא,
וכאלו בתיב סתי ודות לקרס האחד
ממלכות, ממלכות אמה א אחותה, והס
המליבות הנזכרים, ולפי זה אחי מסיר
כמו לדודיה גרסת חווקין, וכ"ל דגזרת
הכתוב הוא, סיהו הירות עסוויס כך
אף על פי שאונס זריכים לכך, סחלל
הארן סוה הוא בכל כד כו כן כתב
הרמ"בן: ט ועוסה תמעים ומטה
תמעים ומטה וכו' דכתיב סני ארמי תחת
הקרס האחד ומ"ה קרסוהו סס:
מכבר לארן הכי כתיב: סגבהם וכו'

והקרסו וכו'
בר"ה פ"א גרסינן
והקרסו, והבריות
והעמודים, והאלונים
מקו' עבוי סל קרסו,
מזופה זהב, סכאמר
ואת הקרסו תצפה
זהב, בתים לבריות
סאין ת"ל בתים ל'
לבריות, ומה ת"ל
בתים לבריות, מקום
סהבריות נכנס ע"כ:
והבריות, כבר
כתבנו בפסקין, איך
היו מזופין: והארנים
כרא דמרבויא רותא

מפיק לארנים מהם עם הקרסו, מקום
עבוי וכו' ביומא דף ע"ב ע"א גרסינן
עומרים, סמעמודין את כפוויין, ופרס'
זל כפוי הזהב מעמדין על ירו מסמרות,
ל"א סלא התליעו, ולא כפל כפוויין, עכ"ל
ונראה סההפרס סבין לסון, הראסון
לסני, תלוי בעמייית הכפוי, סלפירוס
הראסון כפוי הקרסוהו היה עב וחוק,
ולפירוש הסני, היה קלוס ודק, וסני פי'
או מנינו בכפוי הכלים דכתבו התופסות
בחגינה דף כ"ו ע"ב זל כאן בכפוי עמוד,
וסל מקרס לא היה עמוד, רסלס סלחמות
היו במקרס, כמון סלס ארוכות מעפה
בצלל, והכפוי בוח להכירו, וי"מ בכפוי
עמוד, כופוי רסוים, כגון סלחן ודולבקי
רסוים, עב וחוק, וגס בלא עץ כמו עמוד
מאלו

מאליו, לכך לא חשבו העץ, אבל פלחן
 מלמטה, היה רק וקלום, ובלא עץ לא
 יצאו קאי עב"ל והזכיר פלחן מסום דביה
 קיימינן התם וה"ל למאר הכלים ולפירוש
 הסני הא הא דאית' התם דמזבח הזהב,
 היה עליו, כעובי דינר זהב, לאו דווקא
 הוא לא כמו ספירס דמי' דבר מועט ועל
 פו סני הפירושים האלה, ים לפרס מקום
 עבין מל קרטיס בסני פניס, לפי' הסני,
 אפטר לומ' דכל קרטי המסכן אף בעבים
 המכוסה היו מצופים, ומדקאמר מקום
 עבים, ולא קאמר עביון לבר שמעינן,
 דלא כל העובי המכוסה מצופה, דלמה
 יצפו במקום הבמיו מן העין, אלא כמין
 חוט מל צפוי היה בעובי הקרס, מכאן
 ומכאן, על כל גבהו, מן הארץ ולמעלה,
 מכני סהעין עולט קצת בין קרס לקרס,
 אעפי' פהם מהודקים זה בזה אבל לפי'
 הראשון שהצפוי היה עב, וילמד כתוס'
 מן המפורסם במזבח הזהב, סהיה בעובי,
 דינר רלדיריה דווקא הוא, אין לפרס כן
 סהקובץ על יד, כל עובי הצפויים שבין
 קרס לקרס, אף אם יהיה רחב, כחוט
 הסערה, ירבה בארך המסכן ומי יתן
 ידעתי אם זו היא, דעת רבי וסוי שאמר
 בבריותא פ"א דארכי סלמי' ואחת אמה,
 אבל למ"ד סלסיס דכוותיה איתין כל
 סוביות דשמעתין א"ל להיות כן, לכן
 ים לפרס, מקום עבין וסל קרטי', מלמעלה
 סנק' מקום, פעליו נחות הידיעות, משא"כ
 עביו הזקוף סאיכו ראו ליהקרא בסס
 מקום, וקמ' לן דאף עפי' סהיה מתכסה
 בידיעות, מ"ת היה מצופה, ואחר כתבי
 זה, מצאתי סכן היה אף אם אין כוונת
 בריותא זאת על זה, סמצאתי בילקוט,
 הרחב

פרשת פקודי הבריותא דמסכת מרות,
 וברמו ת"כ כתוב בה בלסון הזה, כל
 קרס וקרס ארכו י' אמות ורחבן אמה
 ומחצה, וסתי ידות לכל אהד, מלמטה
 מסוקעות בתוך אדני כסף, מלמעלה
 ראסיהן מצופין זהב, ונתוכים בתוך
 טבעות מל זהב, פ"כ ואין לפרסו על
 עובי הנראה מהקדטים, סבסני כדי
 פתח האהל, וקרטי המקצועות, הנראה
 לעינים דמלת' דפסטיט הוא ולא אצטריך
 לאשמועינן, ובפסקא ג' כתבתי עוד
 סני פירושים על זה, ועל כלל ים לתמוה
 מלא סמך מקום עבין מל קרטיס, אבל
 נהקדטים, לא סכאו אחר ונאדריס, ועוד
 ים לתמוה, דלא קתני ומקום בניו אלא
 מקו' עביון דנרא' כלא קאי אדרכי, ולכן
 ז"ל פי' אחר, (א"ה והוא האמת) דהארכי'
 מקום עביו מל קרטיס, דהיינו המקום
 פעליו כח עובי הקרס, מצופה זהב, אבל
 לא במקום אחר, ואף הבריותא דמסכת
 מרות סהבאתי אפטר דהכי פירוש דהא
 דקתני מלמעלה ראסיהם מצוכים זהב
 אאדני כסף דבליק מיכויהו קאי ולא
 אקרטיס, וים בדבר בנותן טעם מדסתס
 הכתוב ולא פירס בהם צווי הצפוי כמו
 פעסה בדברים אחרים, אלא רמזו לני
 בתוכפת זאת, באמרו ואת הקרטיס,
 דמשמע מה סהוא עם הקרטיס יחד והוא
 עובי הארץ מלמעלה, תצפה זהב ואעפי'
 סהוא כמיו מן העין, גזרת הכתוב הוא
 סהיה הקרס עומד על הזהב, אבל לא
 סיצפכו, מסאר הצדדים הנראים, כסאר
 הדברים, סכתוב בהם צווי הצפוי
 בפירוש, אחר הדברים האלה ראיתי
 בילקוט הנ"ל בבריותא הנ"ל ברמו תכ"ד,
 ממדיאה

דראיתו קרמי' אל ורוב המפרטים סבדי
נוטוס אחריה ברוב דבריהם הנובעים
לענין זה, ועליה פומכים פירושם :

ממבואה התם כל הדברים טכמה מסה
זהב, ולא הזכירה ציפנו לארנום כלל,
ומ'מ' מטמע לי כבדויתח'רמ'ה, ממס

סליק פרקא

פרק ג

מכדיו, ואין לומר שאין זו ראייה ושאפשר
דלמלתא אחרינא סמכינהו קרא, סהרי
מניכו בברויתא סכתבתי בסוף פרקין
דלעיל והאדני' אחר
והעמודים, ס'מ' סאף
אדני העמודים הנו'
באותו פ' הם בכלל
הציפוי, ועוד די לנו
לומר שהיו פנים
לאדני הקרפים :
מוכחי'כסד' וכו' הכי
מסתברא, סכנגרס
במזרח, היו עומדים:
פנים מהם נובעים
וכו' הכי מסתברא,
דאל"כ היו זריכים
לחמסה אווירוס, ולא
יבא לכל אוויר, כואס
אמה ופני חומטים,
ויהיה המקום כר,
לעבור דרך פס,
הכהן עם הכף,
והמחתה בידו : וכו'
מהם ביניהם וכו',
ילמד סתום, מן ה

א היה מודר וכו', בר'ה פ' ד'
ג'רסיכו מקרמי המערב,
ער הפרכת, עפר אמות : ארבע' אדנים
וכו', דכתיב וכתתה
אותה על ר' עמודי
פטים וכו' וויהם זהב
על ארבע' אדני כסף,
וכתיב מאת אדנים
למאת הכבר ככר
לאזן, היו סכלל ה
אדני הקרפים
והעמודי' סכלס כא'
הם מאה, במסקל,
זבמנין אחר, אס כן
מסתברא שהיו פנים
להם, בצורתם, וים
ללמוד כפוי להם,
מהסמוכות דכתיב
וויה'זהב, על ארבע'
אדני כסף, מה שאין
כן באדני מסך פתח
האהל, דכתיב ביה
וויהם זהב ויפקת
להם, חמסה אדני
בחסת, ולפי' האחרון

המפורט בעמודי החכר, שהמרחקים
סביניהם פנים, וכן הרעת נוטה לעולם'
כל זמן שלא מנינו מפורט להפך, ובעל
הכמת

סכתבתי בפרקי' דלעיל בצפנו האדנים
ביחא טפי, ליטכא דעל, רמטמע סהזהב
היה, על ארבעה אדני כסף אבל לא
מזדני

הכמת המסכן כתב זל והפרכת היה לה
 ד' עמודי כרא' לו עסקו עמודים העמוד
 כגד עובי הכתלים כפון ודרוס וסני
 עמודים באמצע באופן שהיה בין
 עמוד לעמוד שלש אמות וסלים עס
 עובי חצי העמוד שבאמצע עכ"ל וסותיה
 דמר לא ידענא וסרו לו מרי אמנא כי
 טוס וסכיב אתר להאח מתתא וטעה
 בדבר מטנה להכניס העמודים תוך
 פורת הקרסוס ואין למר לדרעת ר' חסי
 קאמר לה דס' סארך הלל המסכן ל'
 מאת אתה שהרי בסוף דבריו כתב זל
 ועובי העמודים החמשה של המסך של
 השתח פירט' שהיה עבין אמה אבל
 הארבע עמודים של הפרכת לא מאתתי
 בירור עבין והסברא נותנת פלא היו
 כל כך עבים כדי שלא יקחו כל כך מקו'
 בקרס עכ"ל ולרברו רבו וקו רווקא
 אמה היו צרוכים להיות ואשני ס' ס'
 לרבו וקמי חכו הא חנן לא ק'לן כותיה
 כדזכחתי בפ' א' ספקא א' ולת' ק' או
 אפשר להיות כן מכמה טעמים ופסוטיס
 הם ואין צורך להאריך בהם : ותוקע
 וכו' בד' פ' ד גרסין אבל במזרח לא
 היה סס קרס לא ארבעה עמודי סטוס
 סעליהם היו נותנים את הפרכת סכא
 ונתת את הפרכת תחת הקרסוס וכתוב
 ונתת אותה על ארבע עמודי סטוס וגו'
 פ"כ : מכופים זהב הכי כתיב בהו :
 סמדתם וכו' ארכס פטוס הוא שהיה כן
 תחת הפרכת ופבים מסתברא שהיה
 אמה כנגד אמה סרקסון סכבית עלמיו
 ואין למר כיון סאהל מועד לא היה כי
 אס רבעו ביתא עלמיו וכן סכינו בד' ה'
 פ"ד אף העמודים לא היו כי אס רביע

אמה דא"כ נמצאו האדנים בולטים
 מסני כרי העמוד למזרח ולמערב
 רביע אמה וחצי מכל רוח והואיל ואשרי
 לקמן שהפרכת לא היה רחב כ"א עשר
 אמות תלוי לגבהו של מסך נמצא
 שאינו מביע לארץ שהרי מרגל בפומיוהו
 דחמיו המדות דמותר מסלס כובב
 הזוית הוא טרם המרובע של סטח
 הכולל סני המרובעים סטכוסרטיהס
 הם סני הכלפות סכוכיהס הזוית ניכב
 והוא מעטות ממה שאמרו זל כל אמתא
 ברבועא אמתא וקרו חמיו בלכונה
 וכן כתבו התוס' בעירובין דף כ"ע א'
 בראיה ברורה וא"כ אופה הפרכת
 כעסה מותר לזוית כבב סכלעו הא' הוא
 העמוד שארכו עשר אמות וכלעו סכני
 הוא המקום סמן העמוד ולפנים בארץ
 עד הפרכת והוא י גורלו שהרי מתחלת
 העמוד למעלה טסס סתלה הפרכת עד
 הארץ וס סס טעעה אמות וסס מתרחב
 הפרכת מן העמוד כל רוחב בליטת
 הארץ לכד מערב שהוא רביע אמה וחצי
 טעה טעעה גורלים כמכא סככל אמה
 גובה מתרחב הפרכת מן העמוד
 גורל אחד ולפי זה כנגד אמת גובה
 הארץ יתרחב עוד גורל אחר כמכא
 סמן העמוד עד הפרכת למטה בארץ
 וס סס עשר גורלים וא"כ רוחב הפרכת
 היה צריך להיות כדי סיביע לארץ ויתר
 מעטר אמות שהוא טרם מרבע ארץ
 העמוד כל מה סנתוקף בסרס אותו
 מרבע בהתחבר עמו המרבע של כלע
 הקטון הזה והוא לא היה כי אס עשר
 אמות ואס כן אינו מביע לארץ ומכא
 סהכהן העובד בהיכל ועיניו למטה בעית

פ' מעשה הושב פ' פי יב

הלכותו מביץ מן החרכים בבית קרם הקרמים, וזה אינו ככון סהרי בבית עולמים, מבינו סהיו מסלמין האומנין

ב עושה פרכת, תכלת והוא צמר צבוע, ברם רג, העולה מים גונסר, הנקרא חליון, ודומה לגוון הרקיע, ומצמר צבוע בארנמן, והוא גוון ירוק, כמראה הקשת, שמעורב בו לבן, ארום ושהור, ומצמר צבוע בתולעת שני, והוא גוון ארום, ומעורב בו מעט לבן, ומשש, והוא פשתן לבן, מעשה הושב, והוא שצורת הברית, שבעבר האח, אינה בצורת הברית, שכנגדה, בעבר השני, שהיה ארו מכאן, ונשר מכאן, וביה טפה, וחוטף בפול כד, רהיניו ששה מכל מין, ארכה כרחבה עשר אמות, ועושה בה, ארבעה תוברין, ותולה אותה, באנקלאות שעל גבי הארבעה עמודים, ארבה לרחבו של משבן :

בתיבות, אף על פי שהוא כרוך להם, כדי שלא יזינו עיניהם, ולפי דבריו הסדויתא, שאכתוב בפסקא, דלקמן, שהפיר' תלוי ביוון בתוברין שסיו קבועים בו, אחי ספור שתופסת ה התוברין מפיל ה הפרכת למטה עד שמגיע לארץ, ועל מה סמסאר פתוח תלמעל בין התוברין, אחי קפידא, חרא פקרים הודיעות ה הסולטים במסכן מ ממעט' בו ומעכה' בינוץ הראות, שלא יעבור רך מס

כן. ורחבם כרמב. חזי הקרם, סאלו היו מרובעים, כמנחת עורפים על הארץ לבפון ולרדו' חזי רביע אחת מכל צד מה

אינו ככון : ולמעלה מהם במערכם וכו' דכתיב וויהם זהב, ופשוט הוא סהיו ל למערב' שאס לא כן היה דיוח, מקרמי המערב, עד הפרכת, יותר מעשר אמות, מפני עובי העמודי, ואין לומר סהיו ה העמודים עומדים בחלל עשר אמות סל אורך ב'קה' סהרי לא מבינו בבית ע עולמי' סיהיה האמס טרקסין, ממעט ב בריבוע ב'קה' סלל ואע"ג סאף. בהיכל לא היה ממעט, מ'ת הכא דלא אפס' כלאו

הכי, פוחא טפי, סיהיה רבוע ב'קה' כיכר, דאף לגבי חוץ אין מעטס מעוט, כיון שאפשר להסתתם באויר סכניהם על הפרכת : ב עושה פרכת וכו' דכתיב ועשית פרכת תכלת וכו' : והוא כמר, גרסינן ביבמות דף ד' ע"ב וממאי דתכלת צמדא הוא מרמס בתיכא תכלת עמרא הוא ע"כ : צבוע ברס רג וכו' במנחות דף מ"ד ע"א גרסינן י"ד חלון זה גופו דימה לים, ובריותו דימה לרג, ועולם אחד למכעי, סנה, וברמה כובעין תכלת ע"כ, ופי' רס' גופו צוון סלו, ע"כ

לבק'הק, ועוד דלא ברעפי עסקין, סילכו לעבור סס בק'מה זקופ, ועיניהם למעלה עד סיראן מסס בק'הק מסא"ב למטה, סהמהלך לפי תזמן, ויכול לראות ולאו ארעיתיה, אבל לפי דבריו דס', אל סכתב סהפרכת כרוך למעלה בכלונס והכלונס עומד על סווס, א"א ליטבו, חלא חס בן כאתר סהווס בולטוס למעלה ככנר כל בליטת הארץ סלמט' דאן הפרכת יודר למטה זקוף ועומד, ומ"מ לעד"ג דעכין אחת כעובי הקרמים וכעובי סאר הפמודים, ואף הרלס אגב ריהטא בתב

יודוע הוא, שמראות הבוף כפי מראה
 הדם : דב בפ"ם הכ"ל פי' רש"י ועולה מן
 הארץ, ע"כ משמע דלאו דב הוא אבל
 במבילה דף ו' ע"א גרסינן, אמר זבולון
 לפני הק"בה רב"שע לאחי נחת להם
 סדות וכרמים, ולי נחת הרים וגבעות,
 לאחי נחת להם ארבות, ולי נחת ימים
 ונהרות, אמר לו, כלן צריכים לך על ידי
 חלזון, ופי' רש"י זל החלזון עולה מן היס
 להרים ע"כ והדון עמו, שהרי על פניהם
 היה מתרעם, וז"ל דא"ח לצדו עד סיעלה
 הרים, דאל"כ מאו אולמו דהרים ממיסור
 ולפי זה הא דפי' במנחות מן הארץ ר"ל
 משפת היס להרים, אבל על שפת היס
 אפשר שעולה כמה פעמים במסך הע'
 סכה : או אפשר שהיו צריכי להרים מפני
 טעם החלזון פרה ורבה ע"ג שמי' כדאז'
 בסכסדבין דף ז' ח"ע"א שמו היס אינו
 עולה לא אחר כמ"ס רש"י התם ואין ברמו
 כדי לכבוע : מים כיוסר, הכי מפורט
 בזהר פרשת תרומה בעמוד רס"ו וטס
 מפורס נמי שהוא דב. ואע"ג דרש"י זל
 בפ"י ס"ס הכ"ל קראו תולעת הוא מפני
 טבכיו מטרובין בארץ כתולעת כמ"ס
 לעיל : ודומה לבוין הרקיע במנחות דף
 מ"ג ע"ב גרסינן כלת דומה לים ים דומה
 לרקיע : ומזמר ככוע ארנמן זל רש"י
 ארנמן מזר ככוע בפכע טטמו ארנמן,
 וכת הרמבם בפ"ח מהלכו כלו המקדש
 שהוא ככע אדום, אבל הרמב"ם הסיג
 עליו, וכתב שהוא כלול מחמה שבטונים,
 ונראים דבריו, שהרי כתוב בתקונים
 תקון ע' דף קכ"ו ע"א זל, אית עוינין
 כלולין מחמה גווינין בגין ארנמן ע"כ.
 ובזהר פרשת תרומה עמוד רמו כתוב

זל וארנמן דא כמטוי דכלא כל גווינין,
 כמרא ע"כ פי' מהגווינין הדועים : והוא
 גוין ירוק בתקונים תיקון ע' דף קכ"ג
 ע"ב כתו ירוק מבטר דעמוד דאמצעיתא
 ע"כ, ובזהר פ' בראשית עמוד ט' וכתוב
 ויאמר חלקים יקיו המים לקבל דא דרגא
 דתפארת דאקרו קו האמכעי, ולקבליה
 דיעקב דאיהו תלויאוי וכטול תרון חולקין
 בההוא ראש ומים עד כאן, א"כ עמודא
 דאמצעיתא דמבטריה בגוין ירוק הוא
 כנגד יעקב ובכתרי תונה פ' תולדות
 זהר חרס דף מ"ג ע"א כתוב ובעצרת
 דבחדש השלישי דאיהיבת ביה אוריית'
 בסבע' קולו לקביל יעקב דאיהו תלתיאוי
 לאכהן ואחיר בקול קול יעקב ע"כ, א"כ
 חג הסבועות הוא כנגד יעקב ובזהר פ'
 תרומה עמוד רל ט כתוב, וארנמן דא
 טבכיות, רוא דארנונא דתור טבכתב,
 דאתיהיב ביה כלילא מכל סטרין ממינוא
 ומשמאלא כד"א מיומו אש רת למו ורא
 איהו ארנמן ע"כ כמכינו למדו' טהארנמן
 שהוא כנגד טבועו' שהוא לקבליה דיעקב
 הנקרא עמודא דאמצעיתא הוא ירוק :
 כמראה הקשת, בזהר בראשית הכ"ל
 קרו ליעקב תפארת, ובתקון א' קרו
 לתפארת גופא, ובתקון ע' ברוך הכ"ל
 כתוב אית בריתי טטול גוין מנפא ע"כ,
 וכתוב זאת קסתי נתינו בענן והיתה
 לאות ברית וכו' א"כ גוין ירוק המיוחס
 לבופא הוא כירוק הנראה בקשת : ועוד
 לי ראה ראה ממאי דאיתא בזהר פ'
 פיכחם דף רט"ו ע"א זל, רבי אבא אמ'
 ואות הוא אבל הכי אמר בוכינא קריטא
 חוור דא אברהם לאחלבן בחוור דכורא
 סומק דא יבחק ודאי, ירוק דא הוא יעקב

דקיימא בין תרין גוונין זכו וכלן לבושתן
מתלבשא קסת בסעתא דאתחזי קמי
מלכא ע"כ ודע שכל עוד שמתרחק הגוון
ממקורו אתחלם חיליה ואתחשך ומרוב
חילוטו אתחשך עד שמתהפך לגוונא
אחרא הכי משמע בזהר תרומה ע' רסו
ולכן אין תראות הארבעת מראה הקסת
משם אלא כמראהו אבל יותר חשוך :

שמעורב בו לכן ארום הלל ראונו בזהר
תרומה הכל דכתו בו ודא איהו ארבעת
דמיותר , דמשמע דכבע הארבעת רנוקא
בך הוא כמו חג הסבועות כלול מתיבא
גממלא, ובתקין א כתוב ספר דא דרועא
ימינא , ובבורא דא דרועא שמלא, ובתקין
ע"ף הכל כתוב גוון חיוור מסטר דהכד ,
סומק מסטרא דגבור , א"כ כבע הארבעת
כלוליס בו א' סני גווניס : ועוד בפירוט
איתא בזהר חרם פ' יתרו דף ס"ה ע"ד
על פסוק וחרא בעין חמל וכו' ודא חמל
דאתחזי בגוונני גוון ארבעת ירוק ארום
לבן ע"כ , ושחור איתא במאורות כתן
סיתן קמ"ח ארבעת תפארת בינו גווני
בלול מאורס ולכן , כמצינו למדין אס כן
סהארבעת כלול מכל הגווניס הידועים
לידועי חן , והוא שטיק הגוון ירוק ומעורב
בו לבן ארום ושחור , והא דא' באחדא
רבא דנשא דף קמ"א ע"כ ואתערנו פצרי
ברושא כולו סומקי דכללן בגו גווני
הה"ד ודלת ראשך בארבעת מהו ארבעת
גווני דכלילן בו גווני ע"כ לאו למימרא
דארבעת סומק הוא דהא ירוק הוא כמו
שהוכחתי לעיל , אלא דפאי סומקא כליל בו
גווני בארבעת דכליל בו גווני , ובזה אחי
ספיר הא דחזר לומר מהו ארבעת , גווני
דכלילן בו גווני לומר דבזה הוא דרומה

לארבעת , וה' יסלמי משגיאות , ולא יאמרו
העו' בריס הכסותות לה' אקינו ואין לנו
ליהם הגווניס הגושני' לגווניס הרומני'
דלא דאזי זה כראי זה , דהכל יפצה פיהם ,
דארבעא גם את זה לעומת זה עשה
האלקים ותא חזי מה כתו' בזהר פ' תרומ'
עמוד רס"ב בהואו זימנא באיכוון גוונין
דאתחזין לתתא בגוונא דלעילא ראיכוון
פולחנין אחרונין ואיכוון גוונין אתמשכן
לתתא , שהוא ארמותא , וכפחן גוונק
דלתתא לגוונין דלעילא ומשכן גוונין
אלין , לעונק אלין , ועיילין אלין באלין ,
זאתצבירו אלין , גזפא לאלין עכ"ל :
(א"ה ועוד ע"פ סניס וסלסא פריס יקוס
דבר , דכן אי' בתחומא פ' פקודי ארסני
זאת אומרת סהאיכל סלמט' מכון כנגד
היכל סלמעלה מאן מכון לסבחק פעלת
ה' מקרם גבו , יבן כ' רמ' והנבא בילקוס
פ' צסלחעל פ' הכל' צבדוק עוד ב' פ' ע"ס)
ומצמר ככוע בתולע' וכו' האמת פריס' אל'
לא סוכיר מהו הדבר הככוע בתולעת
סני , אבל המזרחי הוכיח כראיה בכוכה
דאף זס הככוע היה בצמר : והוא גוון
ארום וכו' בזהר פ' תרומה עמוד רמ"ז
כתוב תולעת סני , תרין גוונין , כחדא
זימנא וסמאלא חיוור וסומק ע"כ וכל דים
הפרס בין תולע' סני הנזכר בכל מלאכת
המשכן זכליו וכגדי הבהניס , לסני
תולעת הנזכר במצורע ובפרה הארומה ,
סהרי בפרס' מצורע דף כ"ד בזהר רפוס
קירמוכס כתב אל' , וסני תולעת
סטר סומקא דגבורה , וההפרס פצוניס
לע"ד הוא זפ סכתב רמ' בפ' ישעיה על
הפסוק אס יסיו חטאיכס בסניס וכו' אל'
ככע סנוכעיס בו ארום גרע ביס סס ופ'

תולעים בכל אחד ואחד עכ"ל ואף ע"ג
 דהכפתי בברעינו הקר"מי, ובברעיני
 הגרמכ"א, ולא מצאתי בהם תולעים,
 ואמרו שאף כשהם לחי' אין בהם התולעי'
 מ"מ לא אכחים דברי רמ"י אל שתמך
 ותדותו על לטון הכתוב, ואומר שזרע זה
 שהזכיר אינו מצוי בימינו, ולכן כסומא
 בארובה ארבר בו, ואומר שמלטון רמ"י
 הנ"ל כראי שהצבע ארו' נעשה מהגרעין,
 אבל לא מהתולע, ומסתברא דאף הוא
 מאדים, אבל הוא שתוך בלובן קצת
 מסא"כ הגרעין עצמו, ובמלאכת המסכן
 צבעו בתולעת של פני ולכן כתב הזוהר
 דכליל חיור וקומק אבל במזרע ופרה
 אדומה היו צריכים להשתמש בסני של
 תולעת שהוא אדום בתכלית אדמיותו,
 ולכן סס כתב כפי תולעת כטר קומקא
 דגבורה, ומקרא דישעיה הכי מסתבר
 חס והיו חסאזים, כלומר שאינם לגרמ
 תהיו חסאזים, ולא תהיו מחטאזים, אף
 אם יהיו לו ההטאזים חמורים בענין שהם
 אדומים כתכלית האדמיותו כפמים שהוא
 סס פני בלטון רביס כי כן כתב המח
 דוד, והם הגרעינים יתלכנו על ידי
 התשובה בתכלי' הלבובן והוא לובן השלב,
 אבל אם לא תחסאו לברכס, אלא אלו
 העונות ואדמיו אחרים שמחטאזי' אות'
 אפילו לא יהיו עונות חמורים שאזכס
 אדומים בתכלית האדמיותו כתולע
 שבתוך השני שאינו בתכלית האדמיותו'
 על ידי התשוב ויתלבנו אבל לא בתכלית
 הלבובן כצמר שאין לבונו בתכלי' הלבובן,
 פעתיד ליהן דין ומסבון על מה שהחטא
 את הרבובים: ומסם והוא פשתן וכו',
 צומא אף ע"א ע"ב גרמכין מאו משמע

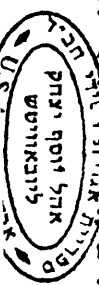
הוא סס כיתנא הוא, אמר ר' יוסף בר
 חנינא אמר קרא בר, דבר העולה בד
 כבד ע"כ: לבן כתב המזרחי סס מורה
 על הפשתן הכלתי כבוע ע"כ, ודבר זה
 מוסכם מכל המפרשים וכיון שהוא בלתי
 צבוע הוא לבן בטבעו: מעסה חוסב
 והוא סכורת וכו' ביורסלמי דסקלים
 פ"ה גרמ' כתוב אחד אומר מעסה רוקס,
 וכתוב אחד אומר מעסה חוסב, מעסה
 רוקס פ"ה אחר, מעסה חוסב סתי
 פרזופות, רבי יהודה ורבי נחמיה חד
 אמר מעסה רוקס, ארי מכאן, וח"ל מכאן,
 מעסה חוסב, ארי מכאן, וארי מכאן,
 ואוהרנא אמר, מעסה רוקס, ארי מכאן,
 וארי מכאן, מעסה חוסב, ארי מכאן,
 ונסר מכאן, ע"כ ס"מ דבלישנא דכרובים
 כל מינו פרזופות, של בריה במסמע,
 ובוה מדוויק מ' סרס' בכרובים דכער'
 דמדת כרובי מוסק להם ע"כ, ולא אמר
 כהן דמות תינוק חלל הוסיף תיבת
 פ"ה אף וכתב להם דמשמע להם היה
 פ"ה אף תינוק מכלל דלא בכל מקום פי'
 כרובים, הוא פ"ה אף דרוקא, אלא
 יש במשמיותו רף פ"ה אף בריות אחרו'
 ילדות כפי הענין, וכגון חאי רכתי נבי
 פרכת, ויריעות, ויהיה לפי זה מלת
 כרובים מגז' רובה קפת, שכל בריה,
 כפיהא ילדה, זרעה יורה כחן, ואפ"ג
 דבתמוד פ"ה אף כ' וע"כ אמרו דכהנים
 דלא מטולמעבד עבודה קרי להרובים,
 ופירם המפרם שלא הגיעו לסלם עשרה
 סנה, וערוין לונס דאווס להזריע ואף
 על פי כן קרי להו רובים, אין זו קסאי,
 חדא דבררות הדאסונים היו מולדיין
 בני ז' ובני ח' סנה כדאיתא בכהדרין

פ' מעשה חושב פ' פ' יד

דף ס"ט ע"ב, ובחגיגה דף ט"ו ע"א.
 אמר שמואל כל שכבת זרע שאינו וורה
 כחץ אינו מוליד, ועוד ראשיליו הגיעו
 למלש עשר שנה דלא מסו למעבר עבודה
 מיקרו כל מלא הביאו שתי מערו דהכי
 אמרו כחולין דף כ"ד ע"ב. וכן פסק
 הרמבם בפ' דהלבן כלי המקדש, ואז
 מולידים אף בדורות אחרונים כראיתא
 במסכת דין דף ס"ח ע"ב, ואפילו לרבא
 דס"ל התם דכל מלא הביאו שתי מערות
 אינם מולידים, אתי ספיר, שהיו חפצי
 שהביאו שתי מערות, אחיו הבהנים לא
 היו מניחים אותם לעבור עד עשר'סנה
 כראיתא בפ"ם דחולין הנ"ל וכן כתב
 הרמבם בהלכות כלי המקדש בפ' הנ"ל.
 ולכן דלא מסו למעבר עבודה מיקרו כל
 מלא הגיעו לעשרים שנה חפצי שהביאו
 שתי מערות שחולידים לענין שכריוטם
 הם להיות שומרי המקדש, כל הלילה,
 כדי שלא יהיו נעורים אותם, שצריכים
 לעבוד, והם אותם שאחיו הבהני מניחי
 אותם לעבוד ועליהם קתני והרובים
 שומרים הם, ולרבנו, המפרש נמי אתי
 ספיר דהא ק"ל דבן תשע שנים ויום א'
 בואתו בואה כראיתא במסכת דין הנ"ל,
 דיש לו זרע, וחפצי שאינו מוליד אפשר
 שהוא וורה כחץ, מלא כל שכבת זרע
 הורה כחץ מוליד, ולכן כאמר שם רובי
 כאמר על הילדים על שם שזרעם וורה
 כחץ, וא"כ איפה אף עפי' שעוקר השם
 כאמר על בני אדם, מ"מ נוכל להשאיל
 אותו לכל מיני בריות שסויד בהם טעם
 ישי, וכרובים יקראו צבא הדמיון, ואף
 התקופות מלא הגיעו עריון לכלל זה,
 מפני שדומי להם קצת במה שאין פניהם

פני זקן וקראו כן, ור"ל הקדושים מרוח
 ה' דבר בס, ידעו להבחין בכרובים
 הכתובים, איזה מהם פרוץ אדם קטן,
 ואיזה פרוץ, שאר מיני בריות, וקיימו
 וקבלו שהכרובים הנזכרים ביריעות
 וכפרכת הם פרוצו שאזכ' פרוץ אדם,
 וידעו שהם דמות ארו וכפר וקא מפלגי
 בענין אריגתם, דמ"ס דלא היה שם כי
 אס פרוץ ארו, ומ"ס דאף פרוץ נשר
 היה שם במעשה חושב, ורמ"ז תפס בפ'י
 החמש כאחורכא דיר ושלמי, ואעג דביומא
 דף ע"ב ע"ב, משמע מפירנשו, דארו
 וכפר דקאמר, לאז דוקא הוא, וכן חשב
 הר"א, מ' מ' לעד כ' דהואיל ונזכרו בפ'י
 זורות אלו בירושלמי, דרוקא הם, ויט
 טעם ברבר, והוא כי המשכן, מרכבה וכל
 לסכינה ולכן כריך להו' דומת המרכב'
 העליונה שכתב יחוקא, הכביא, ודמות
 פניהם פני אדם, ופני ארוה אל הימין
 לארבעתם, ופני סור מהמשל לארבעתם,
 ופני נשר לארבעתם, והכא נמי במשכן
 היה פני אדם החשוב שבכול על הכפרת
 והיו שנים כנגד אפי רברבי ואפי זוטרי
 שהיו למעלה כראיתא בחגיגה, דף
 ע"ב, ופני ארוה ופני נשר בפרכת
 ובריעות, וכעלם ממנו פני השור אף
 הטעם שבעלם אף מהמרכבה העליונה
 אחר שהפלל עליו יחוקא והפכו לכרות
 כראיתא בפ"ם הנ"ל שם, ומטעם זה לא
 משמע לי כהרמבם דפסק בפ"ח מהלכות
 כלי המקדש דלא כאחורכא דירושלמי,
 ועבדיה טפח הפי תכן במשכ' פ"ח דסקליו:
 וחווה כפול וכו' הכי איתא בנזמא דף
 ע"ב ע"א, אבל מנאתי אח"כ בילקוט
 פקודי רמ"ז תב"ד, דקחטיב כל הדברים,

וכל הרב
 חכמים

מנעמו בזהב, וקאמר, וקיצבו ממנו, לעשות בפרכת, וכראה שזו היא דעת רבי יוחנן דם' להכי ביריעות, דגריסין התם, כרמז תכ"ב, חמש' היריעות תכלת וארנמן ותולעת סני וטם מטא והחוט כ כפול ארבע, ר' יוחי אומר וחוט של זהב היה יתר בהם פנא' וירקעו פחו ע"כ. ומסתברא דם' למש הכי בפרכת ומ'ת

אכן ק'לן בכל ענין כתלמודא דידן: ארכה כרחבה וכו' ועוסה בה וכו' הכי איתא בר' פ"ד ולא ידעתי מאין יבא לי לרמי' סהיה ראסה כרוך בכלונאם, והכלונאם נתון על הווים, ולכן נוחא לי לתפוס ל'טנא דבריותא כפסוסה: ארכה לרחבו וכו' כן כתב רס'י, וכראה שלמד מן היריעו' שארכס נתון לרוחב המסבך, וקרו לסתו אורך ולערב רוחב, ובה נחו סתי התמיהות שתמה הר'אס אל עליו, חדא דדילמא היה נתון אופכא, וסהכי מסתברא, ועוד איך סיוך אורך ורוחב בטטח מרובע ע"כ וכו' דארינת הפרכת כעסית בענין סבכתיקתה ארכה לרחבו עומדים הכורות סבן על עמ'ס כתיקונס דהכי מסתברא: עוסה חמסה וכו' דכתוב ועסית למסך חמסה עמודי עצי סטוים וכו': סעבוס אמה, על אמה, כן כתב הר'אס אגב ריהטא, והכי מ מסתברא, וכן מוכח מנתינת היריעות סאכתוב לקמן, ואחר כתבו זה מצאתי בילקוט רמז תכ"ב בפירוש סעבוס אמה

ג עושה, המשרה עמודי עצי שטים, שעבויס אמה על אמרה, וגבהם כגבה הקרש, מצופים זהב, וזיהם זהב למזרחם, ותוקעם, בתוך חמשה, ארני נחשת, שנים מהם, מכסים עובי הקרשים, שמשני צדי פתח האהל ושלשה עומדים, כנגד רוחב החלל, רחוקים זה מזה, וכן משני צדי חפרתה, אמרה ושלש רביעוים:

על אמה ותכאלי: וזיהם זהב למזרחם גרסינן בר' פ"ד ממזבח הזהב עד הקרשים (פ"י עמודים) סבמזרח עמר אמות, ולפי החסבון סאכתו בסד' כתינת הכלום, כרוך לומר טהעמודים כוגעוים בעובי הקרשים, סאם לא כן נמצא היות בין המזבח וזלסם יתרת מ' אמות, וכיון ססני עמודים עומדים כנגד עובי

הקרשים, ואונס בולטוים כנגד חלל המסכן כמו סאכתוב לקמן, נמצא סאין בצדס הפנימית, מקום ראוי לקבוע סס הווים ולכן בסבולס דרכוים להיות, כל ווי העמודים אלנו מבחוץ, ועוד כזי הנה לחיובל סיהיו העמודי כראוים בתוכו ולא יתכסו במסך כמו סנראוים בצד האחר ואונס מתכסוים בפרכת וזיה לנ מסני רוחות קרסוים, ומסני רוחות עמודים, מקבולוים הקרסוים לקרסוים, ועמודים לעמודים: סניס מהס מכסוים וכו' כזכחוים דף ס' ע"א כתבו התום אל דפתח המסכן על כרחוין סלא כדיון אוקרי פתח אהל מועד, דחידווס הוא דלא הוה ליה ג'סופי סהיה פרוץ לפניו במלואו עכ"ל, מכאן מוכח סאין סני העמודים סבסני הסרדי' עומדים כנגד חלל האהל כלל, דא"כ הם הם הג'סופי, ואף מבחוץ לא היו מפוכים, סהיו לא היה רחב המסך כי אס עמר אמות, כמו סאכתוב לקמן, והוא סיעוד רחב החלל דווקא, אס כן כרוך לומר ססני עמודים אלנו עומדים

פ"י מעשה הושב פ"ג פי' טז

מה בטה כנגד עובי הקרסו, וכן כתב בעל חכמת המסכן, ואין לומר שהיו כל החמסה עמודים, עומדים כנגד הלל האהל, בעיניו, שאף סני העמודי שבכדרי רחוקי מעובי הקרסו ומסוכי כנגד החלל, ואין עמידתם בפתח האהל כגיפופי שאס היה כן הכתברא, שהאור סבין עמוד לעמוד מה לאור סבין עמוד לקרס,

עמוט כמתתן בניהם אור מה : ד היה עומה מסך וכו' דכתוב ועשית מסך וכו' : והוא שמתקן וכו' כן פי' רמ"ע על מהו דאיתא ביומא דף ע"ב ע"ב מעשה רוקס כמעשה חוסב אמר רבי אלעזר ש סרוקמין במקום ש מחוסכוני ע"כ, ואע"ג דכר"כ ק"לן דס"ל התם דרוקס מעשה מחט לפיכך פרנוף אחד, וחוסב מעשה אורג לפיכך סני פרכוסין, וכפירוש אחרנא דירוסלמי ת"מ לא נסתנה בסביל זה מעשה מלאכת הרוקס דלא פליגי אלא כמעשה חוסב דת"ם דהוא פירוש למעשה רוקס ומ"ם דהוא מעשה אחר : ובסאר וכו' הכי איתא בר"ה פ"ד, ורמ"ז כתב שמדתו כמדת הפרכת : ותולה וכו' ולא ידעתי במה :

סליק פרק א

ולפי זה לא יבא לכל אורג כי אם חמסה ספחים, ולקמן במחלתין מוכח דלכל ארס בעינן אמה ורביע, כדי לעבור ברווח עם מה שבדון, ואין הרפת מכרעת סניחו המקום נר, בעיניו סאו אפשר לכהן לעבור דרך מס עם העבודה שבדון, כי אם בדוחק שהרי כתי' דרכיה דרכי נעם : דחוקים זה מזה וכו' זה

סליק פרק א

פרק ד

א דין יריעות
וכו' דכתוב ואת המסכן תעשה עמר יריעות וכו' : וככל הקתו וכו' בר"ה פ"ב פליגי בה ר' נחמיה ורבנן דדב ס"ל חוטין כפול מלמסין וסניס, ולבנן ס"להו דחוטין כפול

א דין יריעות המשכן כך הוא עושה עשר יריעות, ממיני הפרכת, וככל הקתו, אך כל אחרת מהן שמנה ועשרים אמה, ודרב ארבע אמות, ועושה מהן שתי מחברות, של חמש חמש, והוא שתופרים בארכסו עסו, ובארך היריעות הקצונות, שבשתי המחברות, אשר יהיו זו מצל זו, באהל קובע בשפתם החצונה בכל אחת המשים

כ"ד, ובפי' פסקא ב"פ"ג כתבתי עוד סני דעות שמכאנת בילקוט וידענו מה שכתוב בתורה ש אחריו רבים להטות : שעובי כלס וכו' הכי איתא בחזקוני, ו ואככי לא ידעתי, מכין לו :

ב עושה חמשים וכו' דכתו' ועמית
חמשים קרטי זהב וכו' : סלכל אחר וכו'
הכי מסתברא : ככוכב וכו' בסבת דף

אמה, ורחבן סל' יריעות ארבעים אמה
סכא' ורחב ארבע באמה היריעה וכו' בא
מהן סלמס אמות מן המזרח למערב,

ז"ט ע"א גרסי ונראין
קרסין בלולאות כ
ככוכבים ברקיע,
וכד"ה פ"כ כתוב
במסנן במקום ב
בלולאות והכל אחר
סבתוך המסנן כראוי
הקרסים ככוכבים
ברקיע, על היותם
בלולאו' סלכלס תכלת
הדומה לרקיע, ועוד
גילה לנו סבריינא
באמרס תיבת ה
המסנן סהקרסי היו
מוכחיס בלולאות ב
בענין סכרא' בתוך
המסנן, ולא למעלה,
ועוד יל' דמוע' בתיב'
זו קרסי יריעו' האהל
סאינס נקראו בסם
מסנן סלא היו נראו'

לולאות תכלת, שעובי כלם כאחד,
שלש אמות והצי, ואור שבנייהם,
הצי אמה, ומכוונות היו, הלולאות
שבאחת, ללולאות שבשניות :
ב עושה חמשים קרסי זהב,
שלכל א' מהם שני דגלים כפופים,
שאחד נרנן בלול שבמזכרת
האחרת, והשני בלול שבנגרו
במזכרת השנית, וכיון מתהברים
שתי המזכרות, והקדס יוצא, בין
הלולאות, מלמטה ונראה במשכן,
ככוכב ברקיע : ג נותן היריעות,
על המשכן, ארכן לרחבו, בענין
שתהא אמצעות שורת הקרסים,
נתונה לרחב הלל המשכן, על
עובי הפגבת, ומותר רוחב
היריעות, היה משתלשל
למטה, על הקרשים מבחוץ
אחורי המשכן, והנותר מארכן,
היה משתלשל כמו כן, על קרשו
היצאון והדרום, הציו לכתא,
והציו לכתא :

סכתן לגבו סל מסנן,
ועשר אמות למערבו
לאחורי המסנן, הרי
ארבע עי' ע"כ וסתמא
כרבו יהודה דס"ז
דלמעלה הקרמים
כליון עד כאכבע דלא
לרבי נחמיה דאף,
עבין אמה, כמבא
דמן הפסוק, וסדרוס
מגליא אף אמה ד'
דקרשים ולמערב
מגליא אמה דארבי,
והכי איתא בסירוס
בסבת דף ז"ח ע"ב,
ולר' יוסי דס"ל סאריך
המסנן שלשו ואחת
אמה, אס מפני כפוי
עובי הקרמים כמו
סכתבתי בפ"ב פ"י
או מפני דס"ל סהו

ביריעות סבהם ככוכבים ברקיע מפני
סלא היו איתם הלולאו' סל תכלת הדומה
לרקיע, לא ממין היריעות כמו סאכתוב
לקמן אעפי' שהקרסים היו מנחשת קלל :
ג נותן היריעות וכו' בד"ה פ"ב
גרסינן ארכן סל יריעות, כ"ח אמות,
סכאמר אורך היריעה וכו' בא מהן עשר
אמו' לרחבו סל מסנן, כסתווירו סס תפע
אמות מכד זה ותפע אמות מכד זה סהן
יורדות, ומככות את הקרשו, עד סמניפו'
לארנים, הא למדת, סהארנים גבהן

מכסים ביריעות אלו אף עובי עמודי
פתח האהל, ולפז נחשב האור סכוכוס,
בחלל המסנן, מגליא אמה דארנים
למערב אף לרבי יהודה; ומפני סלא
ראיתי כסוס מקום סיהוס כזכר דעה זו
דר' יוסי בענינים אלו כמו סזמכרודעת
רי' ר"כ, אומד אכי דלא פליג חת"ק אלא
בסס מקום חלל המסנן, דת"ק ס"ל דלא
נקרא בסס חלל המסנן כו' אס האור
סבין הקרמים, סהיה מכוסה,
ביריעות התחופו, הנקראים מסנן וס'

פ"י מעשה חושב פ"ד פ"י י"ן

יכוי ס"ל, דאף האויר סבין עמודי פתח
האהל אף על פי שאינו מכוסה ביריעות
התחתונות, והואיל והיה מכוסה ביריעו'
האהל כמ"ס לקמן, דאזו להקרא ב"ס
הלל המסכן, ורמ"ז בפירו' החומש כתב
ב"ס הבריות דמ"ס מרות, סהו מכוס
ביריעות התחתונות אף עבין סל עמודים
ולחה הבריות הזאת במאי דאיתא ב"ס

ד עושה עשתי עשרה יריעות
מנוצה של עוים, ארך כל אהרן
מהן שלשים אמה, ורחב ד' אמות,
ועושה מהן שתי מחברות, אהרן
של המש, ואחת של שש, ובשאר
מעשיהן, שוות ליריעו' התחתונות,
הוץ מהלולאור, שהיו ממין
היריעות לפיכך עובי כלן כאחד
המש אמות וחצי, והקרוים שהיו
נחשת :

פרוס בסליסיתו. סל מסכן הוא מדעת
עצמו, מפני שלא היה בידו הכר"ה סכן
העוד הוא על ידי עצמו, ולכן אמ' ליוסב
הבריות דמסכ' מדו' רמפס' סלא היה כן,
אבל לחכנו מצאנו וראינו סכן היה, ס
סאחר כתבי זה מ מצאתי הבריותא
הזאת סהבארמ"ז ל' בילקוט פרש' פקודי
דמז' תכ"א וסס מ מצאתי סארו הבריו'

דסבת סהבאתי לעיל, וכת' עוד סהכתוב
מסויעמו דבתיב ונתת את הפרכת תחת
הקרקס, ואס ברברי הבריותא הזאת,
במצאת פרכת מסוכה מן הקרקס ו
על מערב אמה ע"ב, והלאס רבה לקיים
דברו הבריותא, באמור סהפרכת היה
תלוי בעמודים מצד חוץ וסאורך בקה"ק
הוא מן קרטי המערב עד תחילת עובי
העמודים, ואכזו לא ודעתו מהבריותא
הזאת סהרי בסני נוסחאות סלפני בר"ה
לא נמצא כזה, וממה סכתב רמ"ז כך
מצאתי בבריותא דמ"ס מרות, דלא כמו
סכתב במקומות אחרות, כך היה ספוייה
במלאכת המסכן, מסמעבריות אחרת
היא ואינה אותה למלאכת המסכן, ומ"מ
א"א לוסב' על פי מה סכתב המזרחי,
סהרי בר"ה אמרינן סלא היה הפרכת
מסוך מקרטי המערב אלא עמר אמות,
ומרלא הביו רמ"ז הבריותא דמ"מ אף
על זה ס"מ רלא פליגא, ולבריו היה
מסוך אחד עמר אמה. ומ"מ אין לו חסא
עזרסו סכור היה ממ"ס רמ"ז סהפרכת

וברמז' תכ"ב מוכה דאף היא סכור' ליה
סהפרכת לא היה רחוק מקרס המערב
בי אס עמר אמות, ואס כן א"א לוסב
אותה הבריותא בעבין היריעות וה"ש
דטפס רמ"ז ל' ס"ס דסבת עיקר סלא
הז מכוס ביריעות לו עבוס סל עמודו'
וכרעבנו בר"ה : בעבין סתהא וכו'
דכתיב ונתת את הפרכת תחת הקרקס
וכו' : ד עוסה עשתי עשרה וכו'
דבתי ועסית וריעו' עוים וכו', ובתנחות'
ועסית וריעות עוים ד' יהודה אומר חיה
גרולה טהורה, היתה במדבר, וממכס
עמו וריעות, ורבי כחמיה אמר מעפס
כסוים היתה, ולסעה נבראת ונבנה,
תדע לך סכתו ועסית וריעות עוים, ארך
היריעה האחת, סלסוס בלמה, מהיכן
אחה מביא וריעו' סל סלפוס, אמה, מכאן
אחה למד כדברו רבי כחמיה ע"כ, מכאן
מסמע סהו בעויוס מעורות, כל וריעה
מעור אחד, אבל בר"ה פ"ג ברסוכן היה
מבוא יא וריעות מכוסה סל עוים, וכך
פירס רמ"ז על ועסית וריעות עוים וירוע

הוא שאין פוקקין הלכה על פי המדר' כסוים בברייתא או בס' להסך, ועוד אפטר לומר דאף המדרס ס' ל כן ואיכא

דאף במקד' הספס היו הלולאות, ובידו אין כסחא אחרת שאוכל לרא' מה טעות כפל בו ולכן לא איוו ממאי דמסמ' לי מדרסתס

ביניהו דרבי יהודה ס' שמכונת מין היה אחת הנמצא במדרב כעסו כל היריעו' ור' נחמיה ס' ל דלא נמצ' כיוכא בזה במדרב, לא מעשה נס היתה ולמעה כבראת מין חיה אח' שמכונת כל בריה חמנה, כעשת יריעה אחת וררים

ה נותן יריעות אלו, לאהל על היתהתונות, רהבן לארץ המשבן ומבכרה ביריעה הששית, שבמחברת שש, עובי עמודי המזרח, ועוד אמה מבנה, תלויה למטה, על הבכך, ושני המזרח הגורמרות מפני רהב היריעה הנתוספת, עורפות על היריעות התחתונות, אחורי המשכן, והאמה בזה, והאמה מזה, העורף מארכס, עורף עליהם, לצפון ולדרום :

הכר'ה, וכן סתם הכתוב, ורס' אל, זהו מה שפי' הר"א: ה נותן יריעות לו וכו' גרסינן בדה' פ' ג רחבס פל יריעו' מ' ד אמות פנא' וכו' בא מהן שלמים אמו' לארכו של משכן, וי' אמה לאחורי המשכן. הרי מ' כשתיורס

כן מרכתי' היריעה האחת כפא היריעה, וקמפרס ארץ היריעה הכעשת מבריה אחת שלמים אמה, ומכתבר דהכו ס' להו מרכתיב וכל הנסוים וכו' עוון אחת העוים זבועות לא פויכא טויה ולא הוכדמ עוים למסכן אלא ליריעות אלו: חוץ מן הלולאות וכו' כן כתב הרב דון יצחק אבראבנל בפ' התורה, והכו מכתבר מרלא פירס הכתוב מאוזה מין יעסס, כמו ספירס ביריעות התחתונות, ואף הכר'ה בתס דבורה, ולא הונו סל תכלת, לא היה פותק התנא מדבר זה, ואחר כתבו זה מחאתי בזלקו פ' פקודי בב' מת דגרסינן יריעות התחתונות היו תכלת וכו' חמשים לולאו' תכלת בכל אחת ואחת להברן בהן, וכן בכדר חמס וריעו' האהל, ע"כ והסך רואה בעינוך דגורקא ואת לאז דבר סמכא היא, שהרי לא סמענו מעולם סלא היו הלולאות תכלת ביריעות האהל כיו אס במחברת החמס, והאי וכן א"א דקאוי אמנין הלולאו' שהרי משור' בכתוב

עם יריע' אחת שכופלה א מול פני האהל, פנא' וכפלת וכו', ר' יהודה אומר (כ"א) רבי יוסי אומר והכו מכתברא דסתמא דת' ק' כר' יהודה) חזיה היה כופל א מול פני האהל, ומחיה היה סרוח אחורי המשכן, פנאמר וסרה העורף ביריעות וכו' ע"כ, אבל בס' ס רפכת דף כ"ב ע"כ מסמע, רבין לרבי יהודה בין לרבי נחמיה לא היה כופל, א מול פני האהל, כיו אס חזיה, ולא נזכרה דעת ת' ק' דבריות, פ"מ דלא ק' לן כותיה ואף רס' בפירוס החומס נקט כפ'ס, ונמצא לפי זה דלר' יהודה כל החזי היריע' עורפת כגדרת על הארץ אחורי המשכן, ולר' נחמיה לא היה נגדר כ"א אמה חמנה: ומכסה ביריעה הססית וכו' כן כראה מדהזכיר הכתוב במול פני האהל וריעה הססית, ואחר כתבו זה, סמח לבי ויגל כבודי סכוונתי לדעת ראל סמכאתי בזלקוט פ' פקודי דמת' תכ"ב ברמ' מ' סכן הוא, דגרסינן סתס יריעות אחרות הו' למעלה

למעלה מהן עמויות מנוחה של עזים ,
 אחר עמר ורעיות פני סדרים, סדר אחר
 על המטה במערב, ועל המטה במזרח
 ע"כ : עובי עמוד
 המורה וכו' אמת הוא
 שמשפון רמ"י נראה
 מהחכי הירועה כלם
 היתה תלויה ולפני זה
 לא היו מכסוי ביריע'
 הספי עובי העמודי'
 א"י היתה תלויה בין
 עובי הקדמים ועובי
 העמודי, אבל לעד
 דאיכנו בן דהא על פי
 מה סכחתי במתח
 האהל במס' התוס'
 לעיל, ועל פי הברייתא רמ"מ שהזכיר
 רמ"י עצמו בכתבתי הידיעות התחתונות
 ב"ל שהעמידים היו עומדים ב פנים אל
 יעובי הקדמים, וא"כ א"א שיהיה עובי
 הידיעות בתיחס, ואף הלאס על פי
 הברייתא הנ"ל פירם סוף ביריעות אלו
 מ"מ בים עובי העמודים : א"א רמ"ל רמ"מ
 היה תלו על המסך חכי היריעה ושארפי
 כן צורפות על התחתונ, מאחורי המסך
 חכי היריעה והוא מפני מעפי הברייתא
 הזאת, אף התחתונות מבסין עבין על
 עמודים, ואשפי סבב הוכחו לעיל,
 מהם ס עזה איכנו מ"מ אשפי עלגתא לא
 מפסין, ואמר כן דביריעות העליונות,
 אף הם ס חזרה ס ויו מבקים בהם עובי
 העמרים, דהא לא אמריגי התם, אלא
 יתרתו ל"כלה ויס לפרע לבין זה על פי
 דרבנן, ש"מכני חזו העדמים לפני האהל
 על יריעו המסך מוכנים לקבלם ויהלתי

קפולם הוא כפנותן אמה מהם על עובי
 העמודים ומניח האמה הפניות תלויה
 למטה על המסך, והכי מסתבר, מפני
 פעמודי המורה הם
 במקו' קרפי המערב
 וכמו שהם מכוסים
 ביריעות אלו, להגן
 על התחתונ' להיות
 יפות פי מכאן למדו
 ר"ל פיהיה אדם חם
 על הופה, כן עמודי
 המורה ראוים היו
 לסו' מכוסו' מלמעל',
 וקצת לכניהם אס
 מפני ציפוי הזהב. ו
 מעליהם, אס מפני
 המסך להגין עליו קצת הואיל ואפשר,
 כי כנגד כל ארכס א"א לפרסם, מפני
 מפס הפתח העמוויה להכניס ולהוציא,
 ועוד מהטעם שכתבו ר"ל במ"ה הנ"ל
 סס, דכפלהדמול פתח האהל הוא דמות
 כלה גבוהה, ואין הכלה גבוהה מכסה
 בכע"ף שעל ראשה כי אס פניה, ומקרא
 ומסויענו, שלא כתב וכפלת חכי היריעה
 הפסית, אלא מול פני האהל, כמוסכתב,
 וחכי היריעה העורפת תסרת, על אחורי
 המסך, א"א פתס דבורו באחרו וכפלת
 את היריעה הפסית אל מול פני האהל,
 ס"מ שאין הכפל שחול פני האהל חכי
 יריעה, אלא אמה כמ"ס, ודיוקא כמי
 דקאמר, אל מול פני האהל, ואז אמרת
 שהיריעה מקופלת לפנים מהעמודים על
 עובי הקדמים הנ"ל אל פני האהל. מסוף
 הקדמים הוא פני האהל מתם, ומרכתב
 א מול, ספירטו נגר, ס' מהיתה ככפלת

פרק א

סוף
 ועל פי הברייתא רמ"מ שהזכיר
 רמ"י עצמו בכתבתי הידיעות התחתונות
 ב"ל שהעמידים היו עומדים ב פנים אל
 יעובי הקדמים, וא"כ א"א שיהיה עובי
 הידיעות בתיחס, ואף הלאס על פי
 הברייתא הנ"ל פירם סוף ביריעות אלו
 מ"מ בים עובי העמודים : א"א רמ"ל רמ"מ
 היה תלו על המסך חכי היריעה ושארפי
 כן צורפות על התחתונ, מאחורי המסך
 חכי היריעה והוא מפני מעפי הברייתא
 הזאת, אף התחתונות מבסין עבין על
 עמודים, ואשפי סבב הוכחו לעיל,
 מהם ס עזה איכנו מ"מ אשפי עלגתא לא
 מפסין, ואמר כן דביריעות העליונות,
 אף הם ס חזרה ס ויו מבקים בהם עובי
 העמרים, דהא לא אמריגי התם, אלא
 יתרתו ל"כלה ויס לפרע לבין זה על פי
 דרבנן, ש"מכני חזו העדמים לפני האהל
 על יריעו המסך מוכנים לקבלם ויהלתי

מקור תחשים :
 עושה מבסר מעור אחר,
 של אלים מאדמים, ארבו
 נאך וילל המשכן, ורהבו
 פרהבו, ופורשו על האהל,
 ועליו פורס מבסר אחר כזה,
 מעור תחשים :
 סוף
 ועל פי הברייתא רמ"מ שהזכיר
 רמ"י עצמו בכתבתי הידיעות התחתונות
 ב"ל שהעמידים היו עומדים ב פנים אל
 יעובי הקדמים, וא"כ א"א שיהיה עובי
 הידיעות בתיחס, ואף הלאס על פי
 הברייתא הנ"ל פירם סוף ביריעות אלו
 מ"מ בים עובי העמודים : א"א רמ"ל רמ"מ
 היה תלו על המסך חכי היריעה ושארפי
 כן צורפות על התחתונ, מאחורי המסך
 חכי היריעה והוא מפני מעפי הברייתא
 הזאת, אף התחתונות מבסין עבין על
 עמודים, ואשפי סבב הוכחו לעיל,
 מהם ס עזה איכנו מ"מ אשפי עלגתא לא
 מפסין, ואמר כן דביריעות העליונות,
 אף הם ס חזרה ס ויו מבקים בהם עובי
 העמרים, דהא לא אמריגי התם, אלא
 יתרתו ל"כלה ויס לפרע לבין זה על פי
 דרבנן, ש"מכני חזו העדמים לפני האהל
 על יריעו המסך מוכנים לקבלם ויהלתי

על העמורים מבחון, מהם כנגד פני האהל, שהוא סוף הקרשים : ו דיתדות וכו' כן בתב רמי' בפירוש כל יתדות המסכן, לא סכתב שאיכוודע, אם כבדם מכבדוים, למטה, או אם היו תוחבין אותם בקרקע, וכחב סכ'ל שהוא תוחבים אותם פעמים מוכיח עליה' וכמו סכתוב אהל בל יפען בל יסע ויתדותיו וכו', ולי ראוה אחרת מן המקרא דכתיב ויתד תהיה לך על אוזןך וכו' וחסרת בה וכו' הריו סמלאכת היתד היא החפירה דהיוכו תחיבה בקרקע : בוריעות אלן, ולמאן דס'ל כמ' שבס' ז' דהמכסה יורד היה חף כנגד הקרשים, שם היו יתדות אלן, ולא בוריעות אלן דהגוי מסתברא, ולמאן דס'ל דשתי מכפאות הון, היו היתרות תלוים במכסה עורות הקשים : בחבלים כן פירש רס' תיבת מוקרים ואכתי לא ידעתי ממה היו עשוים : ז עושה מכסה וכו' דכתיב ועשית מכסה לאהל וכו' : מעור אחר וכו' או בתחומא ועורות אלום מארמים, ועורו תחשים רבי יהודה ור' נחמיה רי"א חיה טהורה גדולה היתה במדבר וקראן אחת הוה לה במכסה ובעורת טסה גוונים, ונטלו אותה, ועשו ממנה וריעות, וריבא מעשה נמים היתה ולעשה סנבראת בה בעשה נבונה, ועורו' תחשים למה דכתיב חרף היריעה האחת, שלשים באמה מי מביא לך וריעות של שלשים אמה, לא מעשה נם לעשה סנבראת נבונה ע"כ, ואע"ב דכתוב ברישא חף ועורו' אלום מארמים, ת"מ פלוגתיהו לא קאי' לא אעורו' תחשים פתרנן רב יוסף בסבת דף כ"ח ע"א קטנא טמא ומתפאר בגוונים שלו, כי

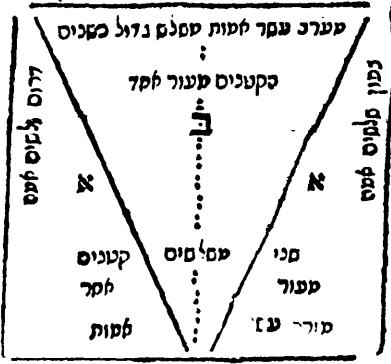
הסין והס' מך פניהם ממוכא אחת ד דמתחלפו, ויהיה ח"כ סבגנא כמו סם גוונא, שבעורה טסה גוונים, דרי' ס'ל דחיה הנמצאת במדבר היא, ולכ' ס'ל דלפי טעה נבראת, וה'ק ועורו' תחשים למה כזה הכתוב שיביאו הלל חיה היא, וכמו שלא כזה בקרבנות שיביאו אלא ממיכי בהמות המבוים בידם כדי שלא להטריחם, כמ' ר"ל, כך לא היה לנו לבנות להם דבר זה, דלא נחה דעתיה במאי דאמר רז דחף על פי פתיה היא, נקרא מכוויה להם כיון שהיו חוכי' במדב' פעם מקום מעמרה, שהיו ת"מ טורח הוא להם לחפש אחריה עד סימכא' אחת פתהא דאוניה ליעשות מעורה יריע' אחת של שלשים אמה, דס'ל דזוה הכתוב כן במאי דכתב פעם אחרת חרף היריעה הא' שלשים אמה, בהא הידועה דמעשה ליה דלרבנות אחת חף המכסה העשו תיריעה אחת שיהיה של שלשים אמה, ולכן אמר דודא' מעשה נם הוא והואיל ולכך נוכר דרואי נזדמנ' להם בלי סיפרטו רשת לרב' ליה, והכי איתא בסבת דף כ"ח ע"ב, תחם פתיה ביומי מפנה וכו' ולפי טעה נזדמן לו למסע ועשה מחנו מסכן ונגבו עד כאן, ומטעם זה דסלא להטרוח קמפלגו' חף ביריעו' עזי' דס'ל להו דמין חיה הם, כמ' ס לעיל בס' ג' אבל בעורו' אלום מארמים, הואיל וליכא ת"ד פיהו מין חוה הלא לים מייש, אעפי' שלא ימכא איל אחד בכמה אלפים גדול כזה, אפילו בימיהם שלא נתמעטה עדיין קומת הבריות כל כך, ת"מ כיון שהוא נוח לחפש אחריו, שאיכו ברך רשת לרגלו, סהבהמות מכוויות ביד כל האדם

אדם, לא נקרא מטריח את ישראל בזונו
 זה: ארכו וכו' כן משמע מהתנחומא
 דלעיל, ומהברייתא דמ"ה שאכתו לקמן,
 אבל מאחתי בם' חכמת המסכן סכתב
 סמכא במדרש סהובא ממערב, וכן בם'
 אחר סכתב הרמבם ז"ל ז"ל סהון מכסים
 במכסאות אלוף הקרפים, ואפטר רזו
 היא דעת ת"ק דמס' מדות דברוכינן התס
 ועסית מכסה לאהל מכסה אחר מכסה
 את כל האהל, משלם מן הכפון מן הדרום
 ומן המערב ע"כ, ויהיה פירושו דם'ל' סלא
 היה כי אם מכסה אחד, ויורד ומכסה אף
 הקרפים ממן השלמה כדרים דרוקא, ולא
 היה עורך עליה' כלל, ולפי זה היה חסר
 הזויות, דמכסא כסכתתח היה כזה .
 פים לו | מערב | שלמה קריבים ולהכי
 קאמר | משלם מן הכפון מן
 הדרו' | כפון | נב | דרום | ומן המערב,
 זעם | היותו כן |
 מסוכה | מסא' הידוע' |
 ז' משום דב'לאו הכי היו הזויות מתקלקלי'
 בקפול על היותו של עור המעמיד הקמט,
 מסא"כ הידוע' שהיו מעסה אורג שאינם
 מתקלקלים במה שמתקפלים בזויות,
 ולפי זה היו אף יתרות בזויות ידועות
 התחתונות של עזים להעמיד' סלא וצביהם
 הרוח מסני סלא הם ככסים במכסה
 הזה, כל זה יש לפרט לפני דעת בעל
 חכמי המסכן, אבל אני לא מוז מהבריית'
 דמ"ה סאביאנה לקיין כפי רעת רוב
 הפוסקים כל שאינו מפורס בש"ס להסך
 זכ"ס פים בירוכו לפ' דברי הת"ק דמ"ה
 בענין אחר כמ"ס לקמן: ועליו פורם
 וכו' בברייתא דמ"ה פ"ב גרסינן היה
 מבוא כלי' א' גרול של עור לים מארמים,

ארכו סלמים' אמה, ורחבו עשר אמות
 סמלביטו לאהל על המסכן מתרח ל'
 למערב סנא' ועסית מכסה לאהל עורות
 וכו' וכמן ספספון עסיו מלמעלה דברי
 ר' ר'חמיה, ר' יהודה אומר פני כלים היו
 התחתון, היה של עורות לים מארמים,
 והעליון היה של עורות תחמים סנאמר
 מכסהו ומכסה התחם אשר עליו מלמעל'
 ע"כ, וכראה דפירוש ספספון ר' חייבו'
 ארוכות של עור תחם, ונקראו ספספון
 על דרך מה סהובא הערוך בערך פם,
 דאי' בבר' ברוס ויטב ועקב ליה ויטנאו
 אוחו בסביל סיקרע הוס לפניט פסים
 פסים ע"כ, וס"ל לר"ה פו' הפסול דכתב
 ומכסה עורות תחמים מלמעל' ובבריית'
 דמ"ה ויהאחתי לעול גרסינן הכי ועסית
 מכסה לאהל מכסה אחד, מכסה את כל
 האהל משלם מן הכפון מן הדרום מן
 המערב, ר"כ אומר כמן ספספון (פירושו
 הלכות כן פו' הערוך בערך מכופס) היו
 עשויות, רבי יהודה אומר מלמטה ענר'
 אלוס מארמים, ומלמעלה ענר' תחמים
 ע"כ, וכרא לפני האמת סלא היה המכסה
 מכסה כי אם הגב דהכי פירושו, והוא
 דם'ל' לת"ק סלא היה על האהל כי אם
 מכסה אחד, עסיו מטני העורות, חכיו מזה
 וחכיו מזה וקסבי דענין מחלוקתם כך
 הוא, לזקק עור אחד מהמין האחר פארכ'
 שלמים ורחבה חמשה איצו' וחולקה
 באלבסון לפני' ולוקח אלו הסני משלמים
 ככבי הזויות ומעמידם על האהל אחר
 לכפון ואחד לרום, בענין שהסני תוסבו'
 הקטנות, משלאת כל רוח המזרח וסתי
 זויותיהם הנכבות, עומדות בסוף הרוח
 אחד מכאן וא' מכאן, ומותחם על האהל

ונמצאו כלים והולכים בתוך גב האהל
 עד שמגיעים למערב, וסני זוותיהם
 החדר עומדי בסוף אותה הרוח א' מכאן
 וא' מכאן, ולוקח עוד אחר ממין האחר
 ועושה בה כמעשה הראשון לא שמעמדה
 הסני משלמי זה אבל זה בענין שמעניה'
 כעם משלם סוה הסוקי ומותחו על האהל,
 יתוספתו למערב, בין סני זויות המשלמים
 הראשונים, ונמתח ביניהם עד סבלה
 ברוח המזרח באמצעו, בין סני המשלמי'
 הראשונים, ותופר כל המשלמים יחד,
 ונמצא בזה סכל האהל מכוסה חמכסה
 אחד עסוי מסני העורות בתיקון ופה
 חציו מזה וחציו מזה, וכדי שלא תטעה
 הדיוט יחד הכס עיניך וראה בצורה שלפניך.

דעונו
 הסכסה
 יחד אליו
 חסוי יחד
 סל מעל'
 על גב
 אהל)

הקטנים, והזויות אחד של המשלם הגדול,
 שאין המשלמים ממכוסים אחריהם, וכ'ל
 דמפני שארך החכסה היה צריך להיות
 בחתיכה אחת כדממשע בתנחומא הכ'ל
 ורוחב העור לא היה מגיע לרוחב האהל
 היו מולקי אות' בענין זה, ועוד גלנו וידוע
 כי מסכן דלתת' הוא מסכן למסכודלעיל'
 והתס יס היכל א' אשר הוא משלם כדא'
 במד' דות בההוא מעס דר' פרחיה ב'ח,
 כ'ל לרעת הת' ק' ו'ל' דס'ל דלמלעלה
 דכתב קרא לא קאי אעור תחס (סוהיה
 מלמעלה על הכל,) אלא אהל' °
 דקמ' לן קרא סהמכס' היה מלמעל' לבר,
 לאפוקי מדברי בעל חכמת המסכן הכ'ל
 סכתב סוף הכרדים נכסים בו, ולכ' ס'ל
 דלמעלה קאי חמכסה, עורות אליוס
 מאדמים, ומדלח כתיב ועסית לאהל
 מכסה עורות וכו' אלא ועסית מכסה
 לאהל, פ'ת דמכסה אחד לאהל ולא סני
 מכסאות לאהל, הא כינז עיקר החכסה
 היה מעור אחר של איל מאדם, ומכוסב
 היה על כל כל רחבו נקבים ארוכי, סכל
 נקב הולך כמעט על כל ארכו ועל ה
 הנקבים האלו כותן חתיכות ארוכות ל'
 אמה של פורות תחסים, ותופרס עליו,
 והיינו דקתני בר'ה וכמן פספסין עסוי
 מלמעלה, סכל ספסם היה ארכו ורחבו
 יותר מהנקב, ונמצא סכסתופרו על
 המכס' אינו ככסם בתוך הנקב לא עומד
 עליו למעלה ור' יהודה ס'ל דסני מכסאו'
 היו מללא כתב קרא ועסית מכסה לאהל
 עורות אליוס מאדמים ועורות תחסים
 מלמעלה לא כתב מרו פעמים מכסה,
 ועלונתא זו דר' ו'לכ' הובאה אף בסבת
 דף כ"ח ע"א ובכל הנוסחאות מכתתי
 דר'

והוא זו והיינו דקאמר משלם מן הצפון
 מן הדרום מן המערב, סהחוסבו הגדול'
 של סני המשלמים הקטנים כטויות אחת
 לכסון ואחת לדרום, ואחרי אלנו כמסך
 המשלם ותוסבת המשלם סוה הסוקים
 הגדול כטויה למערב, ומקום התוסבת
 נקרא חיקו המשלמו אבל במזרח אין סס
 משלם מיוחד לאותו רוח, דלא קאי התס
 לא התוסבות הקטנו' של סני המשלמים
 הקטנים

דדי הוא דס'ל דמנו מכסאות היו , ור'כ
 א' אבל רמ' בחומ' גרים להפך ונוסחתו
 מתוסבת יותר על התנחומ סכתב בפי'
 דלרבו כחמיה ארך היריעה האחת סל
 עורות תחשים היתה סלסום אמה , ומ"ת
 אף לרבו יהודה כריכים אכולומר סארך
 כל חתיכה אחת היתה סלסום אמה ,
 מדקהני חיה גרולה , וקרי לכל חתיכה
 יריעה וחיובו דקתני ועסו ממנה יריעות
 לסון רבו , ומסתבר כמ'ר ססני מכסאו'
 היו מדכתוב תרתי פעמי' מכסה , ומלסון
 רמ' סבחמם מסמע , סכן דעתו כוטה ,
 ואע"ג דכתיב עורו' לסון רבים מ"מ כל
 מכסה לא היה כי אס מעור אחד דיס אס

למסורת וערת כתיב , ולמאן דס'ל סהיה
 מכסה א' יס אס אף למקרא סהיו מעור
 אחד אבל היו תמוכים למר כדאית ליה
 ולמר כדאית ליה כאלו היו צורו הרבה ,
 ואף בעל חכמת המסכן כתב בסס ספר
 סהובא מערבי דמני מכסאו' היו ע"כ .
 ומ"מ לא היו כי אס על הגג , מדלא כתיב ,
 ועסית מכסה ליריעות האהל , לא ועסית
 מכסה לאהל , והוא הגג , והויכו
 דקראס חכתו' בסס מכסה דסתס כוסיו
 רוכה לומר למעלה מהדבר הנכסה ולא
 מהזרדים , דלאכתו סכתב בעל חכמת
 המסכן סכתבתיו בפירוס ספק' זו בר'ה
 ארכו וכו' בראשו :

סליק פרקא

פרק ה

א וחלל

החצר וכו' דכתיב ועסית
 אה חצר המסכן וכו' ,
 ארך החצר מאה באמה וכו' : חוץ וכו'

וכו' ככת רמ' בפי' החמס' ז' קלעים ,
 עסויון כמן קלעי ספינה , נקבים נקבים
 מעסה קלעים ולא מעסה אורג עכ"ל ויס

לתמוה דקלע ספינה
 הוא הנס , וכן פירס
 הערוך דהוינו הירוע'
 ספורסין כדי סיסוב
 הרוח בה ותמהר
 הלכות הספינה ,
 ואותה ירועה מעסה
 אורג היא ואינה מ
 מחוקבת והר"א בפי'

פרק ה

א יוחלל החצר , ארכו מאה
 אמה , ורחבו חמשים , ומוקף בלו ,
 חוץ מעשרים אמה , באמצע
 רוח מזרחית , מקלעים של
 פשתן לבן , חוטו כפול ששה ,
 עשוויים נקבים נקבים , ולא
 מעשה אורג , אלא מעשה
 קליעה :

דכתיב ורחב החצר
 למאת קרמה וכו' ער
 ולסער החצר מסך
 עשרים אמה , והס
 כנגד העמרי' אמה ,
 סאין סס קלעים :
 מפסתו וכו' , כבר
 כתבתי בענין ה
 הערכת דסתס סס

התור' כת' ז' והיו קלעי לחצר לל לצורך
 החצר , סס מסר כלומר סהסתי והערב
 כלויהו ססתן . ולא יהיה מרוקס כי אס
 לבן כלו , כדמו' קלע האניה עכ"ל , מסמע
 דלא מפני הנקבים , בקרא קלע כמ"ס
 רח'

הוא פסתו לבן : חוטו כפול וכו' ביומא
 דף ע"א ע"ב גרסינו כל מקום סנאמר
 בתורה סס חוטו כפול ססה ע"כ והלמס
 בפ"ה מה כלו המקדס הוסף או סס
 מסור ע"כ ופסוט הוא : עסוויס נקבים

רמ"י, אלא מפני שבנו הדומה לקלע
הספיקו וצ"ע דכק"קלע מפני שכרכי
אותו למעלה בכלונם ע"י מיתרו, ובחמש

הכלונם קבוע סס
טבעת סתולי אותו
בוו העמוד כמ"ס ל
לקמן, וזהו ממש ענין
תלת הקלע בעמוד
שבספינה כירוע ל
לבקוואו במלאכתה
ולסון הבר"ה פ"ה
מסייע לו דקתני ב
בענין הקלונסאות,
וכורך בה את הקלע,

כמן קלע זה סל ספינה ע"כ, ומשמע
דדומה לקלע שבספינה, מדר כריכותו
בכלונם, ותלתו בעמוד הכנ"ס ולסון
רמ"י לוסבו על פי פירוש אחר שפירש
העריך בתלע ואל תרבוט ורזלמלאמעה
עבות מעסה קליעה ע"כ, והסולמות
העשויות מחבלים באוכחת גדולו הרומי
לרשת אינם מעסה אורג כנפס סאין
חזוי הערב וכמו כן חוטי הסתי תכופים
זה אכל זה, לא מעסה רשת סבכל זוות
המקבים, החבלים סזורים וקלועים זה
זה עס זה ומלאכות לו ידועים לכל, ולאו
הסולמות דמה רמ"י אל הקלעים סהו
עסויים מעסה קליע כמחוס, ומ"מ קסה,
לקמן מדרכיכין קלעים גבהים, יותר
מן המזכה, סבתוך החזר, כרו סלא
וראה הכהן סטלו ועבודה בידו, ומה
הועילו רלל בתקנתס, הא מחחי דרך
מקבו הקלעים, וי"ל דלא חסו חכמים
לתקן לא על ההולכים במדבר בדרך לפי
תורס סלא וראו דרך הליכתס, העבודה

ב גובה הקלעים, חמש עשרה
אמה זהו גובה ההצר : ג
סורד חמש אמות, כארך הקלע,
וכורך שפתו העליונה באמצעיותו,
סביב כלתס קטן, שארכו ששה
טפחים, ורחבו שלשה, ובאמצעיותו,
קבוע טבעת של נחשת, ומהברו
בו, בסתרים, וכן עושה, בכל
חמש אמות, מארך הקלע :
ד עושרה חמשים וששה
עמודים של עצי שמים, גבהים

סבור הכהן, אבל לנכחי הקלעי דמסתמ'
הו קסנים, סא"ל לדאות מהס לחזר,
לא סמוך לה לא חסמו סהסומרי ומסמ'

הקדס, לא הו ת
מזיחוס לקרב מי
סאין לו רסו' לראו' :
ב גובה הקלעים
וכו' אסתין לרבי יוסי
דק"לן כותיה במזבח
העולה, דלר יהודה
לא היה גובה הקלע
כי אס חמש אמות,
הכי או' בזבחים דף
כ"ס ע"ב וס' ע"א :

זהו גובה וכו' בכרית' דמלאכ' המסכן
פרק ה' הבי או' דרחב הקלע הוא קומת
החזר, ואף ע"ג דהתס פתס לן כרבי
יהודה, כמו סתס בדיעות, מכל מקום
מדר' יהודה כסמע לרבי יוסי : ג
מורד וכו' הכו' או' בבריותא דמלאכת
המסכן פ"ה וכן פירס רמ"י : סל כחסת
כן כתב רמ"י והכי מסתברא, אף על גב
דבבריותא דמסכת מדות קחסיב כל
מה סעסה משה מנחשת התניפה, ולא
הזכיר הטבעת האלו : ד עוסה
חמפס ושסע עמודים וכו' לקמן אפרס
ענין מחלקותס ומסס פסוט סכך סכוס
מניכס : גבהים וכו' הכו' מסתברא :
ועבוס אחס כן כתב ר"ח א"ג דהטא
בשרים לסיין רמ"י ואעפי סהותו ספירוס
דחול כמ' סאכתבנו לקמן מ"מ מסתבר'
דעבוס א"זס בעובו עמודי מסך סתח
האחל סהא"ס ס טלחס כחסת כמותס,
ועוד יוס, למור כן מדרת ארך הכלונם,
סויה ססה טפחוס, והיה כח על העמ' ד
כמו

כמו שאכתוב לקמן , ואף בעל חכמת המסכן כתב סגולה לו שהיה עבין אמה: על אמה הכי מסתבר , ועוד כן היו עמודי

המסך הנ"ל: מצופים בחשת , הכי איתא בבריות ארמס' תרו': מצופים כסף וכו' ברכתו וצפוי ראשיה' וכו' : וחמוקים כסף כדכתיב וחמוקיהם כסף , וכתב רמ"י שאובו וירע אש הו חמוקים על פני כלס או בראש' או באמצע' ע"כ , והנכון בעיני מהו על פני כלס חמוקים בחוט אחר המוכבם : ויום של כסף וכו' בדכתיב ויהיה כסף ומכופים זהב וכו' הכי אי' בזה'

פ' פקודי : ותקועים היו וכו' בדכתיב והארונים לעמודים. חנשת : ה' ארך כל קלעי וכו' דכתיב ועסית את חצר המסבן ושם מעורט חלוק הקלעי' בענין זה : ותלויים על ידי הטבעות וכו' הכי איתא בר' ה' פ"ה , ושם כתוב , כתבא הקלע יובא מן העמוד סתי אמו' ומחכה מבר זה , נסתי אמות ומחכה מבר זה וכן לעמוד הפני הא למדת שבין עמוד לעמוד חמם אמות ע"ב ורמ"י אל בפירוש החמם כתב על הפסוק ועמודיו עפרים חמם ואמות בין עמוד לעמוד עכ"ל והראש בדי שלא תקפה רב עפרים עמודי חסרי' וחממה אמות מהמאה מפני שאין ביניהם

לא תמצה עמר אורים , פי' מפני פירוסים אחד הוא מ"ס הרב דין ונחץ אברבטל בפירוש על התורה מצובי העמודים

למדת גבה הקלעים , ועבים אמה על אמה , מצפים נחשת על פני כלס , ובראשיהם מצופים כסף , וחמוקים כסף , והוא כמין חוט כסף , חסובב אותם , ובמין ויום של כסף כולטים בהם מלמעלה ומצופים זהב בראשיהם ותקועים היו , בתוך ארני נחשת : ה' ארך כל קלעי החצר פר' אמות , מאה אמה לדרום , ומאה לצפון , והמשיב למערב , ושלשים למזרח , מ"ו אמות לויסין הפתח שבאותו רוח , ומ"ו לשבאו , ור' תלויים היו על ידי הטבעות שבבלונסאות בווי העמודי העומדי' חוצה להם , עשרים לדרום , ועשרים לצפון , עשרה למערב , וששה למזרח , שלשה לויסין דהפנתה , ושלשה לשמאלו :

חמם אמו' בין עמוד לעמוד , לא אורך בלבד קאמר , אלא אף עובי העמוד בכלל החמם אמו' , וכן כתב בעל חכמת המסכן במס' אבון , וכ"ל , שמתחלת עובי העמוד האחד עד תחילת עובי העמוד הפני יתסם חמם אמות , יבזה יסב לסון רמ"י אל סכתב בפירוט עמודיהם שלמה אל חמם אמות בין עמוד לעמוד , בין עמוד סבראש הדרום העמוד במקצוע דרומית מזרחית , עד עמוד מהוא מן השלמה סבמזרח , חמם אמות וממנו לפני חמם אמות , ומן הסני לסלפי חמם אמות , וכן לכתף הסנית עכ"ל , ופי' דס' ל' מתחילת הקלע תלוי בתחילת עובי העמוד סמבר הפתח למזרח דרומי , ונמתח

ונמתח מעם ולכד דרום חמם אמות, ומס
 עומד עמוד אחר, וקולו סס בתחילת
 עביו ומותחו עוד עד חמם אמות, ומס
 עומד עמוד שלמי ותולה אותו בו בתחלת
 עביו, ומותחו עד ה חמו ומס פג בעמו'
 ראסון, סבעסרוס עמידו הררוס ותולה
 אותו בו בתחילת עביו, ומתהול למתוח
 הקלע בררך זה על כל רוח דרומי, וכן
 עושה עד סכלה הקלע בכוף קתף הסני,
 טרסס מתחיל רוחב הפתח, וכלה לסוף
 עטריו'אמה סטס העמו' הראסון סבכתף
 הראסון ע"כ תורף דבריו, ולע"ד חף זה
 אונו נכון סעל דרך זה נמצא היות לו
 לפתח מכרו הדרומי עמוד, ומכרו הנפוני
 העמיד רחוק ממנו חמם אמות, סטס
 עומדים החמם אמות אחרונות סלקלע,
 סהעמוד בתחילתם, ואין יבר זה כוח
 בעיני בנו ארס, ומצאתי וראיתי רח"כ
 סוף בעל חכמת המסכן דחה לסכרת
 אביו מטעם זה ואחר כוננא בזה, ועוד
 דבבריותא קתני סהקלע יונא מכל עמוד
 סתי אמות ומחכה מצד זה, וסתי אמות
 ומחכה מצד זה, ואס כרברי הר"אס כלל
 זה בטל אכל סני העמודים סבעמי כדי
 ספתח. סלעמוד הדרומי און הקלע יונא
 ממנו מכרו האחד כלל, ולככנוני יונא
 מכרו האחד חמם אמות, ומטעם זה גס
 הק"ב בעל חכמת המסכן באמרו סעמודי
 המקבעו כחמכו' חכס לכאן והכי לכאן,
 זכן העמודים סמכאן ומכאן למסך, אינה
 תקפה ואון להמיה על הר"אס ס"א ספגח
 בזה סהרו לא היה בדרו הבר ה כמ
 סכתבתי כבר, טכן העיד היא ע"י עצמו,
 ולסון רס"ל לא כת דבריו' ללא אכטריכו
 ליה אכל עריון כריכוס אנו למחרי

ליום' לסון הבריות'הארת דקתני סהקלע
 יונא מן העמוד סתי אמות ומחכה מכל
 צד רהוא מלתא דלא אפטר, סהרו אמרנו
 על פיה, סהטבעת הכרוך בכל כלונס,
 הכרוך בחוף כל חמם אמות סל קלע
 באמצעס הוא באמצעו וע"י אוחו טבעת
 תולין כל חמם אמות סל קלע בעמוד,
 ורוחב העמוד הוא כארך הכלונס סהוא
 ססה טפחיס, כמצא סאין הקלע יונא מן
 העמוד לא סני אמות מכל צד, סאמ' אחת
 עומדת כנגד רוחב העמוד, וכן לכל
 עמוד ועמוד ואפילו באמר סלא היה רחב
 העמודים כל כך מ"מ א"א לקלע להיות
 יונא כלו מן העמוד, חכיו לכאן, וחכיו
 לכאן סהרו רוחב העמוד תמעס כ"ביאתו
 מה סככגרו לא נקדח יונא ממנו, ולכן
 נלע"ד סהעמודים היו עגולים, ומבואר
 במופת, סקו יסר הכינע בעגול מבחוץ,
 חכיו מחכיו א"א לזימיו הקו חף אס יבא
 בלתי תכלית סוגע בהיקף העגול כי אס
 כנקודה אחת. סהרו קו אחד יסר הוא
 נעסה מקבוצ כמה נקודות, העומדות
 כסורה אחת, סאין אחת כוטה מחבריה
 כלל, והיקף העגול הוא להכך, סאין
 מקודה אחת בו סתהא כסורה יסרה עם
 הנקודה סמוכה לה אלא כל נקודה
 כוטה קצת מחברתה, מה מבואר במופת
 סאס כמח סתי נקודות בהיקף העגול
 סמוכה זו לזו כקו יסר וכינא מהמרכז
 קו יסר ית"ל על אחת מהס בזווית ככבת,
 וכוננא ממנו קו אחד חסר יפול על האחד
 והוא מחזר לזווית ככב זה, נמצא סזה
 הקו הסני הוא גרול מקו הראסון כפי
 הכלל סכתבתי בתלית ספרכת מה א"א
 סהרו מבואר סכל הקו' היונא'ו'המחבר
 זכולכיס

פ' מעשה חושב פה פ' בא

זהו לביטוי ער ההיקף, הם שונים זה לזה, מפני שהעיגול נעשה מכל כדוריו מרחוק המק' שבין רגל המחנה המיוסד במרכז לרגל האחר הסובב ומקיף, וזה הרחוק הוא פנה בכל היקף העגול, ופשוט הוא, ואם כן א"ל שהיו עתו בקורות בהיקף העגול סמוכות זו לזו בקו ישר, וא"כ א"ל לקו ישר אחר ליגע בו מבחוץ בסתי בקירות, אם לא תהיה נקודה אחת נוטה מחברתה קצת, וכיון שהיא כשהיא עתו הנקודות אלו בקו ישר אחד, וכיון שהוא קו ישר אחד אין בו נקודה נוטה, וכיון שאינה נוטה א"ל לקו ישר זה ליגע בהיקף העגול כיואם בנקוד' אחת, וא"כ איפשה ארך לו הקלעים העומד על היקף העמוד בקו ישר, אין גיעתו בכל עמוד על כל גבהו בו אם נקודה אחת, ולכן אחי עסיד לומר, שכלו יובא מן העמוד, חציו לכאן, וחציו לכאן, ואם באנו לומר שהעמודים היו מרבעים כדרכים, אנו לומר שהיום יובאו' באחת מזווי העמוד, זה העמודי' כחומים אחרי הקלעי' בלבסוף, וא"כ אין הקלעים על בלבבם כוגעים בעמודים כי אם בראם תוך שהוא נקודה אחת, ואין לומר דבריו ארם א"ל לכחם כל כך רשמי מלאכת המסכן המלאכת שמים היא, ואפילו באמר שלא רקרקו כל כך, מ"מ ביון שהעמודים עגולים או בתוכים באלכסון אם הם מרובעים, אין בגיעת הקלעים בהם אלא דבר מועט, וזכ"ל בתפוטו, ולכן אמרו חכמי' שהקלע יובא כלו מן העמוד, אעפ"י שבאמת א"ל להיות כן, עדרך ר"ל לדבר כן בעניינים אלו, שלא לחוש על דבר מועט שהיו אמרו דמי' כל אחת' ברבע' א'תת' ותרי חמסי

בלבסוף וכב' הוכחתי לעו' בענון הפרכ' על פי התום שהוא מעט יותר, וכמו כן אמרו כל מיט בהיקפו שלמה טפחים ופ' בו רוחב טפה, וכתבו התום' בערבון דף י"ד ע"א, ראון החשבון מרוקדק לפי חכמי המדות, ואינו מצאתי כת' בספר אחר ואינו זוכר איזה הוא, מיט בהקיפו שלמה טפחים וטביעית טפה, ואין בירי להוכיח זה במופת, וקוד ה' ליראיו למה שלא רבו לרקדק, יבא לנו מכל זה שמה שאמרו בבריותא חמס' אמות בין עמוד לעמוד ר"ל חמס' אמות קלע' בקרא' כלו בין עמוד לעמוד כיון שאין בגיעתו בעמוד כי אם נקודה או מעט יותר, והקלע יובא מן העמוד מפני כרו הפתח סתי אמות ומחצה מכל כד, וכן יובא מן העמוד בכוף הרוח מפני כדוריו סתי אמות ומחצה מכל כד וכן בכל רוח ורוח, שלא היו העמודים סבסבי קצות הרוח, בסוף הרוח, אלא ממקום תלית' הקלע בהם ער סוף הרוח, יש סס סתי אמות ומחצה כמבא שבין עמוד סבסוף רוח אחד לעמוד, סבראם רוח האחד הסמוך בגים סס חמס' אמות קלע, סתי אמות ומחצה ברוח זה, וסתי אמות ומחצה ברוח האחר, עומדים אלו על אלו כוונת נכב, כל זה ים לפרט ליטב לפון רסי' טבתב על עמודיה' שלם מה שהעתיקו לעיל ומה שכתב העזר סבראם הדרום העמוד במקצוע דרונית מורחית, אינו כמו שחשב הלאם סעומר בסוף הרוח סמוך לקדן זוית, אלא ר"ל עומד בקלע שהוא מקצוע דרונית מורחית, ועוד י"ל דס"ל לרסי' אל חמס' אמות קלע סבמקצוע אינם עומדים חכים על חכים, כוונת נכב

מח"א להעמידם בענין זה, מפני שהם רכוב ומתקפלים אלא חלו החמם אמות היו באלכסון, וחצים נחטבים מהארך, וחצים מהרחב, ולכן קרא לעמוד סבראם הררום עומד במקצוע, מפני שממנו ואילך הקלע ניטה לרוח האחר, וא"כ אין הפרם מהריוח שבין עמודי המקצועות לריוח שבין סוף העמודי, לא שבמעמודי המקצועות עומד הקלע עליהם, בלכסון מה שרין כן כן בסוף העמודים, ועם זה יש ליישב מ"ס רמ"י עמ"ן הקלעים עד ידועות המסכן יש סס עטרוס אמה ריוח מכל צד, ולפי החטבון שאכתוב במקומו, היה חסר אמה מכל צד והר"אס ז"ל לייסבדחק עצמו וכת"ס ז"ל שהעמודי היו לפנים מן הקלעים, ועבים אמה, וארך ורחב החצר, נחשב לפנים מן העמודים, ומלפני זה נמצא שבין הקלעים סברוח האחד לקלעים סברוח סכנורו, יש סס ריוח סתי אמות ויותר, ע"כ תורף דבריו, וא"א לומר כן חדא דמסתברא שיהיו הקלעים לפנים מן העמודים, כדי שיהיו כתלי החצר סויס לכתלי המסכן, שהיו סויס מבפנים והברוחי המעמודים אותם, שבמקומם הם עמודי החב' לקלעי מבחוץ, שלמה היו כריכוס, מפני העמודי לפנים מן החצר, ספעמים כומכי לקלעי, והיו הקלעי כריכו סעד מבחוץ לתמכס, ועוד שא"כ נמצא היות החצר פתוחה בכל קרן, אמה על אמה, שהרול לא כזה ה' סיעסה קלעים כיו אס מאה אמה לארך וחמסיס לרחב, ודוחק גדול הוא, לומר שהעמודים סבקצות הרוח היו רחבים כל כך שממלאים האוור החסר מהקלעים, שא"כ נמצאו עמודים יוצאים

מהקלע, ור"ל אמרו שהקלע יוצא מן העמוד, ולא העמוד מהקלע, ועוד סכיה הכתוב סיהיה ארך החצר כארך הקלע מאה אמה ורחבו כמו כן כארך הקלע חמסיס אמה, ולא סיגבול סיעור החצר על ידו העמודים, וכן כתב הר"איה בפ"י התורה, סיהיו עמודי החצר מגבולו כפי עמודי הקלעים, הסובבים אותו עכ"ל. אבל לשי מה סכתבתו מהקלע סככל מקצוע החצר הולך בין סני עמודי המקצועות באלכסון, אהי ספור סעל ידו זה מתרחב ארך ורחב החצר, לו האמות החכרות מפירוס רמ"י סבחמס, ומבואר במופת, והוא מהקלע הזה העומד ב' באלכסון והוא חמס אמות הוא מותר מפלס סיה הסויקים ועומד על זווית נכב, סכל אחת מסתי הזלעיות, שהזווית נכב ביניהם, הוא סלס אמות וחזי ומעט יותר, וזה מבואר בתלויית הסדכת, ואס כן אס נמשך דרך מסל סני רוחי הקלעי' הסמוכים בקו יסר, חוץ לאלכסון, עד סיפגמו בזווית נכב, ויפגמו זה בזה בסוף סלס אמות וחזי ומעט יותר, והוא בטל במעוטו, שהרי אינו מגיע לאחד מכ"ה באמה, וכן הוא בכל מקצועות החצר, א"כ ארך החצר תמעה עסר אורזי סכין העטרוס עמודים חמס מאות לכל אור, עוליס לכ' וחמסה אמות, וסלס אמות וחזי רבעיכין בכל סני קצות הרוח קודם סיפגמו בזווית נכב לרוח סבכרס עוליס לסכעה סכוס כל ק"ב אמות, וכיוצא בזה תלמד ברוחב ותמצא סרחבו כ"ב אמה אלא סחכר כל הד' זוויותיו, ואפסר לומר סמכני החכרון הזה, לא החליס הכתוב סיעור החצר על סכוס זה, אלא החליטו על

על סיעור הקלעים, מפני שהללו הנסאר
לפנים מן המסכן, וחזן ממנו, כנגדו
אינו אלא מאה על חמשים, מפני שעוב
כתלי המסכן ועמודי מכך פתח האהל,
תמעטים ממנו, פתו אמות להרך, ופנים
לרוח, הארכתו כל כך ליטב לסוף רפי'
שבחמט

אבל ללסוף הבריותא אין אנו צריכו'
לזה, דנוכל לפרם הא דאמרה
חמט אמות, בין עמוד לעמוד, דר'ל
לעמוד שבכרו לאותו רוח, ולא קפסוב
כמה ים בין סני העמודי' שמכאן ומכאן,
לזויות החצר כלל, ולפניה לא יהיה ארך
ורחב החצר יותר ממה מכתוב בתורה,
וכל זויותיו נכבות דהכו מסתבר, ולקמן
אכתוב איך היו מעמדים הקלעי' בזוית
נכב, וכמה רחוק המסכן מן הקלעים:
בווי העמודי וכו כבד נתתי טעם לשבח
על מה מאמר, שהיו העמודי חוץ לקלעים,
אבל ראיתי לתוספות בזבחים דף ס' ע"א
מכתבו ז' ועוד דמער החצר לא הוא ליה
צורת הפתח, שהכלונסאות היו על הזוין
מקבועים בעמודים מבחוץ, ואמרינן
התם צורת הפתח מעטמה מן הצד לא
עשה ולא כלום עכ"ל, ומשמע מרבריהם
אלו שהקלעים תלויים בעמודים מבחוץ,
אבל כשנדרק היטב הדק, בדבריהם
וראו עינינו שאינו כן, והוא שהקפסו התם
ז' ועוד מאי קפסו מפתח החצר התנן ים
לצורת הפתח אינו צריך למעט, וחצר
צורת הפתח הוא ליה שהיו העמודים
מסני כדריס, וקלונסאות על נביהם,
שהקלעים תלויים בהם עכ"ל וכה"ב
הקפסו בערבין דף א' ע"ב, ואני שמעתי
ולא אכין מה הן אלו הקלונסאות דס"ד

דתוספות מהיו מועילים לצורת הפתח,
שהיו הקלונסאות מבהם קבוע הטבעת
מעל ודו תולים, הקלעים בעמודים אין
ארכם כי אם משהטפחים, והקלע ונזא
מהם ממנו צדי הפתח וצורת הפתח הוא
קנה מכאן וקנה מכאן וקנה על גביהן,
או כיוצא בהן, ולכן אין לי לומר אלא
שאלו הקלונסאות שהזכירו התוספו' הם
עצים ארוכים הנתונים על עמודי הרצה,
פתולים בהם הקלעים שבזויות החצר,
כדי ש'א יתקפלו למטה, ויפארו בזוית
נכב, והיונו דכתבו שהיו על הזוים ולא
שהיו תלויים בזוים, כי כן היו אותם
שהקלע כרך בהם, ולבד מצד החצר,
היו אלו העצים עוברים על רוחב הפתח,
מלמעלה מכאן ומכאן, כדי לתלות בהם
סני ראשי הקלע, היוצאים מן העמודים
שבסני צדי הפתח, פתו אמות ומחצה
מכל צד, כדי שלא יתקפלו וידרו למטה,
ועל זה הקפסו, דה' לצורת הפתח, דס"ד
שהיו נתונים על עובי העמודי מלמעלה
והסיבוב שלא כן היה, לא נתונים היו על
הזוים הקבועים בעמודים, הכולטים
חוץ לעובי העמוד, ולא כנגד עבים,
ואמרינן התם והוא בעירובין דף י"א ע"א
צורת הפתח מעטמה מן הצד, לא עשה
ולא כלום, ופרש"י סס ז' שמתח הזמורה
חזה לזה באמצעותו ולא על ראשיהן,
עכ"ל. ואם כן אין כוונת התוספות,
לאשמעינן שהיו הזוים קבועי' בעמודים
מכדם החכוכה, והוא הצד הסוכה למדבר
חוץ לחצר, דנה אינו מעלה ולא מוריד
לקפסותם, ולא אכטריך להו לאשמעינן
דבר זה, לא כוונתם היא לומר שהזוים
כולטים חוץ מעובי העמוד, בענין
שהקלונסאות

פסקו ונכסאות הכתנים עליהם, לא היו על עובי הפמוד כדון קנה על גביהן, אלא אצלו, אבל לא הזכירו אם היו הנונים קצושי בעמוד מכרס

וכו', הכי מתכבד לרבו וספי דקילן כותיה, ומפיק קרא דכתיב בויקהל, ואת קלעי החצר ואת מסך וכו' אשר על המסכן ועל המזבח

ו ועצים ארוכים, היו נתונים, על ווי עמודי הרב, ההולכים עד סוף הרוח מכאן, ומכאן, שבהם תולים, הקלעים שבזויות החצר, בענין שיעמדו בזוית נצב זקופים ועומדים, ועצים אלו במזרח, היו עוברים מאף על רחב הפרח, שבהם תולים ומעמידים זקופים שרתי קצות הקלעים, היוצאים משני העמודים, הסמוכים לפתח מכאן ומכאן, שתי אמות ומחצה בכל צד, וביתדות של נחשת הקשורים בכל הקלעים במתרים, בעמידים אותם מלמטה, שלא יגביהם הרוח :

המסכן ועל המזבח וכו' לאקוסי מזבח למסכן דמה מסכן גבוה עשר אמו' הף מזבח העולה גבוה עשר אמות כדאיתא בזבחים דף כ"ט ע"ב אבל בבר' פ"ה גרסינן אבל או אתם יודע כמה מן הקלעי לפתחה של חצר, כשהוא אומר ואת קלעי החצ'ות מסך עשר החצר וכו', מה בין מסכן למזבח ל' אמות כך מן הקלעי לפתחה של חצר עשר אמות, פ"כ ופתח דברויתא הזאת כר' יהודה הל' קתניב התם גובה הקלעים, כי אם חמש אמות, ופתחה של חצר ד

ז עושה מסך, לפתח החצר כמסך פתח המזבח, אלא שזה חידו עשרים על עשרים אמה: ה עושה ארבעה עמודים, כשאר עמודי הרצר, ותקועים בארני נחשת כמותם, אלא שאלו היו גבוהים למדת המסך, וגובה כל הארני הוא אמה: ט מעמיד הארבע עמודים, באוויר הפתח, בין שאר העמודי

ז עושה מסך, לפתח החצר כמסך פתח המזבח, אלא שזה חידו עשרים על עשרים אמה: ה עושה ארבעה עמודים, כשאר עמודי הרצר, ותקועים בארני נחשת כמותם, אלא שאלו היו גבוהים למדת המסך, וגובה כל הארני הוא אמה: ט מעמיד הארבע עמודים, באוויר הפתח, בין שאר העמודי

אום, וחמוקים, וארכוס נחשת בעמודי הרחב כל רוח בפני עמנו, אלא כללם אחר שהזכיר עמודי המסך באמריו כל עמודי החצר וכו' לכלול בהם אף עמודי המסך: א"א שאלו היו גבוהים וכו' הכי מתכבד ופסוט הוא: וגובה כל הארכוס וכו' כתב החזקוני פקתם ארן גבוה אמה, והכי מתכבד: ט מעמד הארבע וכו' בין שאר העמודים וכו'

דקתני ר"ל המסך סכר כן, מפני שממנו למדים, גובה הפתח, כמ"ס התוספות בס"ס הכל' דף ס' ע"א וס"ל סה"י עומד רחוק מפתח החצר ולחוץ עשר אמות, ושעמו כל מפני סרך סס נכנסים כל ישראל, ואם יצטרכו להגביה המסך, בכל פעם, החולכים במדבר בדרך, היו יכולי לראו הכהן על המזבח ועבורת בידו, וכל דמקסו ואהרן וכניו החונים למדתה

למזרחתה של חצר היו נוטעים האלהים
בעפון סועבכו כינוץ הראות מכל עזברי
דרך, שלא יעבור באויר, שבין הפתח
למבך דרך אלכסון, ושויים אליהם, במעברם ורהוקם,
ויראו הכהן על ה ותולה, בצרם הפנימית, המבך,
המזבח ועבור בידו בויהם, על ידי כלונתם :

חיים להנבחה המסך, מסוס רסבר' ליה
סהמזבח היה גבוה עשר אמות, ואין
הנכנס מגביה המסך כל כך : ותולה
בזרם הפנימית, מסתברא סיהו כל
העמודים, חוץ לחצר, וכתליה פנים
מכפנים, סהו כו' לו, ובהיכל הוא
להסך, סכו הוא לו סיהו העמודים
סבמזרח רואים פני סהיכל, רומיא
דעמודי הפרכ' ועוד פעמודי פתח סההל
הס במקום קרטי המערב סמסוס הכי
נקראום לפעמים בבריות, בסס קרטי',
ובהם מכסים עובי סני קרטי' המזרחי',
כמו סמכסים בקרטי המערב, עובי סכו
קרטים המערביים, ולכן דין הוא סיהו
רואים פני סההל רומיא דקרטי המערב,
ויהיה המסך נטוי עליהם מבחוץ, רומיא
דיריעות הנטוים במערב על הקרטים
מבחוץ : על ידי כלונתם הכי מסתברא,
מפני סהיה יוצא מסני עמודי הקכות
סתי אמות נחמה מכל דר' ובלא כלונתם
ח' לו לעמוד, וכ'ס לפרוים הרח'ס
בחילוק העמודים סהיה כריך לכך מפני
סמזר אח' היה יוצא מהם כל חמס' חמו',
ולכאורה נראה סאף התוספות ס'לו
כדברי הר'אס סהרו כתבו בעירובין רף
ח' ע'ב לו רג' עמודים היו עומדי' ברזח
הפתח עכ'ל' ס מ עמוד אחר
יוצא בכר הפתח, ולא בתוכו, בסוף
הקלע

הקלע סבכתף סאין לו עמו' בכר הפתח,
אלא רחוק ממנו, חמס' אמות, וזהו חמס'
כדעת הר'א'ס, וכבר הוכחתי לעיל,
בראיות ברורו' דלא
כומיה, וכ'ס לרברי
התוכפו סהיו עמודי
המבך גבוהי' לדעת

ר'וסו חמס' אמות וותר מסאר העמודים,
סדבר זר מאר סיתראה המסך בקצה
האחר בעמוד, ובקצה האחר בלי עמוד,
וח' א להטעות עין הראות בעמוד הקלע
הסמוך לו, ולחשבו כאלו הוא מן המסך
ופיהו לו חמסה עמודי סהרו הוא כמוד
ממנו, ואפי' תיכנס בן וימו מכיר סאינו
מעמודי המסך, ואף לרבי יהודה סהיו
עמודי המסך, פנים לעמודי הקלעים,
תמהני איך אפטר סהיו ג' עמודים לכר
עומדים ברזח הפתח, סהרו לפי דברי
הבריותא סכתבתי לעיל, היה המבך
רחוק מן הפתח עשר אמות, ואס כן כל
הארבעה עמודים ס'לו, היו כריכי' להיות
אלו, ואפי' כאמר סהיה בון הקלעים,
אני רואה כאן טעות סופר בתו סנתחלף
לו בון ג' לר', לפי סכלל הפירוסים כל
ארבעה עמודי המסך, סס כנגד רזח
הפתח, אס בתחילתו, אס באמצעיתו,
אס בסופו, זה אינו מעלה ולא מוריד,
דבכל ענון ממטוס מרזח הפתח לפי
קסית התוספות, ואדרבא יס להוכיח
מרבריהם, דלא כהר'אס סהרו סהיב
על קסיותם דת'מ אהי אורא דהאי נכח
ודהי ג' יוסא ומבטל לעובי העמודים,
כאלו לא היו סס, ואלו כדברי הר'א'ס
הרו יס סס עמוד אחר המעט ברזח
הפתח ואין לו אזור מפני דרדי' סיבטלנו,
סמכדו

במצדו האחד הוא סומך לקלעים, ואין
ל' דמס' זה לא הקמו לא על ג' שהתשוב'
נכחת להם דאלתקפנו אג' ליקטו אד' ולא

וכו' עכ"ל, מכאן מוכח שאין לפר' פירוש
רמ"י מכחומם כדבריו הראש, שאם כן
כמכא דרמ"י סותר דבריו, ומ"מ לסונו

והיה התשוב' נכח, וי המשכן נתון בתוך החצר, בענין
שאין לו טעם הקפוא שמן הצפון והררום והמערב, היה
על פי התשובה, אלא חללו, רהוק מן הקלעים, עשרים
המקשה מקם כל מה אמה, ומלפניו לבוורתו, חמשים
סבירו להקפות, ואם אמרה:
ומכא תשוב' לדבריו, סליק פרקא

ספיר, ואם לאו הדרת קפוא לרוכתית, לא ודאי, הרי הוא כמו

שאחרתי, סנתחלפה ד' בג' והיו העמודי'
סבמכך עומדים בזכסאר עמודי הקלעי'
בקלעים, וכמכא לפי זה טבל הארבעה
עמודים ים להם אורחא דהאי גוסא ורהאי
גוסא: וי התמכן וכו' ברה' פ"ה גרסי'
מן הקלעים סבדרום עד האהל עטרים
אמה, והאהל עטר אמות, ומן האהל ועד
הקלעים סבכספון עטרים אמה הא למדת
סרחה חמס' אמה, ומן הקלעי' סבמערב
ועד האהל עטרים אמה, והאהל סלסום
אמה, ומן האהל ועד הקלעים סבמזרח,
חמשים אמה, הא למדת סארכה מאה
אמה ע"כ, הרי מפורס דחלל האהל הא
חטיב, וכה"ג איתא בבביתא דמס' מר'
ומס' משורש ויתר, שאחר סמכה ארך
התמכן, ורחוק כליו, זה מזה, קתני,
ומקום הקרשים וכו', היה רחב אמה ולא
היה תמדת האהל ע"כ. וכה"ג פי' רמ"י
בערובין דף כ"ג ע"ב על מאי דאוי התם,
אחר אבוי העמד מטכן על ספת כל כדו
סיהיה חמשים אמה לפניו, ועשרי א זה
לכל רוח ורוח, ע"כ. דפירש לא סעובי
הקרשים תמצט מהן אמה לכל כד והכא
חללה קחטיב, ועובי הכתלים, בכלל

תח. סאז היינו מוכרחים לזר סכן
הוא, כמו ספי' הראש ומ"מ עדין
כרכובים אנו לתרעי, סיווכנו
מאי נפקא ליה לרבינו
מלמה, רכקט הלסון כל
כך מגימנס ומה
כח להסמיעינו
וע"ז צריך
ליעיין:

סליק פרקא

א' נבוב

זכו' דרכיב ועמית את המזבח עכו סטיס וכו' זכתיב נביב לוחת וכו' ופירם רמ"ד רעה הכתוב סיפסמו מד' לוחות והחלל באמצע ולא יעסנו כלו מעץ אחר הדין: ומלאו את הללו ויכוין כתב רמ"ד: חמס על חמס זו דברי' וימי דמ"ל דכריס ככתבן זדריס רבוע לנ"ס דרבוע דמזב הזה, דמה להלן גבהו פי סני' כארכו אף הכא עמר גבהו עד סוף

הקרנות שהוא פי סניס כארכו, וסלם אמות קומתו דקאמ' קרא ר"ל מן הכרכב' זלמעלה כמ"ס לקמן, אבל ר' יהודה ס"ל דסלם התי' קומתו דבריס ככתבן וירבוע ללמוד ג"ס דרבוע דכתי' כמזבח דוחזקא יאתא דמה להלן מן האמצע הוא מודד, הלא כתי' מן האמצע הוא מודד, ועמא שהיה המזבח עמר על עמר הכי איתא בצנחיס דף כ"ט ע"ב, ובברייתא דת"ה פ"א קתני המחלוקת הזו: ואח"כ סתם לן כר' יובי, וזכתיס עסק הרמ"ב בס' בס' ב' דהלכות בית הבחירה, לכן אף אמי בכור אמתהו: בגובה חמס, שהקרנות היו חלולים כמו שאכתוב לקמן: ב' באלו וכו' בליטה וכו' בס"כ דף וע' הכ"ל כתב רמ"ד זל יסוד וכזב לא הו' ממעטק בארכו ורחבו לפי שמקיסין וכולסין סביבו, ע"כ: בגובה אמה, הואיל גבהו פנה לגובה המזבח עמס' פלמה,

פרק ו

א' נבוב ארבע לוחות, של עצי שמים, בצופים נהשת מבחוץ, היה מזבח העולה עשוי, וממלאים את הללו שהוא המש על המש אמורת בגובה השע ארבע בכל הניתן: ב' באר' לוחות, למטה, היה שם בליטה קטנה, בגובה אמה, וזהו היסוד למש' אבות, למעלה מן היסוד, היה שם עוד בליטה קטנה, עשויה מקלעת פקעים לנוי, וזהו הכרכב: ג' ולכעלה מן הכרכב, שלש אמות, שם מקום המזבח, המש על המש, ועל

מסתברא שגובה היסוד סבו היה גם כן סבו לו, ותכן במק' מרות עלה אמה, וכנס אמי זהו יסוד, אבל על הכנים חוץ להסתוה סאין ארכו ורחבו פיה לו: ותהויכוד כתבו חמס בס"ס הכ"ל בסוף דף ס"א ע"ב זל אמי אף בבית ראשון לה חסויב קרן דרומית קרן כיון דלא היה ליה יסוד מפני גדלו' כגון בכר מזרחי' א"כ לפי שהיה עמוד ל' ליהו' בלא יסוד צבות סני' לא היו נחמס

דמים בוכמו במזבח סל מפני לפי שהיה עמוד בלא יסוד בבית עולמיכ עכ"ל. מדקאמר לפי שהיה עמוד מ' מ' סאותו סל מפנה היה לו יסוד על כל סביבו, והכו' מכתבר דלא חייך סס טעמ' דחלקו סל טורף: וחמסה אמות וכו' כחצ' סמן הכרכוב ולמטה היו סס ו' אמות, ומתנו ולמעלה עד הקרנות ולא עד בכלל היו סס שלס אמות, כן כתב רמ"ד בס"כ הכ"ל ד' ס' ע"א: בליטה קטנ' וכו' כבר הבאתי לעיל ביסוד לסון רמ"ד זל ועוד ברף ס"ב ע"א כתב זל שמעלה סס אמות גובה לר' יובי, דאמרי לעיל עמר אמות גבהו היה הקקף בליטה קטנה מותרתו סביב ולכו' וזהו סובב וכו' עכ"ל: מקלעת פקעוס, זהו מ' ס' רמ"ד בפני החמס סכרכוב הוא סהי' עומ' חריץ כביבו לכו' וזל סהבלוט' לא היתה חלקה, אלא חרוכה לכו' סאין לומר שהכרכב הוא חריץ, שהרי הוא

דמיו בוכמו במזבח סל מפני לפי שהיה עמוד בלא יסוד בבית עולמיכ עכ"ל. מדקאמר לפי שהיה עמוד מ' מ' סאותו סל מפנה היה לו יסוד על כל סביבו, והכו' מכתבר דלא חייך סס טעמ' דחלקו סל טורף: וחמסה אמות וכו' כחצ' סמן הכרכוב ולמטה היו סס ו' אמות, ומתנו ולמעלה עד הקרנות ולא עד בכלל היו סס שלס אמות, כן כתב רמ"ד בס"כ הכ"ל ד' ס' ע"א: בליטה קטנ' וכו' כבר הבאתי לעיל ביסוד לסון רמ"ד זל ועוד ברף ס"ב ע"א כתב זל שמעלה סס אמות גובה לר' יובי, דאמרי לעיל עמר אמות גבהו היה הקקף בליטה קטנה מותרתו סביב ולכו' וזהו סובב וכו' עכ"ל: מקלעת פקעוס, זהו מ' ס' רמ"ד בפני החמס סכרכוב הוא סהי' עומ' חריץ כביבו לכו' וזל סהבלוט' לא היתה חלקה, אלא חרוכה לכו' סאין לומר שהכרכב הוא חריץ, שהרי הוא

בעצמו כתב מהיה בליטה : וזהו הכרכב
 הכי אמרינן בפ"כ הכ"ל בפס רב נחמן
 ברינחא : ג' ולמעלה מן הכרכוב
 וכו' כבר כתבתי
 לפול דרבי יוחי ס"ל
 דטלם אמות קומתו
 דקאמר קרא ר"ל
 מספת כרכובו ו
 ולמעלה : חלולות

בפ"ס הכ"ל דף ד' ע"ב גרסינן דאמר
 רב כהנא אבנים של קרנות חלולות היו
 דכתיב ומלאו כמזרק כנויות מזבח
 ופי' רפי' אל קרנות של מזבח חלולות הו
 נקבים נקבים עמוקים בארבעתם
 שיפול דם החטאת ויבלע בתוכו עכ"ל
 משמע דלא היו חלולות כספופרת אלא
 נקבים נקבים היו בהם אבל הרמ"ב
 בפ"ב דה' בות הבחידה פתם דבריו
 באמרן וארבע הקדמ' חלולו היו מתוכן
 משמע דם ל דהיו חלולות כספופרת
 וכסף אותן הפרק פירש יותר דת' סס
 אל כסבוכין המזבח בוכין אותן כלו חסו'
 כמן עמוד ואין עושין בו חלל כלל אלא
 מביא אבנים שלמות גדולות וקטנות
 ומביא ביד וזפת וקונא וממחה
 וסופך לתוך מלבן גדול כמדתו ובוכה
 ועולה וכותן בתוך הבכין ג"ף של עץ או
 אבן בקרן דרומית מזרחי כמדת היסוד
 וכן נותן בכל קרן וקרן עד שיסלים
 הבכין ויסוד הגופים סבתיך הבכין
 כדי שחפאר קרן דרומית מזרחית בלא
 יסוד וישארו הקרנות חלולין עכ"ל והבי
 מסתברא מדהשווס הכתוב למזרק דהוא
 כלו חלול ואי לאו דמסתפינא הוייתי
 אומר בפי' הנקבים היו להם בכמותיה'

כדי שיבלע בהם הרים הכתן עליהם
 כנגד חזיהם מבחוץ ואפשר שזו היא
 דעת רפי' בנקבים סכתה דלא כמו
 פחמבו החום סאלו
 הנקבים מהזכור ר"ל
 מלמעלה ושעל זה
 הקטנו על פירשו
 באמרן דאיך על ידו
 הנקבים האלו יבלע

דם החטאת בתוכם הלא לא היו המתנו'
 למעל' לא כנגד חודה מבחוץ ואף על גב
 דתכן בפ"ג דמדות ובקרן מערבי דרומי'
 היו סני נקבים כמן סני חוטמין דקין
 דמשמע דבסאר קרנו לא היו סס נקבי'
 בכתליהם לא כן הו' דלא בקרן ממש
 קאמר אלא באמה של יסוד שבאותו
 קרן כן פירש החס הרב ברטמורה והבי
 מוכח מסיבא דקתנ' שהדמין הכתנן
 על יסוד מערבי ועל יסוד דרומי מרדין
 בהן ואף בעל חמכת הבית כתב
 שהקרנות היו חלולות וכתב כמו כן
 שהי' להם נקבי' כדי שיבלע דם החטאת
 לתוכן ולכן טוב אשר תאחוז בזה וגם
 מזה אל תנח ירך ומשמע לי דמזבח
 רמשה היה דומה לרשלתה אף בזה שהרי
 אף בו סייך הבלעת דם החטאת ואפשר
 דאף הסני נקבים כמן חוטמין היו לו
 אע"ג דמכל מקום דם מבצבץ מלמטה
 למזבח בתוך החצר או אפשר שהיו
 חופרי' תחת המזבח וממנו עד סוף לחצר
 תחת הארץ בכל מקום חמיתם והרמים
 יוצאים חוץ לחצר דרך סס ומהערכים
 בכחל הסובב לחצר מבחוץ מהמים
 היוצאים מן הפלע כדאז' בברייתא רמס'
 מדות : ומדות בעובי וכו' בלא המ

עושים אותם בפני עצמם, ומחבריו אותם
שם כן כתב רמ"י על מאי דכתיב ממנו
תהיון קרובותיו: וכל קרן וכו' בס"פ הנ"ל

תחת ברכוב המזבח מלמט, והיא הרשת
עד חצי המזבח, תרגם ויכתן בן עזיאל,
ותתן ויתא תמות סובב מדבחה מלרע,

בענין בנין המזבח
גדמ"י ומכיוא חלבן,
סהוא אמה על אמה,
ומכיוא חלוקי חכמי'
מכולמות בין גדולו'
בין קטנות, ומכיוא
זפת וקיניא, וממחה
ופוסף, וזהו קרן וכן
לכל קרן וקרן ע"כ,
ופי מלבן כתבו רמ"י
סס, והוא רפוס של

ד האמה על אמה, שבאמצע מקום
המזבח, הוא מקום המערבת, והאמה
רוחב, הסובב המקום הזה, להלך
רגלי הכהנים, וכן רוחב האמה שבין
הקרנות, היו נמוכים קצת ממנו, עד
שעת המזבח, לעכב המחליק שלא
יפול: ה והמזבח הזה, נתון היה,
בתוך סכבר, מעשה רשת, נחשת
אשר לו ארבע טבעות נחשת בר'
זויותיו, עד חמש אמה, של גבהו, ועד
שם, הוא מקום הרמ"י, הנתני' למשה:

ותהי מדבחה על
פלגות מדבחה, ואין
כפיל גומאר (פי' עץ
והגירסא אמותית ס'
סכריך להיות גרמא,
וכך בפירוש בפרט'
ויקהל, והוא חתיכות
סל בס"א או אס' דוי"ק)
או גומרא דאסא ת'
מעילוי מדבחה כפיל
עילוי קיקל ולא י

עץ עסוי מארבע לוחות ארכס ורחבס
כפי הכורך: ברם אמה כן כת' ה"מבס
בפ' הנ"ל וכן כתב רמ"י בס"פ הנ"ל דף
ס' ע"א וסס פירס דעסר אמות דגובה
המזבח הוא עס גובה הקרן:
האמה על אמה וכו' הכי או' בס"פ הנ"ל
דף ס"ב ע"א: והאמה רוחב הסכבר וכו'
גס זה סס וסס מפירס סבמזבח מעסה
מסה איורי: לעכב המחליק וכו' אל רש"י
דחת' סלא נסתרקו למעל' כראס המזבח
העמיקו סובב כמן חרוץ עמוק דבר
מועט לחיות להס ספתו, היוקף מעקה
קטן סביב סלא ותליקו ע"כ, וכבר פירס
סרוחב החרוץ סתי אמות ממקו' המערב'
עד ספת המזבח, ולמעלה פירס דלא עד
בכלל רספת המזבח היה גבוה, כגובה
מקום סמערבה: ה והמזבח הזה
וכו' דכתיב ועפית לו מפבר מעסה רסת
וכו': בתוך סכבר, כתב בעל חכמת
הסכסן אל, ועפית לו מכבר כמן לבוס
עסוי חורין חורין כמן רסת, וכתת אותה

ותמטי לרעא, וכסבין ויתיה כהניא
מעילוי קיקל ומהדרין ויתיה על מדבחה,
כראס מתרגס סל ויכתן סהמכבר לא
לא היה ממש לכיתלי המזבח דבוק אלא
היה כמו הסובב סל מזבח בית עולמים,
סאס יפול עץ או גומלת לא היה כפיל לארץ
לא היה מקבלו הסכבר והיה עסוי כמן
רסת סלא יפול למטה לארץ, זה הכתי'
מהתרגס חני הכיתב, ואכו' אלהה
לא עסה כך בכיון, מעסה המזבח סכבר
דבוק לבותלי המזבח, ופריך לומר סלא
דאה זה התרגום סל ויכתן ע"כ לסון
בעל חכמת המסכן, ולערב בדאכיו דאה
גס דאה הקרובס הזה ואלרבה ממכו
מזבח סהי' המכבר דבוק לכותלי המזבח
בענין סכססיה ספיל גומאר, או גומרא
היה מקבלו על ספתו דכ"ל סהית ככולס
קבת ולא היה נכסב בחוכו דקאמר כפיל
עילוי קיקל, ולא קאמר כבו קיקל:
וער סס הוא מקום וכו' הכי איתא בס"פ
הנ"ל דף כ"ג ע"א:

ו ומעמידן אותו דכתיב ואת מזבח העולה, פס פתח מסכן אוהל מועד: ובריו בטבעותיו הכי כבודא לי מדכתיב

ז ביה, הבאת בריו בטבעות בין כזווי בין בעפויה, וגם בהבאת המסכן ל למטה הוצרכו בריו כמו בארון, מסא"כ בסלחן ומזבח הזהב, וטעמא רבא איכא דבחד המקום פכו

ולא היו הברים מעכבים ההכנים מסא"כ בסלחן ומזבח הזהב הווסבוב באהל שהסקו' כר, והא דכתי' ביה במדבר ד'ו' בפקודת המסכן וכליו וסמו בריו היוכו פהיו מתקנים אותם בתוך הטבעות מפני שהיו הולכים הכה והנה עי' הנחת הכסוי עליו, וקרא כמו דייקא דכתוב וסמו בריו כמו בארון, מסא"כ בסלחן ומזבח הזהב דכתיב בהו וסמו את בריו דרבוו את משמע שימה ממש, והא דכתי' בהקמת היסכן ויטס את הברים על הארון מסא"כ במזבח הנחשת דכתיב ביה ואת מזבח העולה פס פתח אוהל מועד, ולא נזכר בו השמת בדים, ל' דהו בריו בטבעות כשהביאו אותו לחסה מסא"כ בארון, וקרא כמו דייקא דבארון כתיב ויביאו וכו' את ארון העי' ואת בריו ובמזבח כתיב את רזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר לו את בריו, דבאמרו את בלי וינו יספרטו ספור עס בריו כלוהר בטבעותיו והא דלא מסוכן גס בארון מסוס דברו ארון היו עבים מכאן ומכאן ודקים באמצע, כרי סלא ומטמו

וימטו מן הטבעות ככתוב במקומו, ולכן כח גדול היה צריך להכניס תוך הטבעו' ולזה הוצרך להם ידו מטה, והא דכתיב

והובא את בריו ב בטבעו' והיו הברים על שתי כלפי המזבח בסאת אותו, הכי פו' והובא את בריו ב בטבעו' בעת שרוני' לסאת אותו ולא י' ויטרכו אל למי' אות' בתוכם, ואין לומר

דוהובא את בריו ל' בעת שרוכים לסאת אותו, דא"כ ה'ל' והובא את בריו בטבעו' על שתי כלעות המזבח בסאת אותו, מאו והיו הברים פ' מ' כדאמרן ונילה לנו קרא טע' הבאתם מיד, והוא כרי סיהיו מזומני' בפע' כילוק מקעות ולא ויטרכו להתאחר עליה הנאול גאיכס מפכב' הלוך הכהנו' בחצר הרחב הרבה, ובטעם זה גילה לנו קרא דאיכס בכל יסורו כברי ארון, אס ויטרכו להנמיאם על דבר מה, כ כסמחזורים אותם למקומם מיד: ארכס מצפון לדרום הכי מקחבר, סאס לא כן היה עובי הבר מפכו' בין הכבס למזבח ואין ק' לין דכחוט הסער הוא היורד ביניהם, ולא כהירא לי סיהיח הכבס חרוץ אף כנגד בלוטת עובי הבר, הואיל ובענין זה, כמא סאין אורך הברים מעכבים הלוך רגלי הכהנו' סביב למזבח כי ל'ס מצד אחד, כנגד הכבס, סמכד האחר, כבר היה הכבס מעכב ואורך הברים הו' מכני כדדי ארך הכבס אחד מכאן ואחר מכאן, מסא"כ לו היו מונחים מזרח ומערב, סהיה הלוך רגלי הכהנים בחכר

בחדר סביב למזבח מעוכב מן' כרדים :
 מכוון כנגד וכו' זל הרמבם בריש פ"ב
 דה' בית הכחורה המזבח מכוון ביותר
 ואין מטבין אותו ממקומו לעולם עכ"ל,
 וכתבן הכ"מ דלמד בן ממאו דאית' בס"ס
 הנ"ל והוא ברך ס"ב ע"ב, שאחר מנ'
 כבאים פעלו עמהם מן הגולה, העיד
 להם על מקום המזבח ע"כ, ועל מקומו
 פלוגי בזה הרבה תכאים, דר' ווסו ס"ל
 דכוליה מזבח בפסון קאוי דהכי אמרינן
 בריש פ' קדמי הקדמים, אמר רב אסי
 אמר רבי יוחנן אומר היה ר' וסוי כוליה
 מזבח בפסון קאוי, ופי' רס"י זל דמרא
 גמור לה ר' יוחנן, ור' שמעון בן יוחאי,
 כותיה ס"ל כדאיתא התם ברך כ"ג ע"ב,
 ורבי יהודה ס"ל דמזבח ממוצע ועומד
 כדאיתא התם ברך כ"ה ע"ב וכן כומא
 דף י' ע"א, והתם אמרינן דראב"י ס"ל
 דכוליה מזבח בררום קאוי, ואמרינן נמי
 ההם, מאן תני מרות ראב"י היא וקילין
 דמטנתו קב ונקי ולכן כותיה מסתבר,
 וכותיה הוכיח בעל חכמת הבית כראוי
 ככוחים למבין, ויסרים למוצאי דעת :
 ורחוק ממנו וכו' זה פשוט תמה סכתוב
 בר"ה פ"ה סהבאתי בפסקא ו' דפרקין
 דלעיל, והכו מסתברא, דכמו שמזבח
 הזהב רחוק מבק"ה עשר אמות כמ"ס
 לקמן, כן מזבח החיבון רחוק מן ההיכל
 עשר אמות, וסנייה רחוקי' משתח ההיכל,
 רחוק סוה, זה לפניו, וזה לחוץ, ואין
 הפרט ביניהם אלא שמזבח הזהב על
 היותו פנימי, היה כלו בי' אמו הפנימיים
 כמ"ס לקמן, ומזבח הנחשת היה כלו
 חוץ לעשר אמות על היותו חיצון : ז
 וכבם וכו' גרסינו בברייתא דחס' מדות

מזבח העולה ה' על ה', וכבם כלו כנגדו
 בררום, ומסוך כל' אמו, וכמלאה הסערה,
 מן הוורד ביניהם, ולדברי האומרי' שלם
 אמות קמתו עשר אמות היה הכבם שלו
 ע"כ : כי חוץ היה, כן היה הכבם סביב'
 עולמים כדאיתא בזבחים דף ס"ב ע"ב,
 ומשמע לי דאף זה כן, דאוי לא תימא הכי
 כמבא דכמה חוטי הסערה הם האדרים
 בכניה' : ורחבו היה וכו' מלמון הבריות'
 הנ"ל דקחני וכבם כלו כנגדו משמע כן:
 וארכו מגיע וכו', כן כתב רס"י בפירוש
 החמם לדברי האומר עשר אמו' קומתו,
 דקילין כותיה כמ"ס לעיל, והנך רואה
 בעיניך טרברים אסר לא כן כתובים
 בברייתא, כתב רס"י בסמה, באמור
 סכך מבא במסכ' מ"ט מרות שהיו פטינו
 בה, סהכבם מסוך כל' אמות ואוי אפשר
 להיות כן כדברי רס"י אלא אם כן יעמוד
 המזבח מסוך, לצפון, שלא כנגד פתח
 האהל, וסברא כו' בס"ס הנ"ל דף ס"ג
 ע"א, הוורדנים בעלי התוספות לומר,
 ורחו אותה מסוס דבר שאוי אפשר לסמוע
 שלא יהיה כלל מן המזבח לפני פתח
 המסכן, דמסתמא מסכן היה כמו בבית
 עולמים, דגחליו יום הכפורים צריך לפני
 ה' ע"כ, ואינו נכון בעיני סרס"י זל ינגד
 סברא זו הנכונה, אבל על פי מה סכתבו
 התוס' סס לישב לסון רס"י הכתוב סס
 סאמות הכבם נערכים לפי אמות סל
 מזבח, כ"ל לישב אף לסונו זה סיבא על
 ככון עס הבריות, ויהיה קצת מן המזבח
 לפני ה, והוא דקילין סגוב' המזבח סעמה
 מסה, הוא כגובה המזבח, סעמה סלמה,
 דהכי איתא בבריות' פ' ז' וכו' הרמבם
 בפ"ב, דה' בית הכחורה, וידוע לנו

כי אמת גובה היסוד שבו, וכמו כן אמת גובה הקרנות, לא היה, כי אם באמה בת המספה טפחים, נמצא שזן הארץ עד מקום המערכה, שהוא תשעה אמו' און פס, כי אם שלמה וחמשים טפחים מפני שאמת יסוד, היא בת חמסה, ואם כן גובה המזבח שהוא כנגד גובה הכבש, מפסוד בתשע אמות, פהס ד' וחמשים טפחים, טפח אחד, נמצא מפסוד לכל אמה תשעית טפח, וא"כ באמרנו מסך הכבש דהיינו ארך שיפועו שלשים אמה, ר"ל באמות הפחותות תשעית טפח, כי זה הוא ערך האמות של גובה המזבח שכנגד גובה הכבש, ולפי זה לא יהיה ארך שיפועו, כי אם תשעה ועשרו אמה וסני טפחים, וסני שלשי טפח, ואם תחשוב על פי הכלל סכתבתי, בתלית הפרכת, סמיתר המסלם נכב הזוית היא שרם פמריבב של פני מרבעי הכלעות שהזוית נכב, בניהם, ותוציא מרבע גובה המזבח שכנגד גוב הכבש, ממרובע שיפוע הכבש, ויסאר בידך שטח המרבע של ארך הקרקע סתחת הכבש, וסרסו הוא ארכו, ויהיה באמה בת שסה כסאר אמות החצר והמסכנז' ועשרים אמות וחמסה טפחי ושלום ומעט וותר, וא"כ כסרגל הכבש רחוק מקלעו הדרום, אמה, נמצא ראשו כלה סמוך לבוף אמה התשיעית של פתח האהל הנפוני, וא"כ לרבי יוסף דס"ל דכוליה מובח בכפון קאוי שהוא מרא דשמעתא זו רבוכה המזבח עסר אמו' כסנז' תטיס אמות בכפון החכר רחוק מן הכבש מלא חוט השערה, נמצא סכל רוחב הקרן ומעט וותר הוא נפני ה' דהיינו כנגד

חלל הפתח, והתוספות סלא מצאו מנח לכף רגל הכבש בתוך החכר בענין זה לר יוסי, הוא מפני סהיו רובים לישבו סיהו' שיפועו כסיפוע כבם הגרו' סבבית עולמים, דאמרינן התם סהיה שלם אמות ומחנה ואזבב, ושלום אזבב, לכל אמה גובה, חה א"א אלא בהיותו ארוך ל"ב אמות, כאורך הכבש הגדול, והמקום שמתחלת פתח האהל ער סוף החכ' קטון מהכיל פכום אמות אלו, אבל לפי דברי הברוייתא הזאת לא קפידו ר' יוסי על זה וזימנז'ו עמו, סהרו כת' רס' התם דסעס הוית הכבש הגדול מסוכ' בשיפוע מסאר הכבשים סלא היו לא שלם אמו' לאמה, הוא מפני פעולו' כו במסא חב' רי' כבדים והוא חלק, וכריך סיהיה משופע בחתר ומוח לעלות וסלכנן האריכותו. לב' שיפוע לתשעה אמות ע"כ וטעם זה לא סיוך כל כך בכבס מרבר דמסתמא, לא היה סל' טיט, ככבס ב"ה אלא סל עצי עסוים, וכיון סאינו סל טיט, אינו חלק כל כך ומוח לעלות בנ"מ ומל' פנא דברייתא כמו דייקא, דשלמים אמות דקתני היינו אמות עכבות מדלא קתני ומסוך שלמים אמה, אלא כשלמים אמה דבאמת אינם שלמים אמות בני ניות אלא פחות כמו סכתבתי, ומ"מ לערך אמו' גובה המזבח פס שלמים עליהם, והא דלא הזכיר רס' זל סכו' אמותיו כמו סהזכירו לרברי האומר שלם אמו' קומתו, הוא מפני סלא רצה להכניס ראשו במקום המזבח, סעל ידו אמות ארך הכבש היינו מחליטוים סהיה כלו בכפון ואז היה צריך להאריך כדו סלא נטע, ולהביא רעת סניה וסלמ' עליו, ולא נוחא ליה להאריך במקום זס,

פ"י מעשה חושב פ"ו פ"י כז

ודי לו במה סהורה סלפולס היה רחוק
 מן הקלעים אמה כדי סוהיה כוח לעלות
 עליו וכרא דלמר כן מכבש בית המקדש
 סלא היו רבלו ת
 מגיעים עד התל
 כדאית' בפרק חמסי
 דמדות ומפני סכבר
 הזכיר לעיל סכי דענ'
 בגובה המזבח כי
 סניהם מתקסבים על
 פמט הכתו בהכטרף
 ליו הגזרה סוה לכל
 אחד כפי קבלתו

ח עושה כיור נחשת והוא כרור
 גדול ומנקב סמוך לשוליו שני
 נקב ס זה בגג זה ובהם קבוע כשני
 רדים המריקי' המי' שבתוכו להוץ
 ט ולהגביה מקו' הרדים מן הארץ
 שיהיה נוח לכהנים לקרש ממנו
 מעמידין אותו על כן נחשת והוא
 כמן יורה הכפוייה על פיה ושוליה
 למעלה עשויה למדת שולי הכיור :
 מעמיד הכיור הזה בדרום

לרבינא מה לכנו סאין עסוי לתוכו
 תאמר לכלי חול עעסוי לתוכו עד כאן
 וכתבו התוספות אל מכנו מסמע סיש לו
 תוך ועסוי כמין ת
 תיבה פרוכ' מלמעל'
 והכיור יושב עליו
 ורבי' פירש כמין!
 יורה כפוייה על פיה
 ונפחתו סוליה עכ"ל
 ולא מבאתי און לי
 מכל אחד מסכי פ
 פירוש' לוי' דלפירוש
 הראסון קסא רמאי

הזכיר כמי הרעה הסניה בכבש והזכיר
 אורך סופועו סממנו א"ל ללמו' סוס דכר
 על מקום המזבח : ח עוסה וכו' רכתוב
 ועמדת כיור נחשת : כדור וכו' כך פירש
 רס' : ומתקב וכו' תכן בוטח פרק ג'
 בן קטין עשה סכים עמר דר לכיור סלא
 היו לו לא סכים ומסתברא סהיו סמוכים
 לסוליס מדאוכרך לכן תחתיו להגביהו
 בת"ס לקמן : זה כנגד זה הכי מסתבר :
 ט ולהגביה וכו' כבר כתבתי
 שמטע זה הוכרך לכן : כן נחשת כרתי'
 זכנו נחשת : והוא כמן יורה וכו' גרסינן
 בס"ס רזבחוס דף כ"ב ע"א על מה סהיו
 רוכיס לומר דהיה כלי חול ראו ליקדם
 ממנו אחר אביו כלי חול לא תבית אמרת
 ק"ו מכנו ומה ככו סממט עמו אינו
 מקדש כלי חול סלא כמטח עמו אינו
 דין סאינו מקדש וכנו מנ' לן דתניא רבי
 יהודה אומר יכול יהא ככו מקדש כדרך
 סהכיור מקדש ת"ל ועמית כיור נחשת
 וכנו נחשת לנחשת הקסטיו ולא לדבר
 אחר א"ל מר ונטרא ברוה דרב מרי

אינו עסוי לתוכו דקאמר הלא עסוי לקבל
 הכיור בתוכו ולפירוש הסכי כמי דקאמר
 דהוא כמן יורה סנפחתו סוליה מאי
 אינו עסוי לתוכו און לו תוך הל"ל ועוד
 איך תיסק ארעתין לפירוש זה סוהיה
 ראו לקדש ממנו הא אינו מקבל מסקון
 לכן כלעד כפירוש הסכי סהוא כמן יורה
 כפוייה אבל לא סנפחתו סוליה דהכי
 אחי ספיר סיש לו תוך ואינו עסוי לתוכו
 סהרי אינו מקבל הכיור אלא על סוליו :
 עסוייה למדת וכו' זל רס' וככו כתרבומו
 בכיסייה מוסב מתוקן לכיור : י
 מעמיד אותו וכו' רכתוב וכתת אותו בין
 אהל מועד ובין המזבח וברסינן בס"ס
 הג' ל דף כ"ח ע"ב דתניא ר' וסוי הגלילי
 אומר תתוך סכאמר וכתת אותו בין אהל
 מועד ובין המזבח וגו' ואת מזבח העולת
 סס פתח אהל מועד מזבח בפתח אהל
 מועד ואון כיור בפתח אהל מועד היכן
 היה נותנו בין האול ולמזבח יסוך קומע'
 כלפי הדרים ע' כ' ופי רס' זל מזבח העולת
 פתח אהל מועד ואון כיור מפסיק בכתיס
 למדה

למדת מעטו מקראות הללו סכרוך ליתנו כל מה שיוכל לקרבו באויר סבין מזבח לאלה מועד , ובלבד שלא יהיה מפסק

בין מזבח לפתח ע כ"ל , ממעט סכרוך לקרבו לאויר זה כל מה שיוכל ואף ע"ג דמלסון הס"ס דהתם ממעט דזה שהוא מ מסוך כלפי דרו' הוא

למאן דס"ל דכוליה מזבח בצפון קאוי דווקא , מ"מ רוב הפוסקים , וכמעט כלס , כתבו דה"ה למאן דס"ל דכולי המזבח בדדום קאוי , אבל לא מטעמ' דקרא , דהיה אפטר לקיומו , בהטח אותו , בצפון , לא דגמ' גמירי לה דבדרום היה כך מצאתי בס' חנוכת הבית : א' לצפון וכו' הואיל ולא הו' לו כי אס סני דדי מסתבר' דהו' מונחי' בעיניו זה , כדי שלא יבטרכו הכהני' המתקדשי' להפוך אחריהם להיכל ה' או למזבח : והדר הכפוני וכו' בתום דס"ס

הכ"ל דף כ"ח ע"ב מביא תוספתא רכלים סכתוב בה דככנסים בין האולם ולמזבח שלא רחוז ידים ורגלים וחכמים אומרים

החצר , כנגד האויר , שבין מזבח העולה , ופתח האהל , ושני דריו עובדים , אחד לצפון , ואחד לדרום , והדר הצפוני , לא היה רהוק מאויר זה , כלל :

אין ככסוי , ולכאורה כראה דהלכ' כחכמי' , וכן עלה במחשבתו , אבל ראיתי להרמב"ם בפ"ז דהלכות בית הבחירה דעסק כ כת' קובע' א' לכלים דפליגינמי בהאי ת"ק ורבי יוסו וסבירא ליה לרבי יוסו כחכמים דתוספתא , כתב בפירושו זל דאין הלכה כרבי יוסו , ואף על פי שהתוספתא כבר יוחס מאמר ל חכמים , והמאמר הקודם לרבי מאיר עד כאן לסונו , ואס כן דמותר לסלא רחוז ידים ורגלים לכנס בין האולם ולמזבח , וכריכוס אבו לקרב הכוור לאותו האויר כל מה שיוכל , כריכוס אבו לקרבו כל כך סיהו' סוף הדר הכפוני סמוך לו :

פרקא סליק

סליק פרקא

פרק ז

המזבח

וכו' דכתיב ועסית מזבח מקטר קטרת וכו' : ונגו זה היה לו גג אבל מזבח העולה לא היה לו גג כי ממלאים הללו א ארמה בכל חנויותו , כן כתב רס' מכלל דהאי גג הוא מקום

המערכה שלו דהיינו המים סביבתיים עליו הקטרת על , האם , וכקרא גג על

עס סהוא כנג לאויר סלמטה ממנו , ס"ס סהיה חלול מתחתיו ככ"ל : אמה בת חמפה טפחים , הכי מפורס בעירובין דף ד' ע"א ובמנחות דף כ"ז ע"א : ונבהו עס הקרנו , מסתבר' דהכי הוא דומיא ד דמזב' השל' : הקרנו'

לא מצאתי בסוס מקום סיעורס וכמדת' לי , סהיו כערכים לערך קרנות מזבח

נ"י מעשיו וזו פי"ב בח

העולה ולפי זה היה כל קרן שלם אכזעו' ושלום על שלם אכזעו' ושלום ברום שלם אכזעו' ושלום, וזו ותמכה כו

וחולק את הבית עשר אמו' למזרח ועפר למערב, חמשה לכפון, וחמשה לדרום, ע"כ, ואע"ג דבחמשה לכפון ודרום ככלל

כן הוא כפתדע ס סהאמ' על אמה ברום אמה סנוכרה בקרן מזבחה העולה היא אמה בת ה' ספחים: מהיו חרוצים בו, ולא סיעפס בפני עמס ויחברס לו, דכתיב ביה, ממנו

עם הקרנו' שהיו חרצים בו, אמתיים בנוניות, ומצושה זהב, במקו הנראה, וזהו מזבחה הזה, הנהן בתוך המשכן, רהוק מפתח האהל, עשר אמות, ומקראי הררו', וחצפון, רהוק שוה, ולו שתי טבעות זהב, בשתי זוויות, המקבילות זה לזה, באכסון, ולמעלה מהם, היה זר זהב, הסובב לגבו, גבוה כל שהיה:

כל רוח המזבחה חציו לכאן ויחציו לכאן, מ"מ בעשר אמות ל למזרח ועפר למערב אינו אלא כלו בעשר הפנימיים, דיוקא כמו דקתני כחון בסוף עשר אמות, ולא קתני כחון רחול ממנו עשר

יהיו קרנותיו, כמו במזבחה העולה: אמתיים בנוניות, בס"ס הכ"ל ולפני מקרא דכתיב ביוחקא אלה מרות המזבחה וכו' סמכר בסוף זה אמה בת חמשה דאף מזבחה הזהב היה באמה בת ה' מכיפיה דקרא דכתיב וזה גב המזבחה, ובמנחות פו' רט"ו זה גב המזבחה באמה זו והיה כמו מזבחה הזהב ע"כ, אבל בעירובין פירס וותר דכתב אל זה גב המזבחה כלומר באמה קטנהו, נמרד האמה של מזבחה הזהב, דכתיב ביה אמה ארכו, ואמה רחבו עכ"ל משמע דדוקא האמת ארך, ואמת רחב, נמרדת באמה זו, אבל לא אמות הגובה, והכי תכתבר כי לישבא דקרא מסייענו, באמרו וזה גב המזבחה, והגב הוא הארך, והרחב, דהיינו מקום דריסתו כדכתיב על גבי חרשו חורפים, ורמ"ז אל לא רצה להאריך במנחות, מפני סבבר פירס כל הכורך בעירובין הקורס לו: וזהו מזבחה הזהב הכתו וכו' בברויתא דמכ' מדות נרסינו מזבחה הזהב, היה כחון בסוף עשר אמות (פי' שחון למרכת דבהכי משעפי התם)

אמות ודוק, ועוד דהכי אמרינן כד"ה פ"ד, מן מזבחה הזהב, עד הקרסי' (פי' עמודים) סבמזרח עשר אמות, ואלו היה המזבחה חציו, באותם עשר אמות, נמצא סאין ביניהם כי אם חספה אמות וחצי, ואי מתחילת המזבחה סכפנים קחסיב, הל"ל עשר אמות וחצי, לא ודאי כ"ל סהיה כלו בעשר הפנימיים, ועוד מצאתי לרס"ף אל סכת אל בפני החמס סהשלחן, והמנרה, והמזבחה כלם ניתנו מחציו המעטן ולפניו ע"כ יודב זה נוכח בירוס' למי פ"ו דסקל' דנרס' התם תני סשלחן היה נתון מחצי בית ולפניו משך מן הקרן סתי אמות (וממנה כן הנייה התוכפות בפ' סתי הל"ס) ומנרה בדרום, ומזבחה הזהב, היה כחון בתוך הבית, וחולק את הבית מחובה ולפניו, מוסך קחציא כלפי כפון, כולו מסלום הבית ולפניו ע"כ, ועל מאי דאיתא ברוסא מחצי בית, ובסיפא מסלום בית כבד הקס בס"כ רידן ב במנחו' דף כ"ה ע"כ כיוצא בזה, ויתרבו דהכל א' לא דמאן דאמר חצי לא קחסיב בקה"ק כהדו היכל, ומאן דאמר שלום, קחסיב

הקטוי ליה, וכה"ג ים לתרץ הכא דברוטא
 לא הקטוב ליה, ובסופא הקטוב ליה,
 וקמ' לן רמאן דתני הכי לא מסתבס,
 ומאן דתני הכי כמו לא מסתבס הא קמן
 דכוליה מנבא בעטר אמות הפנומיות
 קאי, ועל מאי דאיתא התם סהיה מסוך
 קמעה כלפי כפון, און לסמוך עליו. לפי
 טבבבלי מצינו מפורס להסך דגרוסינן
 ביומא דף ל"ב ע"ב, תניא שלחן בצפון
 מסוך מן הכתל סתי אמו ומחנה ומכור'
 בדרום מסוך מן הכתל סתי אמו ומחנה
 מזבא ממוצע ועוזר באמצע ומסוך כלפי
 חוץ קמעה ע"כ, וחלו כדבריו היורוסלמי
 לא היה המזבא ממצע, וממאי דאיתא
 התם ומסוך קימע' כלפי חוץ און להוכיח
 כגד היורוסלמי ולומר דלא היה חולק
 ארך הבית באמצעיתו, דלא נחית הס"ס
 דידן לאטמעונן חלא מאי דקפיד קרא,
 והוא דמקסינן התם וביקתיה להרויחו
 וממני כיון דבתיב ואת המזורה נכח
 הסלחן, בעינן דחו אהדרי, וכרי לקיוס
 מקרא זה רוינו כסת סכו מביכיה קמעה
 כלפי חוץ אבל מפני שאין בין הסלחן
 למזבא מרוחב האהל כי אם אמה וחצי
 טפה, והמקום צר לעבור דרך סס סני
 אנשים, זה אהל זה, לערוך הלחם, על
 הסלחן, שמטעם זה הוצרכו להכניח בון
 הסלחן לבתל סתי אמות ומחנה כמו
 פאכתוב לקמן היסיכו איתו כלפי חוץ
 כל מה שיוכלו, ויחרו לו מקום בכוף
 עטר אמות, שהוא מקום תכוויס על
 היותו אמצעית ההיכל, כדי שלא וסתנה
 מקיטו בבית עולמיכ בהיות סס העטר
 סלחנות והעטר ממורות סעסה סלמה,
 פאף מכוניהם היה כרוך להרמיקו, וזה
 ולמוד

ולמוד סלמה ממה סעסה ממה בהכוח
 איתו סס אעפי סלקיוס הכתוב היה די
 כסמוסכו קמעה, פיאמר סמסה צפה
 והביט עד סף הדורות, וודע סאני עתיד
 לעשות עטר סלחנות, ועטר מכורו, וכדי
 שלא אטעה, בהניח המזבא במקומו
 פיהיה מפסיק ביניהם, ויחד לו מקום
 בסוף אמצע ההיכל, דנמצא סאף בהיות
 סס העטר סלחנות והעטר מכורות, לא
 יהיה מפסיק כלל ביניהם, ויהיה רחוק
 מאחרוכ' סבהם למאן דאמ מורה ומערב
 מוכחין, דק"לן כותיה מארך הבית סתי
 אמות וטפה, לפי סהסלחן סעסה ממה
 היה רחוק מן הפרכת חמס אמות,
 כמ"ס לקמן וארכו סני אמו, וארך חמסה
 סלחנות סבסני סורות הון עומדי, עטר
 אמות, וחצי ההיכל הוא עפרים אמה,
 וכסה גרע ממנו לו הסבע' עטר אמות,
 ויגד חמסה טפחים, פהיה ארך המזבא,
 כמצא סאין ביניהם לא סתי אמות וטפה,
 וזהו ממס האויר סבין המזבא לסלחן
 באהל מועד, וזה פסוטי פהרי חזיו הוא
 עטר אמות ויהמרחק סבין הסלחן לפרכ'
 הוא חמסה אמו, וארך הסלחן סתי אמו,
 ואורך המזבא חמסה טפחים כמצא סאין
 ביניהם כי אם סני אמות וטפה, ואון
 הדבר יד לקרוא למרחק זה, במקום
 ג' ו' לקמעה: ולו סתי טבעו וכו' דכתיב
 וסתי טבעות זהב וכו' על סתי זלענהיו,
 ופרס' סתיבא זלענהיו הכא דל וזייתא,
 והריאה כתב בפירוט ההורה דארבב
 סבעית היו לו, וא"א להיות בן סהדי
 אמרינן בינחות דף ז"ה ע"ב אמר רב
 יהודה תרי גברי באמתא ופלגא לא
 מסתגי, וה"ה בטפה יותר, לא דרוחב
 הארע

פ"י מעשה חושב פ"ז פי' במ

ואחרון דעלה קאזי, כך הוא ולפחות היה צריך לכל אדם פסח טפחים, כדמצינו במכה דסיעורה טבעה על טבעה, פסח טפחים לראשו ורובו, וטפח למלחו, ואם יהיו למזבח ארבע טבעות, נמצא שאין טני בדיו כי אם ה' טפחו, ואור זה אינו מתפיק לאדם אחד, וכ"ס לפי הטעם שכת' דפי' בהרחק' המלחן מן הכתל סתי אמו, ומחכ' כדו טולכו מס' טני כהנים זה בדר

ב עושה שלחן, עצי שטים, אמתים ארכו, ואמה רחבו, ואמ' זו צי קומתו, עס עובי השלחן, וכל אלו האמות, בינוניות היו, וכן כל אמות הכלים, ועושה מסגרת טופח, והוא מארבע דפים, הקבועים ברגלי השלחן, ועל עביס נח הכסוי, וזרחבם טפח, וכנגדם על השלחן, יוצא הזר והב, כל שהוא סביב, ותחת זוו' המסגרת קובע, בארבע רגלי השלחן, ארבע טבעות זהב, והשלחן, והמסגרת והרגלים, מצופים זהב :

זה, דנמצא לכל אדם בעיניו לכל גופו, אחת וטפח ומחנה ולכן ככון לומר שהיו סתי טבעות לבר קבועים מס בענין מכנסותנים בר אחד בכל טבעת, היה אלכסון המזבח מתפיק ביניהם, והוא עפי' החשבון שכתבתי בתלוית הפרכת, יותר מטבעה טפחים, רבהנו פני לאדם אחד, ואע"ג דמצינו במלחן לכל אדם טבעה טפחים ונחבי הוא מפני סכריכים לעבור דרך מס, בבזוכים ולחם הפנים בידם, וכדו מלא יפילו זה את זה מה פכדים כריך סיהיה מעט רוח ביניהם, ועוד עובי הסניפו הכ' מדיס על הקרקע ממעטים בסיעור זה על כל רחבם, ועל דרך זה יבא לסון הכתוב על נכון דכתב ועמית סתי טבעות זהב על סתי בלעותיו דרל זוותיו, וכדו מלא כאמר ראו הסני צוית מס אותם טברוח אחד, הסמוכים זה לזה, כתב על סני כדו לומר שהיו על פני הזווית המקבילי זה לזה בלבסון,

מאז וראוי מס בסני רוחות, ואפטר מזה דמו הכתוב באמרו והיה לסון חזיר, ולא כתב והיו לבתי לסון רבים, לומר מטבעת

אחד לבר, הוא בית לכל בר, ולסון רפי' טבחמם פסח על סתי הסעשים ואין לעמוד עליו לברר דעתו בזה נו: היה זר זהב דכתי' ועמית לו זר זהב סבי' והוא סימן לכתר כהונה: כל מהוא בסוכ' דף דף ח' ע"א גרסינן וכלף חזר דאמר מר

זר כל מהוא ע"ב: ב פוש' מלחן וכו' דכתי' ועמית מלחן עבי סתים וכו': עם עובי המלחן כן כתב רפי': וכל אלזו האמות בינוניות היו, וכן כל אמות הכלים חוץ מאחת על אחת, דמזבח הזהב, והאחמס זסור וקרבות מהזכרנו במזבח הנחשת, ודע כי דבר זה פלגנחא הוא דרמ' ורז' במכחות פ"א דר"י ס' ל' דאמו' כל הכלים מס בני חמסה, והרמבם בפ' ג' מה' ב"ס פסק כרמ' רס"ל כמ'ס בפסקא, וכתב הכסף משנה הטעם משום דאבא סאל קאזי כותיה: ועינה מסגרת טופח והוא חר' דפים וכו' כן פי' דפי' במכחות דף כ' ו ע"ב והתם איבא חאן דאח' דמסגרתו למעלה היתה, ולרדויה היה קבוע במלחן, ולא היה זקוף ועומד עליו על פתרו אלא ממפע וניסה כלפי חוץ, ועליו היה הזר, אבל למ' דמסגרתו למסה היתה דקי' לן כותיה סזכר בסס רבים, לא היה המסגרת קבוע במלחן לא ברגליו, והחלחן

והסלחן היה כעין כסוי עליו, וכמרוצה נוטלו ממס, סלא היה קבוע בו, וכן הוכיחו התוס' מס, ובמסכה דף ח' ע"א

ולא לסלחן, וסמא זה היה גבהו סל סמיטון עכ"ל, וא"ל לפום דבריהם אלא מן הסלחן ולמעלה, דהא אפילו לר' מרס"ל

דלא כר"ת סכתב סהיה קבוע בסלחן: וכנגדם וכו' זהו מה סכתו ועמית זר זהב למכירתו כביב: זר זהב סומן לכתר מ מלכות, כמ' דא ואל תקחזה לסלחנס סל מלכים: כל סהוא טעם לזה ככתתי בזר מזבח הזהב: ותחת זומת וכו' כן פירם רמ"י על מאו דכתו לעמת המסגר' תהיינה הטבעות: והסלחן וכו' מכותים זהב, כראה סהיה הסלחן מצפה מפני עבריו, מטום עליו

ג עושה, ארבע סניפין של זהב, רד"ב סמשה טפחים, וגבוהים ארבע אמות והצי, ומפוצלים היו בהמשרה מקומות מגבהם, והוא שמניה מרדבם מעט סכאן, ומעט סכאן, והורץ, שני חרוצים זה כנגד זה, וכל חרוץ עשוי למדרת הצי קנה בינוני, ובין חרוץ לחרוץ באמצע, נוקב נקב עשוי כמדרת החרוץ, וכן עושה כל החמשה פיצולים, חוץ מפיצול העליון, שלא היה בו נקב בין החרוצים, והפיצול התחתון, היה רהוק בסוף הסניף, אדר עשר טפחים ובין פיצול לפיצול, שני טפחים ומשהו, וכל המשרהוץ, אינם מניעים לטפה, ועושה עשרים ושמונה חציאי קנים, של זהב, ארוכים כרוחב השלחן ועובי שני סניפין:

ראמות הכלים חוץ מהמזכרים היו בני סמה וסלכן לא היו מקפלני הלחם, אלא טפחים לכד כדאות' פס במסנ', סהבאתי לעיל, הו סדויכס להיות גבוהים ועולי' על הסלחן, ככנר ו' לחמים ומעט יותר, כמו מאכתוב לקמן, ומן הסלחן לקרקע היה פס אמה וחצי, נמצא סהו סדויכס להיות גבוהים ויותר משלם אמות, וחצי, ולכן א"ל לומר אלא דמן הסלחן ומעלה קמיירו, ואין קפידא

אס יהיו יוצאים מן הלחם ולמעלה, אפילו לרבי יהודה, דכבירא ליה, דכל לחם גבוה טפחיים ומחכה, מפני סזה הוא נוו לסלחן, אבל רמ"י כחב בס"ס הכל' דף ז"ר ע"ב אגב ריהטא סהיו גבוהים עד לחם העליון, וי"ל דלא דק, דלא כמו' התם לאטמועינן לא סהסניפין מעמידין דופני הלחם סלא יסבר: ומפוכלים הו בחמסה מקומות, לחמסה לחמים, סהלחם האחר מונח על טהרו סל סלחן, כדאיתא בס"ס הכל' דף ז"ר ע"א: והוא סמניח וכו'. אל התום בס"ס הכל' דף ז"ר ע"ב ואכסר דאותן פיצולין היו

דגלים סמכויטוס בו בעפה סמגבוהים אותו מעל המכנרת, להראות להם לחם הפכים, כדאיתא בס"ס הכל' מס: ג עושה ארבע סניפין וכו' במכחות פ' י"א תנן וארבעה סניפין סל זהב היו פס, מפוכלין בראסיהן: דחכים ה' טפחים כרוחב לחם הפנים, כן כתבו התוספות במכחות דף ז"ר ע"ב, ולמ"ד דלחם הפכים, היה כתיין בפנינה דוקדת, היה רוחב הפכיף מחקסל כחצי גורן עגולה, וחללו לכד הסלחן: וגבוהים וכו' בס"ס הכל' דף ז"ר ע"א כתבו התוס' אל המזבח פץ סלם אמות, אין סיפור זה לא למזבח ולא

היו כעין פנימות לראשי הכניסין עכ"ל :
וכין חרוץ לחרוץ וכו' זל רמ"ז בס"ס הכ"ל
דף ב"ו ע"א מפולקין לתת ראשי הקנין

וכו' דקצרותיו לו הדפוסו' של לחם הפני'
וכפותיו אלו הבזוכים, סמניחוס בהם
הלכוכה וקצרותיו אלו כניפיים ומנקיותיו

באותם פיכולין, ו
והרבה פיכולין יש
בהן למנין הקנים
עכ"ל. תכאן מוכח
שאף לקנה האמצעי
היה לו פיכול, וזהו
התקב סבין הפנימו'
ונקרא גם הוא פיכול
על שם, ועוד ד
דבמקו' התקב הסניף
מתפצל לכאן ולכאן:
חוץ מפיוכול וכו'.
פעליו נסמך הלחם
העליון, דהכי איתא
בס"ס הכ"ל, דף כז
ע"א העלוונה אינה
בזוכה לא סניס לפי
שאין עליה משאוי:
והסיכו' התחתון וכו'.

ד מעמיד הסניפין האלו, בענין
שהפיוצו' התחתון, עול' מעל השלחן
שני טפחים, ורהבם נתון בארך
השלחן, שנים מכאן, ושנים מכאן,
וסוף רהבו של כל אחד מהם, מכוון
לסוף ארך השלחן, נמצא שבין
סניף לסניף שבצדו, שני טפחים
מארך השלחן, ובינו לשכנגדו, בצד
האחר, כל רהב השלחן, דהיינו ו'
טפחים, וכל פיוצול שבסניף האחד,
מכוון לפיוצול שבנגדו, בסניף
שבנגדו, והקנים נתונים לרוהב
השלחן, על הפצולים האלה, צדס
האחד, נח בפצול שבסניף אחד,
והשני נח בפיוצול שבנגדו, בסניף
שבנגדו, וכן כל קנה וקנה: ה
מעמיד השלחן, ארכו לארך האהל.
רוחק מן הפרכת ה' אמות, ומקרשי
הצפון, שתי אמות ומחצה:

אלו קנים, וטעם
היות' כך מן הפסקא
דלקמן תדענו וכן
תרע טעם לארכם:
ד מעמיד הסניפין
וכו' במחמות דף כ"ד
ע"ב פליגי בכורת
לחם הפני' דר' חנינא
סבר דכמן תיבבה
פרוזה היה עמוי וכו'
יוחנן סבר כמן ס
כפיכ רוקדת, וחמרי'
התס, דלמ' ד כמן
תיבבה פרוזה סניפין
על בכי קרקע היו
מונחי, ואע"ג דתני'
כותיה דר' יוחנן ספק
ה'תבס' בפ"ה דה'
מעשה הקרבנו' כר'

טעם סוף גובה הלחם התחתון, שלא היו
כופלים אותו, כי אם טפחיים, לר' מ'
דהלכתא כותיה משום ראבא שאול קאו
כוותיה כי כן פסק הרמבם, בפ"ה דה'
ב"ה ומן השלחן עד הקרקע תס' טפחי'
סביס הכל יא טפחיים: וכוין פיכול וכו'
בש"ס הכ"ל דף ב"ו ע"א מפורס סבין הוא
מפני שאין כל עובי הקנה נסקע בטולי
הלחם, אלא יוצא לחוץ מאהו כרי סיבבם
האוויר בין לחם ללחם: וכל המעשהוין
וכו' גם זה טעם: ועושה כ"ח חבאי קנים,
וכו' מפורס טס במסנה וברף כז ע"א
ילף לה מקרא, רכתיב ופעית קצרותיו

חנינא משום דקמים מר' יוחנן ואף רמ"ז
בפ"ה החמס פורס כורת לחם הפנים כר'
חנינא: בענין שהפיוכול וכו' כל זה מפורס
מפירוש הפסקא דלעיל, ואף למאן דאמר
כמן כפיכה רוקדת היה הפיוכול התחתון
למצלה מן השלחן סני טפחים שלא היה
מן הסניף כלל למטה מן השלחן לא על
גביו היה מונח ולא היה ארוך כל כך לא
חסר ממנו כל מה שיש מן הקרקע עד
השלחן: והקנים כתוכים וכו' ומשום הכן,
היו כריכים להיות, אריכים כרוחב
השלחן וכעובי סני כניפין, ואע"ג דיס
לרקדן מן המענה והתוכפתא שלא היו
הסניפין

הטכופין תפוצלין כי אם שיכול אחר ותו
לא ושאר הקנים הלחם עמנו מעמידם,
ולפי זה נמצא ס"ב קני' א"ל להם להיות
ארוכו כי אם כרחב ו
כבר זהב טהור עשה המערה,
ונרותיה, אבל מלקחיה ומחתותיה,
ובלו שמנה, אינם בכלל הכבר,
ומרה שהו' בכלל הכבר בלו'
מקשה אחרת:
גבהרה של מגורה, שמטרה עשר

כל האמות שמוצה להם מהם לכותל,
ומהם לפרכות הם אויר תמם, כמצא
שמקום הכלים נכלל באויר סביביהם,
ומזבח הזהב כבר
הוכחנו במקומו,
סיהיה כלו בעט' אמו'
הפכמויות, והכו פי'
הברויות ה' אמות,
בין צד המגירה, ה'
הסמוכה לכתל, לצד

רוקדת ע"כ, וכלומר רכיון דאיכא מ"ד
כמן ספיכה רוקדת דא"ל להיות על פי
דקרוק זה ס"מ סאין הדקרוק ככון:
ה מעמיד הסלחן וכו' בס"ס הנ"ל דף
ז"ח ע"א גרסינן ת"ל כל הכל' שבמקדש
ארכו לארכו של בית חוץ מארון, ועי'
דפי' כל הכל' כגון סלחנות ארכן לארכן
של בית ממזרה למערב ע"ל, ואע"ג
דר"א בס' פליג' עלה טחא דר"א ט"ט פ"א
דהלכות בית הבחורה, כ"ד דס"ל הכי
סס במטנה: רחוק מן הערכ' בבריותא
דמס' מרות גרסי' המגורה והסלחן היו
לפני' מן המזבח המגורה בררו' והסלחן
בכפון' וחמשה אמות בין המגורה לסלחן,
סתו אמות ומחצה מן הקרפים שבדרחם
למגורה, וכן מן הקרפים שבכפון לסלחן
וחמשה אמות ממקומו לפרכת, וחמשה
אמות ממקומם למזבח ע"כ, וכמצא בזה
כתוב בר"ה, והכך רואה בעיטך שמקו'
הכלים, נכלל במרות האן, סחרי מעולם
לא שמענו סיהיו כלום לו עומדים בכס,
ולכן צרכו' אנו לחלק ומפני זה אומ' אנו
סכמו סהשתי אמות ומחצה, סכו' הסלחן
לכתל הם אויר תמם, סצרכים היו לכך
לפני כהנים כמ"ס לעיל בס' דס"י, כן

הסלחן הסמוך כמו כן לכתל סתי אמות
ומחצה מן הקרפים שבדרחם לאותו צד
של המגורה, וכן מן הקרפים שבכפון
לאותו צד של סלחן, וחמשה אמו' ממקומ
הפכמי' לפרכת, וה' אמות מאותו מקום
תמם, לסוף המזבח נמצא סכל הסלטה
כלים סני' הם במה סהם כלולים באויר
סביביהם: ומקדשו הכפון וכו' זה מפורס'
דף ל"ג ע"ב: ו כבר זהב וכו' במנחות
דף פ"ח ע"ב פליגי בה תרי תנאי לוי' א'
דר' נחמיה חד אמר דכרותיה בכלל הככ'
וחד אמר דאינס בכלל, ור' יהושע בן קרית'
כמי הכי ס' ל, ומ"מ פסק הרמב"ם בפ"ג דה'
בית הבחורה כמ"ד סהם בכלל, מסוס
דמצינו אמוראי דס' להו הכי, ובר"ה פ"ט
איכ' מ"ד דאף מלקחיה ומחתותיה באות
מן הכבר ואדרבא גביעיה כפתוריה
ופרחיה אינס באות מן הכבר, והרמב"ם
כתן טעם לזה מפני סאינס מעכבים
כסאינס באים זהב, דהכי אית' בס"ס הנ"ל
דף כ"ח ע"א, ומ"מ חקן לא קי' לן הכי סהר'
בתלמוד דירן ליכא מאן דס"ל הכי: ומה
סהוא וכו' דכתיב וזה מעפס המגור' מקדשה
זהב, ער ורכה ער פרחת מקדשה היא:
ז גבהת

פ"י לא מעשה חושב פ"ז פ"י לא

ז גבהה של מזירה י"ח טפחים וכו'
 ממרא דממואל מטמיה דסבא סס ע"כ
 וכתוב סס בתוספות ז' י"א , בסס

גביעוס והכפתור והפרח היו בטפח
 העליון בענין זה, והסני גביעי האחרים,
 היו בסני הטפחים האחרים זה למעלה

מזה וכל אחד מהם
 מקיף את הקנה ס
 סביב , כמזא סכל
 הגביעוס הרחוקים
 מהכפתורים , כגון
 סני' א, והכפתורים
 הרחוקים מהגביעי'
 כגון הסלסה שתחת
 כל סני קני' והסרתי'
 הרחוקי מהכפתורי'
 כגון הפרח סממעל
 לרגלים סויס הס ,
 לענין סכל א' מהס ,
 מקיף את הקנה ,
 סביב , סביב , וכל
 גביע וכפתור ופרח
 הסמוך זה לזה , כגון
 אותס סכגוף הסמרי'
 למט' והגביע העליון

טפחים , הרגלים והפרח שלשה
 טפחים , וטפחים חלק , וטפח שבו
 גביע וכפתור ופרח , וטפחים חלק ,
 וטפח כפתור , ושני קנים יוצאים
 סמנו , אחר הילך , ואחר הילך ,
 ונמשכין בעגול ועולין , כנגד גבהה
 של מגורה , וטפח חלק , וטפח
 כפתור , ושני קנים יוצאים סמנו ,
 אחר הילך , ואחר הילך , ונמשכין
 בעיגול , ועולין כנגד גבהה של
 מגורה , וטפח חלק , וטפח כפתור ,
 ושני קנים יוצאים סמנו , אחר
 הילך , ואחר הילך , ונמשכין בעיגול ,
 ועולין כנגד גבהה של מגורה ,
 וטפחים חלק , נשתיירו שם שלשה
 טפחים שבהם שלשה גביעוס
 וכפתור ופרח , ובסו בן היו שלשה ,
 גביעוס וכפתור ופרח , בכל קנתי
 כנגד אלו :

ר"ת רכפק' ליה לטבא
 מקניפי סאכל הסלחן
 לכורך לחס הפניוס
 סהי' גכהן י"ח טפחי'
 והמכור' היתה להאזיר
 על הסלחן , וכרא' דלא
 אמר ר"ת דבר זה
 מעולם , דהא סניסין
 כנגד לחס הפניוס ,
 ולקמן בפרק סתי
 הלחס אמרינן דלר'
 מחיה מקרס סלחן
 י"ב טפחים ולמעלה ,
 זלר' יהודה ט"ו ללבד
 מרגלי הסלחן אמה
 וחזי מר' עכ' ל"זוכר
 כתבתו בסניפון די
 הכורך בענין זה ע"ס
 הרגלים והפרח :

וכו' בענין זה היא מוחלקת במימרא
 דסבא הנ"ל , אבל בר"ה פ"י כותן בין
 הקנים סני טפחים חלק , במקום טפח
 חלק וגוף המגורה למעלה אין בו חלק
 אלא ג' טפחי' שבהם הגביעי' והכפתור
 ופרח , ואין ק"לן כתלמווא דידן , וכן כתב
 רש"י וכן פסק הרמבם בפרק ג' מהלכות
 הנ"ל : וטפח סבו וכו' הסברא נותנת
 סהיו זה למעלה מזה אבל רש"י במכחות
 דף הכ' לכתב ז' וטפח' סבו מחד אחד
 של מגורה גביע ומוגד סני כפתור , פומ"ל
 ומחד סניסין פרח עכ"ל , ולרבדיו אלו
 אומר אחי סאף הגביע העליון מהסלסה
 גביעוס

והכפתור ופרח סלמעלה , וכן הגביע
 העליון והכפתור ופרח סככל קנה , סויס
 הס לענין סלא חיה הקנה מוקף מכל א'
 מהס לבר , אלא מעלפתס כאחד , כמ"ס
 רס"י , ובה כתיסבה תמיהת התוספות
 סכתבו ז' וטפח סבו חיה גביע כפתור
 ופרח , יס תימא למה חיה מסוכה מסאר
 גביעוס כפתורים ופרחים סהיה לכל
 אחד טפח , ולסלסה אלו לא חיה כו' אס
 טפח עכ"ל , ומ' מכתלי בות' , כיכר דלא
 ס"ל כרס' אלא כפי מה סהדעת מכרעת
 סהיה הגביע , והכפתור ופרח , זה על
 זה , וגובה סלפתס כאחד טפח , וכל
 נתי

נמו דכ' מהלמה גביעים של מעלה
היו זה בתוך זה, מקיפים את הקנה,
בגובה טפח, והפניו טפחים אחרים אחר

לכפתור ואחר לפתח,
דלול תומא הכי,
לא ידעתי מאי קאת'
סהיה לכל א' טפח,
סהרו לא היה להם
כיואם ג טפחים לב'
גביעיו וכפתור ופתח,
אבל בענין זה אחי
ספיר דמסוכה זה ה
הגביע וכפתור ופתח
של מטה סאין כל א'
מהם עולה בגובה
כיואם סלים טפח,
מפיר הגביעים ו

ח ארך שורת קני המנורה,
מלמעלה, היה שנים עשר טפחים;
ט רגלי המנורה, היו שלשה,
כמנורות שלפני השרים, הגביעים
הם כביסות רחבים בפיהם, וקצרים
בשוליהם, והכפתור הוא כביצה
ששני ראשיה כדים, והפרח הוא
כפרח העמוד, והוא כקערה
ששפתה כפולה לחוץ, והקנים היו
דקים מלמעלה, שהיו מתקפלים,
ועל כל נד היה שם טס זהב, שהשמן
והפתילה עומד תחתיו ופני הנרות
שבששת הקנים, נוטות לאמצעי,
ופי נד האמצעי, עולה, למעלה,

ולמעלה תמעה טפחים ע"כ, מכאן מוכח
שהקני יוצא על הכפתורי, ולא באמצעו
כמו שזוירו המזכירים עלו היה כן נמצא

היות גבהה מטפת
קנים ולמעלה תמעה
טפחים וחצי, ומקרא
כמו מסייענו דכתיב
וכפתור תחת פני
הקנים, ולא כתב נגד
פני הקנים, ומ"מ
עובי הקנה נכלל
בטפח הכפתור פ
שהיתה יוצאת ממנו
בראשו, ומליסנא ד
דמומרא המזכרת יס
לדקדק' כן דלא קאמר'
ופני קנים יוצאים

והכפתורים ופרחיו, סכלם עולים בגובה
ספתיהם, מכרעת סוף הפרח החתום
הסמך לרגלים היה גבוה טפח: בעיני
תובה זו לא נזכרה בממרא ומיברו רס'
שבחמם, דכתב יוצאים באלכסון כראיה
דלא הם בעיני, אבל הרמבם כחכורו
לא הזכיר תיבת אלכסון לא כת ונמס' י'
ועולים, וכן הוא בר"ה וכן בס"ם וכתב
בעל חבת התסכן שנראה מזה שהיו
ע"י הקנים כמעט בעיגול, והכי מסתבר'
דבהכי הם רומי לנגלי הרקיע הנושא'
סכנה כוכבי לכת סכננרם הם הסכנה
נרות כדאיתא בברוייתא דמ"מ: וכמו
כן היו שלם וכו', הכי משמע לי, וכן הכי
בעל חובת הבית זלמן רס' דלא כתאן
ס"ל שהיו מפזי' בכל הקנ': ח אורך
סורת וכו' בס"ם הנ"ל דף כ' ע"א מבינו
ראמר רב גבהה של מנורה, מספת קנים
ולמילה

ממנה דקאו אמורה אלא ממנו דקאו
דכטל כמעוטו שהיו הקנים כל כך דקים
שהיו מקפלים אותם למעלה להטו' הנר
דהכי איתא בס"ם הנ"ל דף פ"ח ע"ב,
לפימה שפ רס' רס' התם א"כ נמצא היות
בין פני קנים לשני קנים שלמעלה טפח
חלק וטפח כפתור דהיינו פני טפחים,
ומסתבר שהמרחק שהיה ביניה מלמטה
היה פיה בכל הקנה עד למעלה, ולכן
בשבעה קנים פים ביניהם מרחקים
יעלו ליב טפחי, כארך הפלחן וזוה אחי
ספור מה סכחי החוכ' שהבאתי בפסק'
ז' אגב ריהטא שהמזכיר כעפות להאור
הפלחן, רכשהווא מונחת מרח ומערכ' פ'
לקצן כל הנרו' הם ניבח ארך הפלחן ממס'
לא פחות, ולא יותר: ט רגלי המנור'
וכו' כן כתב רס' והרמבם בפ"ג מה'
ד

פ"י מעשה חושב פ"ז פ"י לב

ב"ה: הנבועים וכו' כל זה בהלכות
 פ' הנ"ל והוא מהפ"ס הנ"ל דף כ"ח ע"ב:
 וכל קנה וכו' ועל כל כר וכו' כל זה בס"ס

מוכנס לאיכא למירק בה טובא, ח
 חז"ל, מאף לרבי ים לו מקרא מן
 התורה, דכתיב וערוך אותו אהרן ובניו

וכו' לפני ה' ולא
 אלימא קרא רח"בם
 מקרא דר', לבסל
 הכלל דהלכה כרבי
 מחבירו, ועוד דקרא
 דרא"בם איכא ראייה
 לרבנו לא לתסובה,
 מלא יקס' עליו, מקרא

באמצעו, ואינו פונה לשום צד:
 מעמיד את המנורה, גובה
 השלחן, אורך שורת הנרות
 לאורך חבית, רחוקה מהפרכת
 חמש אמות, ומקרא שי הדרום
 שתי אמות ומחצה, גמצא
 שארך שורת הנרות בלרה כנגד
 ארך השלחן:

פריקא סליק

דרבי, דהכי גרסינן
 במנחו' דף ג"ט ע"ב

ת"ר מורה ומערב הומו מוכחין דברו רבי
 רח"בם אומר כפון ודרום מ"ט דרבי נמר
 ממנורה מה מנורה מורה ומערב, אף
 חכי כמי (פי' המנורות ושלחנות טעמה
 שלמה) מורה ומערב, ומנורה גופה
 מ"טן מדכתיב כבר מערביו וערוך אותו
 לפני ה' (רמסמט אותו לפני ה' רס"י)
 מכלל דכולהו לא לפני ה' ואי ס"ד כפון
 ודרום כולהו כמי לפני ה' ניגיה, ורח"ב"ס
 מ"ט גמר מארון מה ארון כפון ודרום,
 אף הכי כמי כפון ודרום ורבי כמי כובמר
 מארון, רכין חוץ, מחוץ, ואין דכין חוץ
 מפניו, ורח"ב"ס כובמר ממנורה, אמר
 לך מנורה גופה כפון ודרום הוה מנחא,
 לא הכתי' וערוך אותו אהרן וכו' דמכרד
 להו אכרודי, רתיא אל מול פני המנורה
 יאירו טבעת הנרות מלמד שהיו מכרדים
 פניהם כלפי כר האמצעי ע"כ, ופי' רס"י
 דמכרד אכרודי לעולם כפון ודרום מנחי
 ואפילו הכי לויכא אלא חר כלפי מערב
 דהיינו אמצעי, ספי הפתול כלפי מערב'
 וסאר הפתולות מדרות פיהם כלפי
 האמצעי

הנ"ל דף פ"ח ע"ב,
 לפי פו' רס"א רהס,
 הראשון דעת רב הוב'
 והטעם דעת ר' איעד
 ברבי דרוק וסניהם
 ס' להו כמ"ד דאף כ
 כרותה היו מקשה
 דכותיה פסקו לפני:
 ופי הכרו' וכו' בס"ס
 הנ"ל דף ג"ח ע"ב

גרסינן דתיכיא אל מול פני המנורה ואיר
 טבעת הנרות מלמד שהיו מדרין פיהם
 כלפי כר האמצעי ע"כ: ופי כר האמצעי
 וכו' גרסינן בספרי ע' בהעלותך פסקא
 ח' הא כוכר שלמה כלפי מורה ג' כלפי
 מערב, ואחת באמצע, במכאז כלס
 מקבלים את האמצעי, ע"כ ומדלא קאמ'
 לאחה כר פונה האמצעי ס"מ שהיה עולה
 למעלה וכן איתא בספר חכמת המסכן
 גמאן דס"ל דמורה ומערב היו מוכחים
 דכותיה מוכח בפסקא דלקמן:
 מעמיד את המנורה וכו' זה מבואר ממה
 סכתבתי במקום השלחן: אורך שורת
 הנרות וכו' איברא סה"מבס כפ"ג מה'
 ב"ה פסק כרח"ב"ס דכפון ודרו' היו מוכחין
 אבל הר"אבר ז"ל הסיב עליו וע"ד הקלופה
 כראה שאם אין להל"מבס טעם לפסק זה
 כיו אם מ"ס הכ"מ לא מן הסס הוא זה
 לקיים דבריו, והוא סכתב דפסק כרח"ב"ס
 אע"ג דקילין הלכה כרבי מחבירו מסוס
 דקרא ראל מול פני המנורה ואירו טבעת
 הכרו' מפי' לי' ובמחול' מכבודו במקומו

האמצעי, עכ"ל הרי מסורם ללא ממקרא זה נפקא ליה דצפון ודרום היו מוכחין אלא שים ליטב המקרא הזה עפ"י דרכו דס"ל הכי בלח הבריותא דקתני דפי נר האמצעי ממוכה, והו דקרא לו קרא לפני ה' ועפ"י זה כתיבנה קוסוא גדול' דלמה ליה לראב"ם למילף חוץ מפנים הואיל וס"ל רמנור נופה צפון ודרום הוה מנחא לילף ממנה וליהו חוץ מחוץ, אלא ודאי הוא מפני טעל המנורה אין לו ראיה, לא הכי ס"ל והפסוק המננרו ים בידו לטפבו על פי סבריהו, ולכן לא רצה לילף ממנה, אלא מארון שים עליו ראיה גמורה שהיה מונח כך כדאיתא התם בעמוד א', ואף אם כאמר שים לו משפלה ראיה גמורה, מ"מ הפסוק מתווסב חקר לרברו רבי, שהרי לרברו ראב"ם כריכו' אנו לומ' פני כד האמצעי כוטה למערב ואם כן מה הועילו בתיקון זה, ~~גדל עליו יאמר~~ לאורה הוא כדריך הלא כד האמצעי כוטה למערב, ואין סם דבר מפסוק בוכו לפרכת, אבל לרבי אין אכחו מכרמים לומר שיהיה פי כד האמצעי כוטה לסוס כד, אלא שהטם סל זהבסעליו נקוב באמצעיותו ועולה עליו כמן ספופרת קיין, ודרך סם עולה הפתילה למעלה באמצע הנר, ודבר זה פטוט, כי במה מרות בזמן הזה עסיזים כך והכי מוכח מהספרי שהכחי בפסקא דלעיל, ואעפ"י ש"מ אף לרבי הסלסה מזרחיים פוכים למערב, אין קסידא שהרי מאר הכרות, עומרים לפנייהם ומעכבים כיופץ אורם, והיינו דמכאן אמר ר' נתן בס"ם ובספרי הכ"ל דהאמצעי ממוכת, והוא דלהוכיח יותד פלאין הק"ם כריך לאורה, אף

המזרחיים היו כריכים לפנות למזרח, או כלס לכד הסלחן, ולמה נהספו למערב אלא כדו סיקבילו פני האמצעי, מכאן שהאמצעי ממוכה, הרי מסורם מהכתו והבריות והסבר' יותר מתיסבים לרברו ר' ומהספרי פטוט הוה פהוא כר', וכן בבריותא דס"ם הכ"ל בע"א מוכח כותיה דת"ר כל הכלים. מהו במקדס ארכן לארכו סל בית חוץ מארון, ולא קתני המנורה וא"כ אין כח במ ס הכ"מ לבטל הכלל דהלכה כר' מחבורו, ומ"ס דמתניתין דפרק סתי הלחם דקתני כל הכלים סבמקדס ארכן לארכו סל בית, ותו לא, אחיא כרא"ב ס, דאמרינן תנא וסויר ארון דלכ"ע לא הוה ארכו לארכו סל בית וכרות, דאי כר', דלא סויר אלא ארון קסויא מאו סויר דהאי סויר עכ"ל, סותיה דמר לא ודעמא שהרי הכלל דתני וסויר ומאי סויר דהאי סויר הוא היכא דקא חסוב התנא כמה דברים שים להם דין אחד ומסויר מאתם שים להם אותו הדין עצמו, אם הם יותר מאחד אמרינן תנא וסויר דלא רצה לסרוח התנא, ולמכוחם כלס כרוכלא, ואם לא סויר לא חדא מקמינן מאו סויר דהאי סויר הואיל וסרח כל כך לא הוה ליה לתנא למייע עצמו מלחסוב אף אותו האחד ססויר שהו דבר קל לבכו הסרח סעס למכוחם כלס זהו תורף רברו בעל ס"ה בכללי המסנה סלו, ואם כן קוטעו וו אין לס סויכות לפינן זה כלל שהרי לא קחסיב התנא כל הכלים אחד לאחד שים להם דין זה, ומסויר חדא אעפ"י שים לו אותו הדין בעצמו, אלא אדרבא, מה ממסיך אין בו אותו הדין, ועוד דכלל כול

ולא על הסלחן ארכס לרחבו ע"כ, ואס
 כן אף בהס קפיד טיהיו כמאר הכלים
 כל היכא דאפטר, אבל בעת תמוס, היו
 כתונים כמו הארון דא"ל בלאו הכי,
 אס כן איפה און לנו סוס הכרה לומר
 דמתניתין ר' ראב"ס הוא, ועוד בפירוש
 כתבו התוספות ב"ס הנ"ל דף כ"ז ע"א
 דמתניתין ר' הוא אס כן הדרן לכללין
 רהלקת' כר' מחבירו כמו טסקה הראב"ד
 ואי לאו דמקפיד' הייתי אומר סברת
 הרמב"ס בבבלי היתה כבודס' הירושלמי
 דסקלים פ' שלס עמרה סופרו' טהובאה
 בתקעו' סס בע"ב דמתניא איפכא דר'
 הוא דס"ל כפון ודרוס וראב"ס מורח
 ומערב, ומסוס הכי פסק דווקא כר'
 מחבירו במנר', אבל כבר בתבו התוס'
 דאותו הירושלמי כר' יסוב כי יס סתיר'
 פס מיביה וביה עפי' אותו הגירסא, ואס
 תרב' לראותו קחנו מ"ס, וא"כ און לעמוד
 עליו ולפסוק על פי אותה גירסא, וכ"ס
 לגירסא שלפני בירושלמי דהוא כמו
 בבבלי דראב"ס הוא דס"ל כפון ודרוס,
 היו מוכחין, ולא מבאתי הפרס בין ה
 הירושלמי והבבלי לא סבורשלמי כתוב
 ר' אלעזר במקום רבי:

באמרו כל הכלים וכו' ואכן ק"ל דאון
 למרון מן הכללות אעילו במקום סנאמר
 בהס חוץ, דהכי איתא בערובין דף כ"ז
 ע"א כ"ס הכא מלא באמר בו חוץ, ואפי'
 תימא סקוטוא זו סויכא אף בענין זה,
 מ"מ און להוכיח דמתני' כראב"ס חדא
 מ"מ ס התי"ט דלא סויר כלום, סהרי ארון
 בפנים הוא ובפנים לא קמירוי ע"כ, וחוא
 טעם הבון סהרי לר' המחבר המטפה
 מביכו דס"ל דאון למרון חוץ מפני' כדאוי'
 ב"ס הנ"ל ס"מ סאון להס סויכות זה
 עס זה, ועוד אומר אבי סאפי' כאמ' דאיירי
 אף בפנים הרו סויר אף הקנים, סכססו
 מסודרי', תחת להס כמכא ארכס לרחב
 סבית, כמו הארון, דשלחן מורח ומערב
 קאי והקנים כתונים לרחבו על סניפין,
 ואון לומר סאון הקנו בפני עבמן נקראיס
 כלי להיות כאמר בהס דין זה, סהרי בית
 קבול היה להס, ועוד דמראנו לתוספות
 ספירמו, מאי דחק סמערב סבת סומט
 את הקנים וכוונס לארכו של שלחן דר"ל
 על הרכפה, סעל הסלחן לא היה מקום
 פנוי להניח הקנים לארכן, וכתב התי"ט
 דמסעס זה דכל הכלי' היו ארכן לארכו
 סל בית, הונכרו להניחם על הרכפה,

סליק פרקא

פרק ח

י' פ'י הארון וכו' דכתיב ועמית ארן	סל טן, ואיפה ספתיו העליונות כזהב
וכו' וכסית	סכאמר וכסית אותו
וכו' והכפיו הזה וכו'	זהב סהור מבית ז
כד' ה' פ' גרמי' כיכר	ומחוץ תכפנו מלמד
עשה בכלל את הארון	סחופה ספתיו ה
עטין סלום תיבות סתים סל זהב ואחת	העליונות כזהב, ובמררס סיר סמיריס
ט א ט	ג i רכא

רצא בפסוק תודו זהב איכה מ' ד רחוב'
אחת היתה מנופה מבית, ומחיצ, ומ' מ'
אכן לא כוז מבד' ה' ב' הארון זה וכו'

דכתיב ועמית ארון
עצי סוטים וכו' :
אחתים וכו' בכוניות
כי כבר נכבד הלכ'
כר' מאיר, וכיומא
דף ע ב ע ב בקחסיב
האמות לוייה: ועובי
סולו טפח הכי אות'
בכתרא דף י' ע' א':
והחיכוך וכו' גרכוכן
ביומא דף ע"ב ע"ב,
אמר רב יהודה שלם
ארזות עטה בכלל
אמכעו של עץ הטעה
פנימו של זהב סמוכ'
מיכון עטרה ומסחו
זהא תביא אחד, קסד
נמסחו לא קסוהא הא

זה, לא הורה קביע בו, ארז
בשפתו העליונה, אבל הצפוי
במבית, וטרוץ, עשוי בשרתי
גרונות אור שהיה נרתן בו,
ואהרד לפניו ממנו: ב' ד' ארון
זה, היו שר עצי סוטים, אכת'ם
ווצי גרוכו, ואמרה ונצי דהבו,
ואמרה ונצי קונתו, ועובי שוליו
טפח, נמצא היות גובה הפנימי
של זרב, עם עובי שוליו שבנה
טפחים, ועובי כל כתרל ממנו, עם
עובי כותרל הפנימי הצי טפח,
וההיצון של זרב עורף עליו
בגבהו טפח ושני משהוין משרה
לשוליו וטפה לכפרת, ומשרה
לזר, נמצא גובה ההיצון עטרה
ושני משהוין, ועטרה הליו בעיני
כתרלי הפנימי:

הכהן שלם אמות דהוינו ית טפחים
וסארון לא היה נחלה למט' מכתפותיה'
כי אט פטה טפחים, וסנו שלמו טפח,

אס כן נמצא סוס
מסליו עד הקרקע
יותר ממסר טפחים,
זהו חירף דברו, ואס
כן אופיא דמסולו
המניני עד הקרקע
קחסיב אילו ק' לן
כמ' ד רעביו טפח
ארון עטרה וכפרת
טפח הל' ועל מסהו
זר דאחיא ככ' ע ולא
קחסיב ליה און ק'
קפידא, כיון סהיא
פחות מטפח, כי
בכיוכא בנה בממח'
דף ג' א' מסניכן
כרין ואף ממחי דחי'
בסוכה דף ד' ע"ב

וס להוכיח כמ' ד און בעביו טפח דאחיא
התס, וסאניה גבוה עטרה מנ' לן אותמר
רב ור' חורב הביבא מתנו בכולה סדר
מועד כל כי האי זוגא חלושי רבי ונחנן
ומפוליו ר' ונחנן ארון תקסע' וכפרת טפח
הרו כאן עטרה, וכתיב וכוועדתי בחוף
בני ישראל, ודברתי לך סס, ותכוא ר'
יוכי אומר מעולם לא ירדה סכינה למטה
וכו' ע"כ ופירס רס' אל ותכוא לעולם לא
ירדה סכינה למטה מעטרה, וקרא כתיב
דעל כפרת ירד ס מ למעלה מעטרה
מפסקין רשותא עכ' ל, ואז אמרת דאף
עובי סולו החכוך טפח כמכ' דלא מפסקין
רשותא עד למעלה מאחר עטר, ולא ההי'

כמ' ד ים בעביו טפח, הא כמ' ד און
בעביו טפח, ומחי מסחו זר ע"כ, ופי'
רס' אל כמ' ד ים בעובי סולו הזהב טפח,
כאשר ים בעובי סולו העץ עכ' ל, וכו' ל'
להוכיח כמ' ד און בעביו טפח מסתמא
דחלמורא דטבת דף כ"ב ע"א דגרסיכן
התס אמר רבי אלעזר המוציא מסאני
למעלה מעטרה טפטים חויב, סכן מסא
בכיקהת מנ' לן דכתיב וכו' ואיבעות
אומא מארון דאמ' מ' ארון תפע' וכפרת
טפח הרו כאן עטרה, ונמורו דכל טונא
דמורלי במוס' תלתא מלעיל, וחרי תלתו
מלרע אשתכח דלמעל' מעטרה הוה קאוי
ע"כ, ופורס רס' רגובה ארס כינוכי עד

פִּי מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב פִּי דָד

הסוכה כמרה ער סתהיה גבוה אחד
 עשר טפחים, אלא ודאי תוכה כמ' ד' און
 בעביו טפח, וכן מת' ט' סס בגובה
 הכרובים סאכתבנו
 לקמן, יש להוכיח כן,
 זכיון דלא קילן כמ' ד'
 יש כעביו טפח כמחא
 דעובי פוליו מסהו,
 דה' כ' רטי' דמ' ט'
 דומא המכר לעול

דמסוה דקאמ' רב יהודה בחיובן אעובי
 פוליו קאי, והאי דקאמ' ס'ס' מאי עסוהו
 זר אברוייתא קאי דרב יהודה לא איירי
 בזר כלל זהו ת' ד' דבריו: ועובי כתליו
 וכו' במנחות דף כ"ח ע"ב להוכיח שא"א
 סיהיו הכרובים נתוכים לארכו של ארון,
 גרסינן אמר ר' יהודה תרו נברו באמתא
 ופלגא לא בני ע"כ, וא"א דעובי כותלי
 החכון און פניו מני' לוחה היינו
 דלא קמטיב אלא אמתא ופלגא פסוהו
 רוחב הארון עץ ועובי סני כותלי החכון
 מפחיתים מטעם לא קמטיב ליה אלא אי
 אמתת סמניעים לטפח ארכא אמתא
 ופלגא לינקט אמתא וד' טפחים לרבותא,
 אלא ודאי אינס מניעים לטפח, וכיון
 סאינס חזי טפת לכל אחד כאמר דסוים
 סס לפנימי והכו מתתבר, סהרי פניהם
 במקום כפוי עומדות, ומסתברא סהיו
 סוים: ג' וארבע טבעות וכו' גרסי'
 בר' ס' פ' וארבע טבעו זהב היו קבועו'
 בו סתים בכפונן, וסתים ברומו, סבהם
 היו נתונים הכרובים, ולא היו זוים מסס
 לעולם, סנא בטבעות הארון, והיו הכרובי'
 לא יסורו ממנו ע"כ, ודקתכו לכפונן
 מלחמותו חפני סמנו כותלי הדומא היו
 ט ב כתונים

נתונים כנגד סני רוחו' א, כמו סאכתוב
 לקמן, ומחאתי להרמ' בן סכתב בספרו
 סרעת הרלב' ע' הו'א, סהיה לארון ארבע
 דגלים ובהם היו
 קביעי' ארבע טבעו'
 אלו, סבהם הכרובים
 סהיו כוסאים אותו,
 ועוד לו ארבע טבעו'
 בר' זויתו למעלה
 מאלו, לנפיו, ודחה

דעה זו כסתיו ירוס, אבל רחיתי ביומא
 דף ע"ב ע"א סאף התוס' כתבו בספת
 רפה וכבובר ראם פכראה להס, סהיה
 לארון סמנה טבעות בארבע מהם סו
 הכרובים קבועים בו, ובארבע מהם היו
 מנוחים הכרובים לסאת אותו, בסעת
 סלוק מסעות ומכויאים רחיה לרבריהם,
 ממאי רכתוב בארון, וינקת לו ארבע
 טבעות זהב, ונתת על ארבע פעמותיו,
 וכתר כתוב, וסתי טבעות על כלעו
 האחת וסתי טבעות על כלעו הסנית,
 אבל רטי' א' בפירוש סתורה יסב הכתנ'
 בענין סלא יקסס כלל לפי האמת סלא
 היו סס אלא ארבע טבעות, ואף הרמכין
 סודה לפירושו זה לא סהקסס עליו דבר
 מה יאביאנו לקמן בחקומו, ואמת הוא
 סאף התוספות מרוב הדומקים סכתבו
 סס הניתו הדבר בכ' ע, אבל לער"כ
 דבלא עיוון אחר א"א להיות זה, סהרי
 גרסינן במנחות דף כ"ח ע"א ת"ר כל
 הכלים סבמקדס ארכו לארכו סל בית
 חוץ מארון סארכו לרכו סל בית וכך
 הוה מוכח וכך היו בריו מנוחים, מאי
 קאמר הכי קאמר כך הוה מוכח מ"כבריו
 כך סו מנוחים, ובריו מכלן דחטו'
 9 ויארכו

ויארבו הברים, וכול לא יהו כובעים
 בפרכת, ת"ל ויראו או ויראו יכול יהו
 מקרעו בפרכת ויבאין ת"ל לא יראו
 החובה, הא כיצד, דוחקין ובלטין בפרכת
 ודומין כמין סני דדי אסה סכאמר צרור
 המור דרדי לי בין סרי ילני ומכ"ל דבריו
 לפותיא דארון הו יתבי דלמא לארכו
 דארון הו יתבו, אמר רבי יהודה תרי
 גברי באמתא ופלגא לא מתני להו
 ע"כ, ואם היה כדברי התוספות שהו
 בארון עוד ד' טבעות שהיו מניחים בהם
 סני בדים, בטעת מקען, איך הוכיח
 רבי יהודה מדתרי גברי באמתא ופלגא
 לא מתני להו, סיהו הברים הקבועי'
 בטבעות, שהם הם הנראים בולטים
 בפרוכת לרחב הארון, ופעל פיהם כאמ'
 שהארון מונח ארכו לרחבו על בות,
 דלעולם אמתא לך, שהיה מונח ארכו
 לארך הבית, ורחבו הוא המצומק כוב
 סני הברי, ואם תאמ' תרי גברי באמתא
 ופלגא לא מתני להו, הא לא קסוי,
 מלא היו כופאים בלא הברים לא בברים
 אחרים, הנתונים בטבעות אחרו, ואפשר
 שהם מונחי' בענין סרך הארון מפסיק
 בזניהם, וקרא נמי דווקא לפי סכרתם,
 שמקום הטבעות סבהם הבדי המסולטלי,
 ממונה ממקום הטבעות, סבהם הברים
 קבועים, שבארבע מהם כתב פעמותיו
 סרס' פי זוויתו, ובארבע כתב עלעותיו
 ספירוסו דריו, ותמהני איך לא נמנעו
 בעלי התוספו' מפני הס"כ הנ"ל להוציא
 דבר זה, ואי לאו דמתפנינא הויתו אומר,
 סכרברו' הא כללו מפי הר"א בע שאינו
 זו מפתח הכתוב, והובאו בתוספות כי
 הוא היה בותיהם, והכור אותם שהיו
 בראש

בראש הסנה דף י"ב ע"א, כתבו הקמה
 הר"א בע וכו' והעיר לו ר"ת וכו', ואף בעל
 חכמת המשכן סהבוא דעה זו לא הזכיר'
 אלא במס' הר"א בע ולא במס' התוספות
 כלל, ומ"מ אינוני מחליט סכן הוא מפני
 שלא הוזכרו סם הרגלי סהזכי הר"א בע
 בפיו החמש, אלא אדרבא סם מפורם
 דפעמותיו ר"ל זוויתיו דלא כמה ספירם
 הוא בפיו החומס, ומ"מ כל הצופה ומביט
 באותו לסון יבין וירון שאינו מן התוספו'
 שהרי הוא מסונה מאד מאד מהרגילות
 לסוכס, קחמו מסס ותרענן, ולא אאריך
 עוד בזה, כי כבר הרמ"בן דחה לסברה
 זו בסתי ידים, ובס"מ אין לה סוס כמד
 ועל דעת רס"י לא עלתה, ואף סכרת
 החוקו סכתב סממנה טבעות הו אלא
 שארבעה מהם קבועים בארון ולא היו
 זויס ממקומם והארבע האחרו, קבועים
 היו דאמתא ופלגא וזיליס זיודדי בהם,
 ובהם הו הברים כתונים, דחווה היא
 מהבריות סהבאתי ברום פירוס פסקא
 זו ולכן אף אנו הצעיר אהיה זכב לאריות,
 ולא אסה מדבריו רס"י והרמ"בן אל דס' להו
 סלא היו סס כי אס ד' טבעות וכפעטא
 דבריותא הנ"ל, והא דכתיב בפריקת
 המשכן וסמו בדיו כבר תרבתיו בפ' ו'
 פסקא ו' ע"ס: קבועות לסוף סני סלמי
 גבהו הכי מוכח מהס"ס דסכת סהבאתי
 בפרקין פסקא ב', ואפשר סנה כיוון
 רס"י אל באמרו שהיו נותנים הטבעות
 בזויות העליונות סמוך לכפרת כלומר
 בחצי גובה העליון, ותמהני מהרמ"בן
 אל סדחה פירוס זה, וכתב שהיו מביחין
 למטה סמוך לארץ, שהרי נמרא עריכה
 היא הפך דעת אל כמ"ס ג"א א לומר רס"י
 כמ"ס

פ"י מעשה חושב פ"ח פ"י לה

מ"ם לעיל ממזאתו בתוספת סכמתנות
 אחרות ובבדלו אחרי' היו נוסא' וסאותם
 הטבעות היו קבועים לסוף פני שלמי

כרצוא סכן בבבל קורין ליוקא רביא
 ע"כ : אחרויהם למערב וכו' ופניהם טשא
 הפונים וכו' הכי אית' בס' חכמת המשכן

נכהו , סחרי הוא
 בכבודו וכעצמו ,
 דחה להראב ע ס
 סכת כיוצא בזה ,
 ועוד בפירוט אמר
 טכאותם טבעות היו
 נוסאים , לכן און לי
 למר אלף דאסתמיט
 ליה למר אות' סוגיא
 דטבת : ד הכדים
 היו וכו' , כדתיב
 ועמית כד' עכיטו'
 ונפית וכו' וכן כתוב
 במזבח הזה' ובסלחן
 : וכדי מזבח הנחם
 וכו' רביה כתו' ונפית
 אותם נחמת : וכדי
 ארון מסונים וכו' כן
 פירש רמ' ביומא דף
 ע"ב ע"א , על מאו
 דאותא התם דבדי

ד הברים , היו של עצי שטים ,
 מצופים זהב , וכן היו כדו מזבח
 הזהב , והשלחן , וכדו מזבח
 הנחשת , מצופים נחשת , וכדי
 הארון משונים משאר הברים ,
 שהיו עבים משני ראשיהם ,
 יותר מבאמצעו , ומבניסין
 אותן בטבעות , כדוחק כדו
 שלא ישמנו לצאת מהו :
 ה עושה כפרת זהב טהור ,
 אמתיים וחצי , ארכו , זאמה וחצי ,
 רהבו , ועביו טשא , ומשני קצות
 ארכו , בולטין , כמן שני לדים ,
 של זהב , אחוריהם למערב ,
 ופניהם טפח הפוכים איש אל
 אחיו אל ארך הכפרת , ולתם
 בנפים , עשויים בעמך שבפידים
 אותם , היו עולים על גבי ראשיהם ,
 וסוככים על ארך הכפרת
 בגובה עשרה טפחים , כי כן הוא
 קובת הכרובים :

ולנסא דקרא כדו
 דיוקא דכתו' ופניהם
 איש אל אחיו וכו' ,
 משמע ולא גופס :
 טפח , בסוכ' דף הכל'
 אמר רב הרא בר
 יעקב גמורו און פני
 כרוב פחותי מטפת :
 איש אל אחיו כדתיב
 ופניהם איש אל אחיו
 אל הכפרת : ולהם
 כנפיים עשויים וכו'
 לא שהיו עשוי' אותם
 כך מתחילה לא דרך
 כס הם היו פורשים
 אותם בזמני ירושו'
 דהכי איתא בזהרפ'
 אחרי מות תאלא ג'
 זמניו ביום אחרות
 ניכא בגרפיהו ב
 בטעתא דאתגלי ע

עליוהו קרוסא דמלכא , אונון מברתייהו
 סלקין גרפיהו ופרסין לון וחפיון על
 כפורת' אלבתר קמיטין גרפיהו וכלאחון
 לון בגופיה כד' אהוו הכרובי פורטי
 כנפים ולא פרוסו סיכום ולא סוכי'
 דהא באת' (ס"א בזאת) הוו קיימי וחדאן
 בטכיכתא ע כ , ואון לרפי' חטא על מ"ם
 אל פורטי כנפים , סלא תעשה כנפיהם
 סוככים אלף פרושים ונבואהם לזעלל
 אלף ראשיהם שויהו גפרת טפחי' בחלל
 סכין הכנפים לכפרת , כדאיתא באובח
 ע"ב

ארון מתפרקים ואונם נסמטים : ה
 פוס' כפרת וכו' דתיב ועמית כפרת
 זהב טהור וכו' : ועביו טפח בסוכה דף
 ה' ע"א ילפו לה ממגברת דסלחן , וא"ד
 מדתיב פני הכפרת , ואון פנים פחותי'
 מטפח : קצות ארכו כן כתב המזרחי
 על מה שפירש רמ' קצות הכפירת , ראשי
 הכפרת : בולטין מעשה מקסס עם
 הכפרת דתיב ועמית סנים כרבי' זהב
 מקסס וכו' : כין פני לדים כס"ס הכל'
 ע"ב גרסינן מאו כרוב , אמר ר' אבהו

ע"ב מהרו הוא לא ראה הזהר טכן כתב
בעל מחמת יה דה בהקדמתו למ' מערכת
האלהות מהזהר לא כתבלה ערוון בימי

סכלו סמסס טפחו' ועליטו עטרים ומכאן
ים להוכיח כמו דלא כמ' ד טעובי סולי
הארון זהב החכון היה טפח סאלו היה

הרמ' בן הרמ' בר ו
והרמ' כח וכ"ס בימי
רמ' טהיה קור' להס
ולכן פי הס' ס' דסוכ'
כפטיטה טהיו ה
הכרובי' עטויס כך
מתחילה, אבל ים
לפרסה כמו על פי
הזנה' בלי טוס דחוק,
מהרו לא נחו' הס' ס'
לאסמועין' אלא ס'
סכסכפטיה' פרוקיס
היה עמרה טפחיס
ביניהם לכפרת, ותו

ו נמצא שכשנותנו בתוך הארון
החצון, עומד על כרלי הפנימי
ודג' המצעי, שעורף החיצון עליו
סביבותיו, משחו, שטמנו נעשה הור:
ז' נותן הארון זה, באמצע בירת
קדש הקדשים, ארכו לרובו של
בית, והיה לו ח' אמות לכל רוח ורוח
כי מקומו אינו מן המדה, והכרים
מעצמם, בולטים בפרכת וכשנו

דרו' אשה נאה יהיו :

סליק פרקא

וסליק ספר טעשה חושב .

טפח כמכא רחם ה
הכרוב למעל מסלום
האהל, ואע"ג דמ' מ'
היה מסחו ממנו ל'
למעלה, כבר מנאנו
חגמא בס' דכל
טהוא פחות מטפח
לא קחמי' ליה כמ' ס'
בספינן : ו

כמכא וכו' בן כתב
רמ' וכן הוא : מטעו
וכו' בזר מובח הזהב
בתוב טעס לזה: הור
דכתוב ועסית עליו

זר זהב סביב, והוא סומך לכתר תורה :
ניון יחדון וכו' ברסיק במגיל'
דף י' ע"ב ואמר רבי לוי דבר זה מסורת
בדינו מאבותינו תקום ארון אינו מן
המדה, תמיא כמו הכי ארון סעסה מסה,
ים לו עטר אמות לכל רוח ע"כ, והכפ'
איתא ביומא דף כ"א ע"ב, ובכתרא דף
ז' ט"ע א"ס מ' שהארון היה באמצע ועומד
בנס' בבית עולמים ומטמע לו רכן הנה
באהל פועד פתרי רזל היה כל מנמתס
להסוות אהל מועד לבית עולמים, אבל
ראיתי דאיכא מאן דאמר דאף בבית
עולמים לא היה באמצע, סהרמ' בס'
בראם פ' דה' ב"ה כתב אל אבן הותס
בבית קדש הקדשים, במערבו פעלוה
היה ארון מונח עכ"ל, והתוספו' בכתרא
דף כ"ה ע"א כתבו אל, וריכבא אומר
דמסס אין ללמוד דסכינה במערב, רנח

לא, ואף אכ לא יובן הס' ס' עפ' האהר
כו אס בדוחק דר' טיס אמר ל' ג' אהר
אף לענין דינא, כי כן עסק הרמ' ע' ב
בתפסוק ק"ח כ"ס הכא דהנך רוא' בעינוך
סהמק' מסתבר כפי דעת הזהר, ומרמ'
כמי ים לו לומר סלא כעלס מ' ס בזהר
ודקאמר עתתחילה היו עוסוס אותס
בכנפיהם פרוסוס הוא כרו ליתן להס
מדה סלא יגבוהו אות' כפרוסתס אח' כ'
דרך כס כי אס עמרה טפחיס אבל ת"מ
מוד' הוא טהס מעכ' אח כ היו מקחמי'
אותס ופורסוס אותס בעתס ידועס
דרך נס כמ' ס בזהר : בגובה עטר'
טפחיס בס' ס' הכ ל יליף טכן הוא קומת
הכרוב מבית עולמים, טהיה סוף קומתו
בסלים גובה הבית, והאי כמי כסכספרת
כתון על הארון וגובה קומתו ו' טפחיס,
כמנא סוף קומתו בסלים גובה האהל,

פִּי מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב פִּי לוֹ

טהכנוסו הגהנים את הארון הארזי
 הברזים, והגיוצו לפרכת, ונגעו בפתח,
 לפיכך לא נכעלו דלתות ביה"ק מעולם
 שנאמר ויארזו הברזים וכו' ע"כ. הרי
 מפורע מעצמם הארזי אחר טהכנוסו
 הארון ומ"ת דברי ריבבא אפטר ליטבס
 באמרנו דאף הוא ב"ל טהארון היה
 באמצע, דלא נחית לאקמועיון לא שאין
 ללמוד מבק"ה טהסכינה במערב, כיון
 טלא היה כל הארון נתון במערבו אלא
 קצתו במזרח, וזהו בהיותו באמצע,
 והיבנו דאמר טהארון טהסכינה טס
 היה במזרח, וכן כתב התי"ט מדעת
 עצמו, טבהיותו באמצע ולא כלו במערב
 אין להזכיר ממנו דסכינה במערב, והיא
 סברא נכונה, אבל להרמ"ב ט לא מחאתי
 מען, ומ"ט עליו הכ"מ דמכא כתוב טכך
 הוא בברייתא דמ"ה פ"ד כבר כתב התי"ט
 דלא נחית הכ"מ אמה סכהב הרמ"ב טס
 על מקום הארון. אלא על מה טלפניו.
 והראיה סבד"ה בואתו פרק לא מזכר
 דבר זה אלא דרבא אומר חנו טסס
 כתו להפך טהרי בפ"קתני הטי וטהרון
 נתון בתוך הבית וחולק את הבית עמר
 אמות. על עמר אמות. ע"כ: ארזו
 לרחבו זה עמוט ממה סכתוב בפרקין
 לעיל: והברזים מעצמם בנלטיס וכו'
 הכו איתא בברייתא דמ"ה טז ובמנחות
 דף כ"ח ע"ב ודרך נכ היו בארכיס כמ"ט
 לעיל: וכסני דרו אמה מאה היו הכו
 איתא בטס דלעיל וילפנו לה מן המקרא
 דכתוב דרור המור דודו לו. בין טרי
 גלין, ומה טהיה הוא טהיה. ומה טעסה
 הוא טיעסה לנו טיסוס ונפלאות ויקוס
 את כוכת דוד הנפלת. כבר נכלי אטר
 וקבלה

דבית קדם הקדמוני במער, המקלט,
 מכל מקנ' הארון טהסכינה טס כדכתיב
 וכוצותי לך טס, היה במזרח בית קדמי
 הקדמים עכ"ל והתי"ט ביומא פ"ה מטנה
 ב' הקסה למאל עלהם רזו מכין להם,
 טהרי במגילה מטמע טהיה באמצע,
 ובבבבא פ"ב מטנה ט' הוסיף לומר
 טההוספות עצמם כתבו טהיה באמצע,
 זהו במנחות דף כ"ח ע"ב טסס כתבו
 טהארון היה באמצע, וטהברזים הארזי
 מעצמ' דרך נכ ער הפרכת וכת' טאפטר
 טריבבא ט"ל דלא הארזי הברזים דרך
 ככ לא מוסכין הארון כלפי מזרח בענין
 טהברזים, והיו נובעים וכולטי בפרכת,
 ומ"ת קטיא ליה מהם ט' דמגילה דמטמע
 דבאמצע היה עומד, ובעל חנוכת הבו'
 דכה ליטב טהיה דמגילה באומר דהאי
 דקאמר ה"ט טהיה לו עמר אחת לכל
 רוח ר"ל לכשן ולרו וס' אכל מזרה וחורד
 לא קהסיב, וכחן טעס לסכה דמבוא
 ה"ט ט' ראה לו מקום הארון מן הכרובי,
 והם עומדים היו בכשן ודרוס, אבל לא
 נחה דעתי בזה טהרו לא יוכל להמלט
 מטה רבוגיה דבהרא דהחם מוכח דלכל
 ארבע רוחות קאמר כמו טפירט דטי,
 דברסו הטי תניא מני הכי ארון טעסה
 מטהים לו עמר אמות לכל רוח ורח
 ע"כ' והחם לא הביא ראה מן המקרא
 וקתני לכל רוח ורוח טני פעמים דמטמע
 דלכל הרוחות קאמר, ואף מה טרכו
 להזכיר דריבבא ט"ל דארזכות הברזים
 לא היה דרך נכ, וטמטוס הכי אמר
 טהארון היה מסוך כלפי מזרח, לא כן
 עול' במחטתי החלוטה טהרו בברייתא
 דמ"ה טז גרסינן מנין אתה אומר טכיון
 מהרבינו

פ"י מעשה חושב פ"ח נ

יתגלה בקץ המלחות, ויעשה עמנו לטובה
 אות, אמן כן יהי רצון, והיה כועס ה' אליהם
 עליו, ומעסה ודוכו כוננה עליו, ומעסה
 ודוכו כוננה, והיוצא ה' מבורך מעתה
 ועד עולם, יהי כבוד ה' לעולם ועד
 ה' במעשיו :

סליק פירוש מעשה חושב

סוף דבר הקול בטעם כתיב בהכנותו, הן ככיר מצאה ודו ליגע ככונור, יסיר על האנשי, אשר
 נסח לכם אותם, להרים תרומת כסף וזהב, לדעת המסכן וכליו, לכבוד ה' הנצב עליו,
 סורה מדסה, ותהיה מקברתו שלימה, כהוגה בתורה מעושה, אשר נזה לנו עשה מורסה :
ויהי כמעני, הדימותי קול עכ"ל מלוסה, כדעתי הקלוסה, לשכס, לפאר, ולרומם את בית
 להינו, אשר על ידו, הסני בתולע, כלו הסך לכן, והאנשים הסס שלעיס היו אתו, ויטעורו
 את כבודם, כתבנית סור, כנוו לתלפיות, מעני שיעים, עושדים מעל לו עס מסור ומכלת וירגמן
 ומולעת שני, וכסף הרכס לו, וזהב עפו לבעלי הכנפוס, הלא הסס פני הכרובים, מעפס, חושב
 מחסכות לכלתי ידס מענו גדם, כלס מקסה, אחת דבר לקיס, כסתים זו נשמע, כי עוו לחלקים
 לנמסם סכינתו כינוסם ויהי ס לקינו עמנו כאשר היה עמם :

ב

הנה מתי מדבר אשר פרסו.
 נזמי זהבם לעשות הענר.
 נרצה עונגם אז בערת חשקו.
 לאל רכושם תת להרים ויגל.

ג

אנא יודד נא בעת אביעה.
 במעשה חושב אשר פתבתי.
 כפר עונורתי ורי הושיעה.
 הון רב למשכן זה כמו נרבתי.

א

שפתי רננות פי יהלל עושרי.
 כי שם ראדם פח בשוסו ארם.
 בו יעלה מרוס מקום האושר.
 אף אם אשר עשה פערת עלם.

ג

משכן עצי שימים זהב הבסף.
 אליה מאדמים ועורות תחש.
 שלש צבעים גם נחשת כסף.
 צמר ובר טון נשי היחש.

ה

ושלח להר ציון צבי תפארת.
 התיש שמו צמח ויגדור פרץ.
 עד יאמרו נזים בפה נזמרת.
 אך יש אלהים שונמים בארץ.

אהעחר רפה

לוח הטעיות שני

ב	ע"א	סורה ט	כין כן	כ"ל כו כן
דף	סס	סורה יז	כן והגדל	כ"ל כל והגדל
דף	ג	ע"א	סורה ב	במטבה
דף	ד	עב	סורה יט	הכרנסת
דף	כס	ע"ד	סורה יג	חפי
דף	יג	ע"א	סורה ח	הסוך
דף	כה	ע"ד	סורה ט	בטבעות בעת
דף	כו	ע"ג	סורה כו	ועשרים אמות
	פס	סורה כט	אמה ה' פועית	כל כתח
	פס	סורה לר	רוחב הקרן	כ"ל רוחב
	כט	ע"א	סורה ז	כ"ח ע"א
	פס	ע"ג	סורה ח	כ"ל סוף
	ל	ע"ד	סורה יז	כ"ל סוף
	לו	ע"ב	בהקדמת הפיר	כ"ל לנדבת

